

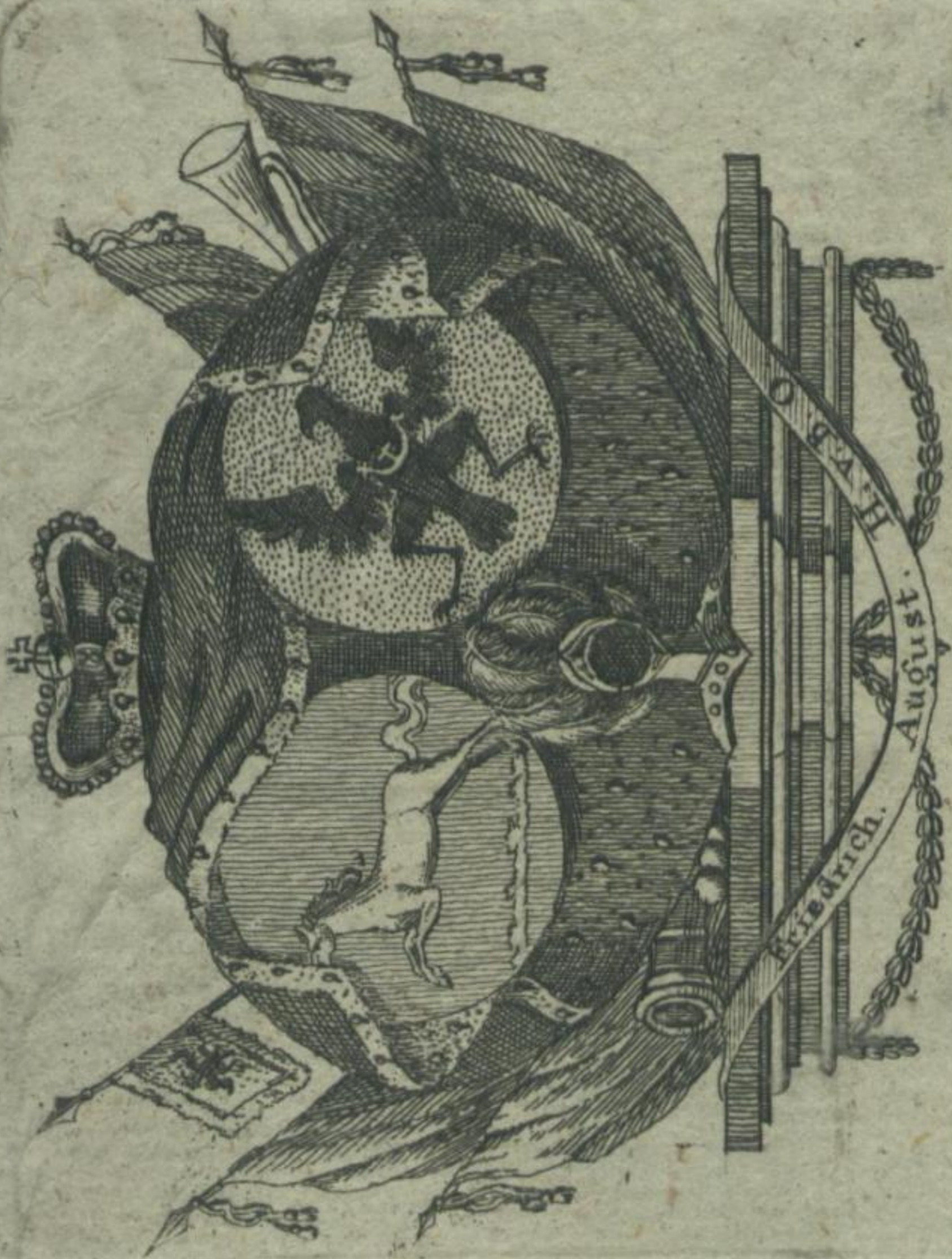
Cogitans. **N**
os qui cecide
resurrecturos spe
sup fluvium uide
et uanū orare p
aus. **S**ed quia
drabat quod hy
n pietate dormi
accepert op
habet repoli
ā ergo
bris cogitatio

Lit. Graec. B

4401^m

1422

12806 Herzog VIII

A
4

ISOCRATIS

ORATIO

NES TRES

I. ad Demonicum.

II. ad Nicoclem.

III. Nicocles

Cum

PLUTARCHI CHERONEI

PÆDAGOGIA SEU DE

Liberorum institutione Li-
bello.

è

GRÆCO IN LATINUM VERBOTE-

*nus in gratiam Tyronum Linguae Graecae
translatæ.*

Editio

Novissima.

JENÆ,

Ex Officinâ SENGENWALDIO-FREYSCHMIDIANA,

Impensis

CHRISTIANI FORBERGERI Bibliopola

Numburg. 1647.

1208 72

ORATIO

MESTRES

1. ad Documentum.

1. ad Nic...

1. ad Ev...

1. ad ...

1. ad ...

PENITENTIA

1. ad ...

1. ad ...

GRACIA IN ...

1. ad ...

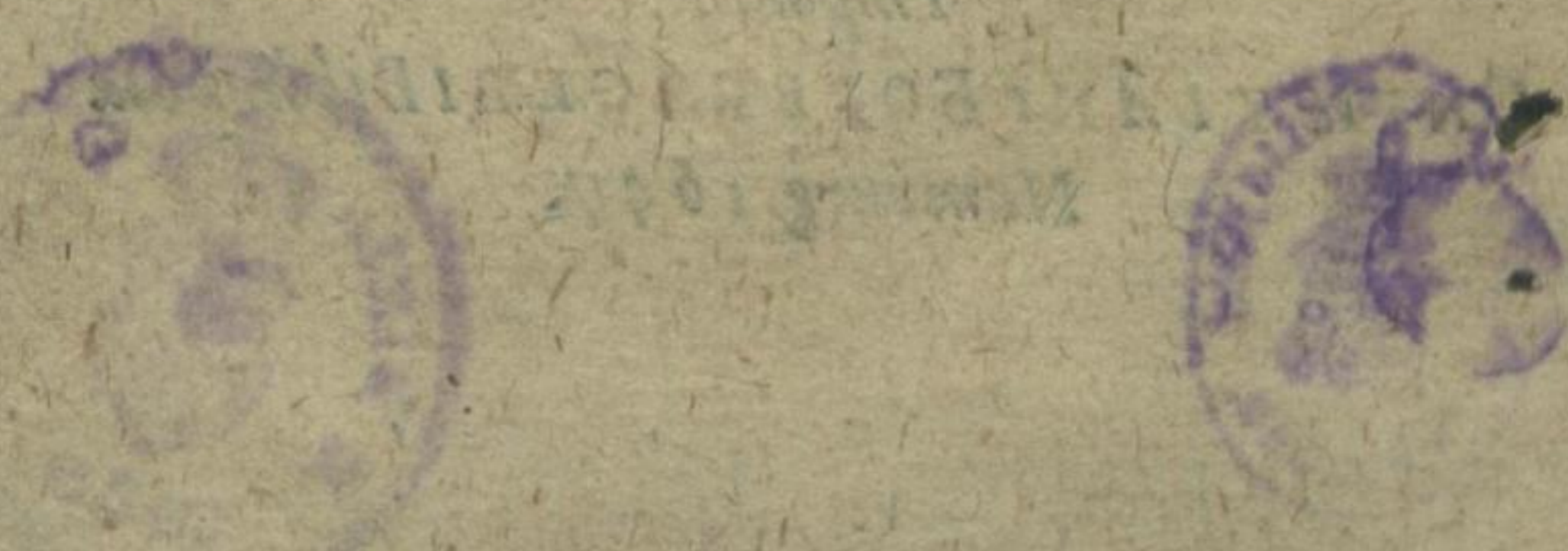
1. ad ...

1. ad ...

1. ad ...

1. ad ...

ISOCRATIS ΙΣΟΚΡΑ-

AD DEMONICUM
oratio adhortatoria.

ΤΟΤΕ ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΝΙΚΟΝ ΛΟΓΟΣ ΠΑΡΑΙΝΕΤΙΚΟΣ.

IN multis quidem, ὁ
Demonice, multum di-
stantes inveniemus ἔ
bonorum sententias,
ἔ improborum men-
tes: longè verò maxi-
mum discrimen depre-
benderunt in consuetu-
dinibus ad invicem. Hi
enim amicos presentes
solùm honorant: illi ve-
rò etiam longè abientes
amant. Et improbo-
rum quidem consuetu-
dines parvum tempus
dissolverit, bonorum ve-
rò amicitias neque sanè
omne ævum deleverit.
Existimans igitur de-
cere

ΕΝ πολλοῖς μὲν ὦ
Δημόνικε πολὺ δι-
εσώσας ἑρήσομεν τὰς
τε τῶν σωδαίων γνώμας
ἢ τὰς τῶν Φαύλων Δια-
νοίας. πολὺ δὲ μεγί-
στῳ Διαφορὰν εἰλή-
φασιν ἐν ταῖς σωη-
θείαις πρὸς ἀλλήλους. οἱ
μὲν γὰρ τὰς Φίλους πα-
ρόντας μόνον τιμῶσιν.
οἱ ἢ μακρὰν ἀπόντας
ἀγαπῶσι. καὶ τῶν
Φαύλων μὲν συνηθείας
ὀλίγον χρόνον διέ-
λυσε, τὰς ἢ τῶν σω-
δαίων Φιλίας ἔδειξεν ὅ
πᾶς αἰὼν ἐξαλείψεν.
ἠγάμεν ἐν πρῆξιν
A 2 785

ORAT. I. ISOC. AD DEM.

cere gloria repetentes, Et institutionem deside-
rantes bonorum, non verò malorum esse imi-
tatores: Misi tibi
banc orationem donum:
signum quidem in-
ter nos amicitia,
indicium, verò
cum Hipponico socie-
tatis. Decet enim,
liberos, sicut substan-
tia, ita etiam amicitia
paterna heredes fie-
ri, Video autem Et
fortunam nos adju-
vantem, Et praesens
tempus nobiscum esse.
Tu n. institutionem ex-
petis, ego verò alios in-
stituere aggredior, Et
tu quidem adhuc sapi-
entia studes, ego verò
amantes sapientiam,
dirigo. Quicumq;
igitur ad suos amicos
ad-

τὴς δόξης ὀρετομύτης καὶ
 παιδείας ἀντιποιουμέ-
 νων τῶν ἀσφαλείων, ἀλ-
 λά μὴ τῶν φαύλων εἶ-
 ναι μιμητῆρας. ἀπέσταλ-
 κά σοι τὸν λόγον δῶρον.
 τεκμήριον μὲν τῆς
 πρὸς ἡμᾶς φιλίας,
 σημεῖον ἢ τῆς
 πρὸς ἰππωνικὸν συνη-
 θείας. πρέπει γὰρ τῆς
 παιδείας, ὡς ἐρτῆς ἑσπί-
 ας, ἔτω καὶ τῆς φιλί-
 ας τῆς πατρικῆς κλη-
 ρινομεῖν. ὁρῶ ἢ ἡ τὴν
 τύχην ἡμῖν συλλαμ-
 βάνουσαν καὶ τὸν πα-
 ρόντα καιρὸν συναγω-
 νιζόμενον. Σὺ μὲν γὰρ
 παιδείας ὀπιθόμεῖς, ἐ-
 γὼ ἢ ἄλλης παιδείης
 ὀπιχειρῶ, καὶ σὺ μὲν
 ἀκμῶ φιλοσοφεῖς, ἐ-
 γὼ δὲ φιλοσοφῶντας
 ἐπανορθῶ. ὅσοι μὲν γὰρ
 πρὸς τῆς ἑαυτῶν φί-
 λης

ORAT. I. ISOC. AD DEM.

adhortatorias orationes conscribunt, bonum quidem opus manibus tractant, non autem circa optimum Philosophiae tempus conterunt. Quicumque verò juvenibus consulunt, non per quae gravitatem in sermonibus exercent, sed quoad mores boni evadere videantur, tantò magis quam illi auditoribus profunt, quantum illi quidem ad sermonem tantum adhortantur; hi verò etiam mores ipsorum dirigunt. Propterea nos non exhortationem invenientes, sed admonitionem scribentes, futuri sumus tibi consulere, quae deceat juvenes expetere & quibus operibus abstinere,

λας τὰς περὶ τρεπλικὰς λόγους συγγραφεῖσι, καλὸν μὲν ἔργον ὑπὸ χειρῶν, ἔμω δὲ πρὸς τὸ κρῆτιστον τῆς φιλοσοφίας διατρέψουσιν. ὅσοι δὲ τοῖς νεωτέροις εἰσηγουῦνται, μὴ δὲ ὦν τινὲ δεινότητι τινὲ ἐν λόγοις ἀσκήσουσιν, ἀλλ' ὅπως τὰ τῶν τρεπτικῶν ἢ τῆ ἀσφαλοῦ πεφυκέναι δόξουσιν, τοσούτῳ μᾶλλον ἐκείνων τὰς ἀκρόντας ὠφελεῖσιν, ὅσον μὲν ὑπὲρ λόγον μόνον ὑδακαλεῖσιν. οἱ δὲ καὶ τῶν τρεπτικῶν αὐτῶν ἐπανορθῶσι. Διότι πρὸς ἡμεῖς ἔσονται ἀκροῦσιν ἔργοντες, ἀλλὰ παραίνουσι γράφοντες μέλλομέν σοι συμβουλεύειν, ὦν χρηρῆς νεὸς ὁρῶντες καὶ τίνων ἔργων ἀπέχεσθαι, καὶ

Ε

Α 3

ΠΟΙΟΙΣ

ORAT. I. ISOG. ADDEM.

qualibus quibusdam ho- ποίοις τισὶν ἀνθρώποις
minibus conversari, & ὁμιλεῖν, καὶ πῶς τ' ἐ-
quomodo suam vitā in- αὐτῶν βίον οἰκονομεῖν.
stituere. Quicumq; enim ὅσοι γὰρ τὰ βίβια ταύτων
vita hanc viamambu- τὴν ὁδὸν ἐπορεύθησαν,
laverunt, hi soli virtu- ἔτοιμοι τῆς ἀρετῆς
tem consequi legitimè εὐφραδέως γνησίως ἠ-
potuerunt. Quae nulla δυνήθησαν. ἧς δὲ κλη-
possessio magis honesta, μα σεμνότερον, ἔδὲ
neq; firmior est. Pulchri- βεβαιότερόν ἐστι. καλ-
tudinem enim aut tem- λῶ μὲν γὰρ ἡ χροὸν
pus cōsumserit, aut mor- ἀνάλωσεν, ἡ νόσος ἐ-
bus tabefecerit. Divitiae μάρανε. πλεῖτον δὲ
verò malitiae magis, ac κακίας μάλλον, ἢ κα-
honestatis servus sunt, λοκαγαθίας ὑπερη-
licentiam quidem so- της ἐστίν. ἐξέστια μὲν
cordiae preparans, τῆ ῥαθυμίας ἀσκευά-
ad voluptates verò ζων, ὅτι δὲ τὰς ἡδονὰς
juvenes advocans. τὰς νέας ἀνακαλῶν.
Robur quidem cum Sa- ῥώμη δ' μὲν Φρο-
piencia profuit, absque νήσεως ὠφέλησεν. ἀνευ
verò hac plus habenti- δὲ ταύτης πλείω τὰς
bus nocuit. Et ἔχοντας ἔβλαψεν. καὶ
corpora quidem exer- σώματα τῶν ἀσκήτων
centium ornavit, ani- μὲν ἐκόσμησε, ταῖς δὲ
ma verò curas obtene- τῆς ψυχῆς ἀπμελεί-
bra- αῖς

ORAT. I. ISOC. ADDEM.

<i>bravit :</i>	<i>virtutis vero</i>	<i>αἷς ἐπεσκότησεν. ἡ δὲ τ</i>
<i>possessio,</i>	<i>quibus incor-</i>	<i>δρεῖ ἤς κλησῖς, οἷς ἀνὰ</i>
<i>ruptè</i>	<i>mentibus suc-</i>	<i>κιβδήλωσ ἐνλαῖς Δια-</i>
<i>creverit,</i>	<i>sola con-</i>	<i>νοῖαισ σωμαυξηθῆ, μό-</i>
<i>senescit,</i>	<i>divi-</i>	<i>νη μὲν συγνηράσκη.</i>
<i>tis vero</i>	<i>melior,</i>	<i>πλῆττ δὲ κρείττων,</i>
<i>utilior</i>	<i>vero</i>	<i>νο-</i>
<i>bilitate</i>	<i>est.</i>	<i>ρησιμωτέρα δὲ ἀγε-</i>
<i>Aliis impossibilia possi-</i>	<i>bilis</i>	<i>constitu-</i>
<i>ens :</i>	<i>multitudini vero</i>	<i>formidabilia audacter</i>
<i>suscipiens,</i>	<i>est desidiam</i>	<i>quidem vituperationem,</i>
<i>laborem vero laudem</i>	<i>existimans.</i>	<i>Facile vero</i>
<i>hoc ediscere</i>	<i>ex Her-</i>	<i>culis certaminibus,</i>
<i>est</i>	<i>Ibesei operibus,</i>	<i>quibus</i>
<i>morum</i>	<i>prestantia</i>	<i>tantum fama</i>
<i>bonæ</i>	<i>signum operibus adje-</i>	<i>cit, ut neque</i>
<i>o-</i>	<i>mne tempus</i>	<i>possit</i>
<i>face-</i>	<i>oblivionem</i>	<i>re</i>

44 ἦσαι

ORAT. I. ISOC. AD DEM.

- re ab illis effe-
 18 Etorum. Verum enim
 vero et patris
 instituta recor-
 datus domesticum, et
 bonum habebis exem-
 plum à me dictorum.
 19 Neque enim negligens
 virtutem, neque socors
 existens transigit vi-
 tam, sed corpus quidem
 laboribus exercebat, a-
 nima vero pericula sub-
 ijt, neque divitias intem-
 pestivo amavit, sed frui-
 tus est presentibus bo-
 nis tanquam mortalis,
 curam vero gessit
 existentium tan-
 quam immortalis.
 20 Neque humiliter perse-
 quebatur suam vitam,
 sed amans honestatis e-
 rat et magnificus et a-
 micis communis. Et ma-
 gis admirabatur sibi
 stu-
- ησαι των οικειοις πε-
 πραγμένων. et μην, αλ-
 λα και τας τε πατρος
 προαιρέσεις αναμνή-
 θεις οικειον και καλον
 εξεις παραδειγμα των
 υψος εμω λεγομένων.
 εδε γω ολιγορων τε α-
 ρετης, εδε ραθυμων
 διετέλεσε τον βιον, αλ-
 λα το μεν σωμα πο-
 νοις εγυμιαζε, τη δε
 ψυχη τις κινδυους
 υπεμεινε, ε δε τον
 πλεον παρακαιρωσ η-
 γαπα, αλλα απηλαυε
 μεν τε παροντων αγα-
 θων ως θνητος, επεμε-
 λειτο δε των υπαρ-
 χοντων ως αθανατο.
 εδε ταπεινωσ διωκει
 τον εαυτε βιον, αλλα
 φιλακαλος τε ω και
 μεγαλοπρεπης, και
 τοις φιλοις κοινος. και
 μαλλον εθαυμαζε τις
 ωτι

ORAT. I. ISOC. AD DEM.

<p>studentes, quam generi convenientes.</p>	<p>περὶ αὐτὴν ἀσθενήσοντας, ἢ τὰς τῶν γῆρας προση-</p>	<p>21</p>
<p>Existimabat enim esse ad societatem mul-</p>	<p>κοντας. ἢ γὰρ εἶναι πρὸς ἐταιρίαν πολλῶν</p>	<p></p>
<p>tō meliorem naturam, lege & morem genere,</p>	<p>κρείττω φύσιν νόμου, καὶ τρέπον γῆρας, καὶ</p>	<p></p>
<p>& propositum necessi- tate. Deficeret au-</p>	<p>προαίρεσιν ἀνάγκης. Ἐπιλίποι δὲ αὐτῶν ἡμῶν</p>	<p>22</p>
<p>tem nos omne tempus, si omnes actiones enu-</p>	<p>ὁ πᾶς χρόνος, εἰ πᾶ- σις τὰς ἐκείνων πράξεις</p>	<p></p>
<p>meraverimus, sed evi- dentiā eorum aliis oc-</p>	<p>καταριθμησαίμεθα, ἀλλὰ τὸ μὲν ἀκριβὲς</p>	<p></p>
<p>casionibus manifestabi- mus. Specimen</p>	<p>αὐτῶν ἐν ἑτέροις και- ροῖς δηλώσομεν. Δεί-</p>	<p>23</p>
<p>verò Hipponici natura nunc produximus, ad</p>	<p>γμα δὲ τῆς Ἰπποονίκα φύσεως νῦν ἐξενλιώ-</p>	<p></p>
<p>quod decet videre & tanquam ad exemplum,</p>	<p>χαρῶν, πρὸς ὃ δὲ ζῆν σε, ὡσπερ πρὸς ἀθά-</p>	<p></p>
<p>legem quidem & illius merem arbitrantem,</p>	<p>δειγμα, μόνον μὲν, καὶ ἐκείνων τρόπον ἠγησά-</p>	<p></p>
<p>imitatorem verò & e- mulatorem pater-</p>	<p>μετρον, μιμητικῶν δὲ καὶ ζηλωτικῶν τῆς πατρῴ-</p>	<p></p>
<p>na virtutis factum. Turpe enim pictores</p>	<p>ας ἀρετῆς γινόμετρον. ἀίχρῶν γὰρ τὰς μὲν</p>	<p></p>
<p>quidem effingere bona animalium: liberos</p>	<p>γραφῆς ἀπεικάζειν τὰ καλά τῶν ζώων: τὰς</p>	<p>24</p>
<p>verò</p>	<p>δε</p>	<p></p>

ORAT. I. ISOC. AD DEM.

- 25 vero non imitari bonos δὲ παῖδας μὴ μιμεῖσθαι
 parentum. Existima παρδαιίς γονέων. ἢ γὰρ
 vero nullum pugilum δὲ μηδενὶ τῶ ἀθλητῶν
 ita decere adver- ἔτω παροσῆκεν ἑπιτῆς
 sus adversarios se ἀνταγωνιστὰς ἀσκεῖν,
 exercere, ut tibi ὡς σοι σκοπεῖν, ὅπως
 videre, ut similis ἐφάμιλλῳ γρήσῃ
 Patris studiis fias. τοῖς τε πατρὸς ἑπιτη-
 26 Sic vero senten- δόμασιν. ἔτω δὲ γνώ-
 tiam impossibile sta- μίω ἀδωῖατον ἀγατε-
 tuere non multis ἔξ bo- ῖναι, τῆ μὴ πολλῶν,
 nis præceptis reple- κῆ καλῶν ἀκροσμάτων
 tum. Corpora πεπληρωμένον. τὰ
 27 enim mediocribus μὲν γὰρ σώματα συμ-
 laboribus, anima verò μέτροις πόνοις, ἡ δὲ
 bonis sermonibus ψυχὴ τοῖς παρδαιίσις
 crescere solet. λόγοις αὐξεσθαι πέ-
 28 Quapropter ego tibi φυκε. Διότι ἐγὼ σοι
 tentabo breviter πρὸς σωματικῶς
 proponere, per quæ ὑποθέσθαι, δι' ὧν ἂν
 sanè mihi videaris μοι δοκῶν ἑπιτηδού-
 studij plurimum ad μάτων πλείστον πρὸς
 virtutem addere ἔξ α- ἀρετῆν ἑπιδιδῶναι κῆ πα-
 pud alios homi- ρὰ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώ-
 nes omnes benè audi- ποῖς ἅπασιν ἑδοκι-
 29 re. Primum igitur πρῶτον μὲν ἔν
 tra- ἑδοκι-

ORAT. I. ISOC. AD DEM.

tracta qua circa Deos sunt, non tantum sacrificans, sed etiam iurijurando immanens. Illud enim pecuniarum abundantiae signum, hoc vero morum honestatis indicium. Honora Deos semper quidem, maxime vero cum civitate, ita enim videberis simul Diis sacrificare, et legibus immanere. Talis existas erga Parentes, quales optaveris erga te esse tuos liberos. Exerce circa corpus exercitia, non ad robur, sed ad sanitatem conducentia, hoc vero consequeris, si cesses a laboribus adhuc laborare potens. Neque risum protervum, neque sermonem

cum

ἑσέβῃ τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς, μὴ μόνον θύων ἀλλὰ καὶ τοῖς ὅρκοις ἐμμένων. ἐκείνο μὲν γὰρ χρημάτων εὐπορίας σημεῖον, τὸ δὲ τῶν καλοκαγαθίας τεκμήριον. Τίμα τὸ δαμόνιον αἰεὶ μὲν, μάλιστα δὲ καὶ τὴν πόλεως, ἔτι γὰρ δόξεις ἀμαρτίαις θεοῖς θύειν, καὶ τοῖς νόμοις ἐμμένειν. τοῖς δὲ γίνεσθαι πρὸς τοὺς γονεῖς, οἷσιν ἀνεύξαισθαι πρὸς σεαυτὸν γινέσθαι τὸς σαυτὸς παῖδας. Ἄσκη τὴν πρὸς τὸ σῶμα γυμνασίαν, μὴ τὰ πρὸς τὴν ῥώμην, ἀλλὰ πρὸς τὴν ὑγίαν συμφέροντα, ἵνα δὲ ἀνδραγαθίας εἰλήγῃς τὸν πόνον, ἔτι πονεῖν δυνατός. μηδὲ γέλωτα πρὸς τὴν ἀπειρήν, μηδὲ λόγον

μὴ

ORAT. I. ISOC. ADDEM.

cum jaētantia recipe, hoc enim insipidum, illud stultum. Quae facere turpe, haec existima, neq; dicere esse honestum. Assuefac te esse non torvum, sed modestum: Per illud enim pertinax, per hoc verò sapiens esse videberis. Existima maximè te decere munditiem, verecundiã, temperantiam, his enim omnibus videntur contineri juvenum mores. Nunquam, aliquid mali faciens spera latiturum. Etenim licet alios latueris, tibi ipsi eris conscius. Deum time, parentes ama, amicos reverere, legibus obtempera, voluptates sectare cum gloria: delectatio enim cum honesto

μὲν θράσος ἀποδέχου. τὸ μὲν γὰρ αἰόητον, τὸ ἰμανικὸν. ἀποιεῖν αἰσχρὸν, ταῦτα νόμιζε, μήτε λέγειν εἶναι καλὸν, ἔτιζε σεαυτὸν εἶναι μὴ σκυθρωπὸν, ἀλλὰ σωφρον. δι' ἐκείνο μὲν γὰρ αὐθάδης, ἀφ' ἧς το δὲ σοφὸς εἶναι δόξης. ἢ γὰρ μάλιστα σεαυτῷ πρέπην κόσμον, αἰχρῶλυ σωφροσύλυ. τέτοις γὰρ ἅπασιν δοκεῖ κρατεῖσθαι τὸ τ' νεωτέρων ἤθος. μηδὲ ποτε μηδὲν αἰσχρὸν ποιήσας, ἔπιζε λύσθην. καὶ γὰρ αὐτὸς τῆς ἄλλης λάθης, σεαυτῷ γε στωειδήσας. τὸν μὲν θεὸν φοβῆ, τῆς δὲ γονεῖς τιμα, τῆς δὲ φίλης αἰχρῶν, τοῖς δὲ νόμοις πείθασ. τὰς ἠδονὰς θῆσθαι μὲν δόξης. τέρψις γὰρ σωτῶ καλῶ

λῶ

qui.

ORAT. I. ISOC. AD DEM.

quidem optimum absq;
hoc verò pessimum. De-
vita calumnias, licet
falsa sunt, vul-
gus enim verita-
tem ignorat, glo-
riam verò respicit.
Omnia videre facere,
neminem celans; licet
enim continuo occultes,
postea apparebit.
Maximè a. benè audies
si appareas, hæc non fa-
ciens, quæ aliis facien-
tibus reprehenderes.
Si eris amans discendi
eris multa disciturus.
Quæ cognovisti, custo-
di curis: Quæ
verò non didicisti,
assume scientiis.
Æquè enim
turpe est audientem u-
tilem sermonem non
discere, & datum ali-
quod bonum ab amicis
non

λῶ μὲν ἄριστον αἰεὶ
δὲ τὸ πῶς κακίστον. Ἐ-
λαβὲ τὰς ἀβουλάς
καὶ ψευδεῖς ὧσιν, οἷον
πολλοὶ τὸ μὴ ἀλήθειαν
ἀγνοῦσι, πρὸς δὲ τιμῆ
δόξαν ἀποβλέπουσιν.
ἅπαντα δοκεῖ ποιεῖν,
ὡς μηδένα λήσων, καὶ
γὰρ αὐτὸ κρυφίον κρύ-
ψης, ὑπερὸν ὠφθήσῃ.
Μάλιστα δὲ αὐτὸ δοκι-
μοῖης, εἰ φαίνοιο, ταῦτα
μὴ πράττων, ἀλλ' οἷς ἄλ-
λοις αὐτὸ πράττειν ὀπι-
τιμώης. εἰ αὖ ἦς φιλο-
μαθῆς, ἔση πολυμα-
θῆς. ἀ μὲν ὀπίσασαι,
ἀφ' οὐλά τῃς ταῖς με-
λέταις, ἀ δὲ μὴ μεμά-
θησας, πρὸς λάμβαναις
ταῖς ὀπισθήσασιν. ὁμοίως
γὰρ αἰσχρὸν, ἀκέραιον
χρησίμον λόγον μὴ
μανθάνειν, καὶ διδό-
μευόν τι ἀγαθὸν ἄλλο
των

ORAT. I. ISOC. AD DEM.

amicorum non accipere. τῶν φίλων μὴ λαβεῖν
 Consume in κατανάλισκε τὴν ἐν
 vita otium in orationes βίῳ χρόνῳ εἰς τὴν ἑ
 amorem audiendi. Sic λόγων φιληκοίαν. ἔτι
 enim aliis difficul- γὰρ τὰ τοῖς ἄλλοις χα-
 ter inventa, ac λεπῶς δεημῶρα συμ-
 cidet tibi facile βήσεται σοι ῥαδίως
 discere. Existima audi- μαθηταίειν. ἢ γὰρ τῶν ἀ-
 torum praeceptorū mul- κησμάτων πολλά πολ-
 ta multis esse opibus λῶν εἶναι ζηρημάτων
 meliora. Hæc enim citò κρείττω. τὰ μὲν γὰρ τα-
 deficiunt, illa verò ο- χέως ἀπολείπει, τὰ δὲ
 mne tempus ma πάντα τὸν χρόνον πα-
 nent. Sapientia enim so- ραμένη. σοφία γὰρ μόνη
 la possessionum immor- τῶν κλημάτων ἀθά-
 tale. Non sis piger νατον. μὴ κατόκνει
 longam viamambu- μακρὰν ὁδὸν πορεύε-
 lare, ad docere ali- οὗ πρὸς τὰς διδάσκειν
 quid utile annun- τί χρησίμον ἐπαγγελ-
 ciatos. Turpe enim λομένους. αἰσχρὸν γὰρ
 quidem mercatores tan- τὰς μὲν ἐμπόρους τη-
 ta, maria experi- λικὰ δὲ τα πελάγη διδρα-
 ri, gratia majorem φῶν, ἐνεκα δὲ πλείω
 faciendi rem familia- ποιῆσαι τὴν ὑπάρχου-
 rem, juvenes verò σαν ἑστίαν, τὰς δὲ νεω-
 non, in terra, τέρους μηδὲ τὰς κτῆ-
 iti- γῶν

ORAT. I ISOC. AD. DEM.

itineria *sufferre* γλῶ πορείας ὑπομέ-
ad meliorem *con-* νειν ὅπι τῷ βελτίω κα-
stituendam *suam* *con-* τασῆσαι τὴν ἑαυτῶν
mentem. *More qui-* Διάνοιαν. τῷ μὲν τρέ-
dem *fias* *comis,* πῶ γίνεσθαι φιλοπρωσῆ-
sermone *verò* γορῶ, τῷ δὲ λόγῳ
affabilis. *Est* ὡσεὶ πρωσῆγορῶ. ἔστι
vero *comitatis* δὲ φιλοπρωσῆγορείας
quidem *alloqui* μὲν τὸ πρωσφωνεῖν
obvios, *offabi-* τὴν ἀπαλῶνας, ὡσεὶ
litatis *verò* *ser-* πρωσῆγορείας ἢ τὸ τοῖς λό-
monibus *eos* *conve-* γοῖς αὐτοῖς ἐντυγχά-
nire. *Suaviter quidem* νειν. ἡδέως μὲν ἔχε πρὸς
affectus *sis erga omnes,* ἀπαλῶνας, γρῶ δὲ τοῖς
utere vero optimis. *Sic n.* βελτίστοις. ἔγω γὰρ τοῖς
bis quidem non invisus μὲν οὐκ ἀπεχθῆς ἔσθαι,
eris illis a. amicus factus. τοῖς δὲ φίλοις χρησῆσαι.
Colloquia non cre- τὰς ἐντεύξεις μὴ πυ-
bra fac *iisdem,* κνῆσθαι ποιεῖν ποῖς αὐτοῖς,
neq; longa *de iis-* μήδε μακρὰς περὶ τῶν
dem. *Satietas enim* αὐτῶν. πλησμονὴ γὰρ
omnium. *Exerce te-* ἀπάντων. Γύμναζε σε
ipsum laboribus volun- αὐτὸν πόνοις ἐκαστοῖς,
tariis, *ut possis ἔσ in-* ὅπως ἀνδύσαιο ἢ τὰς
voluntarios perferre. ἀκαστοῖς ὑπομένειν.
A quibus vinci ani- ὑφ' ὧν κρατεῖσθαι τῆς
man turpe, *horum* ψυχρῶ ἀίχερον, ἰδέσθαι

ORAT. I. ISOC. AD DEM.

continentiam exerce *ἐγκράτῃαν ἀσκή πάν-*
omnium, lucri, irae, vo- *των, κέρδους, ὀργῆς, ἡ-*
luptatis, tristitia. Eris *δουῆς, λύπης. ἔση δὲ*
autem talis, si lucra esse *ποιᾷτῳ, ἀν κέρδη μὲν*
existimes, per quae benè *εἰνα νομίζεις, δι ὧν εὐ-*
audias, sed non per quae *δοκιμήσεις, ἀλλὰ μὴ*
ditior fias. In ira verò *δι εἰν ὀπορήσεις. τῇ ἢ*
similiter te praebeas er- *ὀργῇ ἀν ὀδρα πλησιῶς*
ga delinquen- *ἔχης πρὸς τὰς ἀμαρ-*
tes, quales erga te *τάνουλας, ὡσπερ ἀν*
ipsum delinquen- *πρὸς σαυτὸν ἀμαρτάν-*
tem, alios te habere *νοντα, κτλ ἄλλους ἔχ-*
contenderis. Inju- *ειν ἀξιώστας. ἐν ἢ τοῖς*
cundis, si turpe *τερπνοῖς, ἀν αἰχρὸν*
duxeris servis impe- *ὑπολάβης, τ̄ μὲν οἰ-*
rare, sed voluptati- *κετῶν ἀρχῆν, ταῖς ἢ ἡδο-*
bus servire: in tristibus *ναῖς δελάειν; ἐν ἢ τοῖς*
verò si aliorum infor- *λυπηροῖς, ἀν ἄλλων ἀ-*
tunia respexeris, ἔ *τυχίας ὀπιπέπης, καὶ*
te ipsum, tāquā mortalis *σε αὐτὸν, ὡς ἀνθρώπου*
existens recorderis. *ῶν ὑπομιμνήσκης.*
Magis serva *μᾶλλον τῆρεῖ τὰς τ̄*
sermonum quam pecu- *λίγων ἢ τὰς τ̄ χρη-*
niarum deposi- *μάτων ὀδρα κατὰ θή-*
ta. Decet n. viros bonos *κας. δεῖ γδ τὰς ἀνδρας*
mores juramento fide di- *ἀγαθὸς τρόπον ὀρεκ-*
gnio- *πσο-*

ORAT. I. ISOC. AD DEM.

gniores præbentes.	videri	πιστότερον	φαίνεσθαι
re malis puta non habere fidem, tanquam bonis credere.	Dece-	παρεχομῆδες.	προση-
arcanis nemini dic,	nisi	κείν τοῖς πονηροῖς ἢ γὰρ	ἀπιστεῖν, ὡσπερ τοῖς
nisi	similiter	χρηστοῖς πιστεύειν. Περὶ	τῶν ἀρρήτων μηδενὶ λέ-
conducatur	actiones	γε, πάλιν ἐὰν ὁμοίως	συμφέρει τὰς πράξεις
tacere	ἔ	τιβι	σιοπαῖσθαι, καὶ σοι τὰ
dicenti, ἔ	illis audien-	λέγοντι, καὶ ἐκείνοις ἀ-	κῆσαι. ὄρκον ἐπακλῶν
tibus. Juramentum ob-	latum suscipe propter	προσδέχου. Ἐὰν δὲ ὡς	προφάσεις, ἢ σεαυτὸν
duas causas, aut te	ipsum turpi causa ab-	αἰτίας ἀίχρας ἀπολύ-	ων, ἢ τῶν φίλων ἐκκιν-
solvens, aut amicos ex	periculo servans. Pecu-	διῶν ἀσώτων. Χρη-	μάτων ἢ ἐνεκα μηδένα
niarū verò gratia nullū	Deum adjuraveris, neq;	θεὸν ὁμώσης, μηδὲ εἴ	δ' ὀρκεῖν μέλλης. Δό-
si rectè jurare velis. Vi-	deberis enim his quidem	ξεις γὰρ τοῖς μηδὲ ὀπιου-	κείν τοῖς ἢ φιλοχρη-
pejerare, illis verò amās	pecuniæ esse. Neminem	μάτ' ὀχεῖν. Μηδένα	φίλον ποιεῖν, πρὶν εἴ
amicum fac priusquam	explotaueris, quomodo	ἐξεύσσης, πῶς κέχρη-	ται τοῖς προτέροις φί-
usus sit prioribus ami-	cis. Spera enim eum	λοις. ἔλπιζε γὰρ αὐτὸν	
etiam		B	καὶ

ORAT. I. ISOC. AD DEM.

etiam erga te fieri καὶ πρὸς σὲ γινέσθαι
 talem, qualis ἔστι erga τρίτον, οἷος καὶ πρὸς ἐ-
 illos fuit. Tarde κείνης γέγονε βραδέ-
 quidem amicus fias, ως μὲν φίλος γίνῃ,
 factus autem tenta per- γυόμενος ὁ ἐπὶ πρῶτον
 manere. Aequè n. turpe μὲν εἶναι. ὁμοίως γὰρ αἰ-
 (est) nullum amicum χροῦ μηδένα φίλον ἔ-
 habere, ἔστι multos socios χεῖν, καὶ πολλὰς ἐταίρους
 mutare. Neq; cum μεταλλάττειν. Μήτε
 damno tenta amicos, μὲν βλάβης πρῶτον τῶν
 neq; inexpertus esse so- φίλων, μήτε ἀπειρο-
 ciorum velis. εἶναι τῶν ἐταίρων θε-
 Hoc verò facies, si λε. Τὸτο ἢ ποιήσεις,
 non egens egere si- αὐτὸ μὴ δεόμενος τὸ
 mules. De dicen- δεῖσθαι πραγμοῖν. πρὸς
 dis tanquam arca- τῶν ῥητῶν ὡς ἀπορρή-
 nis communica, non cō- των ἀνακοίνε, μὴ τυχῶν
 sequens enim nihil da- μὲν γὰρ εἶδεν βλαβή-
 mni accipies, consequēs ση, τυχῶν ἢ μάλλον
 verò magis mores eorū τὸν τρέπον αὐτῶν ὀπι-
 scies. Proba σήση. Δοκίμα-
 amicos ex circa ζε τὰς φίλους ἐκ πρὸς
 vitam infortunio, ἔστι τὸν βίον ἀτυχίας καὶ ἐν
 in periculis communi- τοῖς κινδύοις τῆ κοι-
 tate. Aurum enim νωνίας. Τὸ χρυσίον μὲν
 igne probamus, ἐν τῷ πυρὶ δοκιμάζα-
 ami- μὲν

ORAT. I ISOC. AD DEM.

amicos verò in infor-
 tunis cognosci-
 mus. Sic autem optime
 uteris amicis, si
 non expectes
 eorum preces: Sed
 teipsum annuncians in
 occasionib. ipsis succur-
 ras. Similiter turpe exi-
 stima inimicorum vinci
 maleficiis, et
 amicorum beneficen-
 tia superari. Recipe so-
 ciorum non tantum
 in malis dolen-
 tes, sed et
 in bonis tuis non
 invidentes. Multi
 enim afflictis amicis
 condolent, venè autem
 facientibus invident.
 Absentium amicorum
 recordare ad presen-
 tes, ut videaris neque
 hos absentes parvi fa-
 cere.

μηδὲς ἢ φίλος ἐπιλαΐς
 ἀτυχίᾳ διαγνώσκο-
 μη. ἔτω δὲ αὐτῶν ἀρεῖα
 χεῖρη τοῖς φίλοις, αὐτῶν
 μὴ περιμύνης τὰς παρ'
 ἐκείνων δεήσεις. ἀλλ'
 αὐτεπάγγελτος ἐν τοῖς
 καιροῖς αὐτοῖς βοηθῆς.
 ὁμοίως αἰχρὸν νόμιζε
 τῶν ἐχθρῶν νικᾶσθαι
 ταῖς κακοποιΐαις, καὶ
 τῶν φίλων ἀεργεσί-
 ας ἠτῶσθαι. ἀποδέχε-
 τῶν ἐταίρων μὴ μόνον
 τὰς ἐπὶ τοῖς κακοῖς δυσ-
 χεραινόντας, ἀλλὰ καὶ
 τὰς ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς
 μὴ φθονῶντας. Πολλοὶ
 μὲν γὰρ ἀτυχῶσι φίλοις
 σωμαχθονταί, καλῶς
 ἢ πράττεισι φθονῶσι.
 τῶν ἀπόντων φίλων
 μέμνησο πρὸς τὰς πα-
 ρόντας, ἵνα δοκῆς μή-
 σε τῶν ἀπόντων ὀλι-
 γώρειν.

Esse

ἢ εἶναι

εἶναι

ORAT. I. ISOC. AD' DEM!

Esse velis circa vesti-	εἶναι βέλτε τὰ πρὸ ἐσ-
tum amans honestatis,	θῆτα Φιλόκαλῶ
non verò forma stu-	μῆ ἀλλὰ μὴ, καλ-
diosus. Est enim aman-	λωπιότης. ἔστι γὰρ Φιλο-
tis honestatem quidem	καλῶ μὲν τὸ μεγαλο-
magnificū, lascivè se a-	πρεπές, καλωπιότης
mantis verò superva-	ἢ τὸ πείεργον.
caneum. Ama presen-	Ἀγάπα τῶν ὑπαρ-
tium bonorum non	χέντων ἀγαθῶν μὴ ὑ-
superfluam posses-	πεβάλλασαν τὴν
sionem, sed me-	κλήσιν, ἀλλὰ τὴν με-
diocrem fruitionem.	τρίαν ἀπόλαυσιν. κα-
Despice Divitiis	ταφρένει τῶν πρὸ τῶν
studentes.	πλεῖστον σφραζόντων.
Uti verò existentibus	χρηῖσται ἢ τοῖς ὑπαρ-
non potentes.	χέσι μὴ δυναμείων.
Similiter enim illi	σφραπλήσιον γὰρ οἱ πά-
patuntur, ac si quis	ρασι ὡς πρὸς αὐτῶν, εἰ τις
equum possederit pul-	ἵππον κλήσαι τὸν κα-
chrum malè equitare	λὸν κακῶς ἵππέυειν
sciens.	Ἰπιστάμεν. Πειρῶ
divitias, usus	τὸν πλεῖστον, χρημάτα
est possessiones	καὶ κλήματα σφρα-
preparare. Sunt autem	σκαδάζειν. Ἰσὶ ἢ χρη-
usus quidem frui	μάτα μὲν ἀπολάυειν
scientibus, possessiones	Ἰπιστάμεν, κλήματα
verò	δε

ORAT. I. ISOC. AD DEM.

verò uti potenti- δὲ τοῖς χρηστοῖσι δυνα-
 bus. Honora existen- μύοις. Τίμα τὴν
 tem substantiam duo- ὑτάρχουσαν εἰς αὐτὸν δυ-
 rum gratia, Ἐ μα- οῖν εὐεκα, καὶ μεγά-
 gnām mulctam solven- λην ζημίαν ἐκτίσαι,
 di, Ἐ amico bono ad- καὶ τῷ φίλῳ παρδαίῳ
 versa fortuna utenti δυστυχῆντι βοηθήσαι.
 succurrendi. In v. reli- πρὸς ἢ τὸν ἄλλον βίον
 qua vita nihil superab- μηδὲν ὑπερβαλλόν-
 undanter, sed mediocri- τως, ἀλλὰ μετρίως
 ter ipsam ama. ama- αὐτοῦ ἀγάπῃ. σέβῃ
 quidem presentia, que- μὴ παρέχοντα, ζητῆ ἢ
 re autē meliora. Nemi- τὰ βελτίω. Μηδενὶ συμ-
 ni calamitatem expro- φορῶν οὐνειδίσης, κοινῆ
 bres, cōmunis n. fortu- γῶ ἢ τύχῃ, καὶ τὸ μέλ-
 na, Ἐ futurū invisibile. λον ἀόρατον. τὴς ἀγα-
 Bonis benefac: Bonus e- θῶς ἔποιεῖ: καλὸς γὰρ
 nim thesaurus apud vi- θεοσεβὴς παρ' αἰδέει
 rum honestum gratia παρδαίῳ χάρις ὀφει-
 debita. Malis bene- λομένη. Τὴς κακῶς
 faciens similia patieris ἔποιων ὅμοια πείρη-
 alienos canes nutri- τας ἀλλοτριῶν κύνων
 entibus. Illi σιζῶσιν. ἐκείναι τὰ
 enim dantes, tanquam γὰρ τὴς δίδοντας ὡς πα-
 quoslibet ἀλλο- τὴς τυχοῦλας ὑλακτα-
 trane, Ἐ mali ju- σιν, οἱ δὲ κακοὶ τὴς ὠ-
 ναν-

ORAT. I. ISOC. AD DEM.

vantes tanquam nocentes injuria afficiunt. Oderis assentantes tanquam decipientes; utriq; enim crediti credentes laedunt. Si receperis amicorum in pessimo tibi gratificantes, non habebis in vita propter optimum irascentes. Fias erga appropinquantes familiaris sed non gravis: Horum enim fastuosum tumorem vix sanè servi toleraverint. Illorum autem familiarem more omnes suaviter sufferunt. Familiaris autem eris, non contentiosus existēs neq; morosus nec erga omnia amans contentiones, neq; erga

φελῶντας ὡς περ βλάπτοντας ἀδικῶσι. Μίσῃ τῶν κολακούντων, ὡς τῶν ἐξαπατώντων: ἀμφοτέρῳ γὰρ πισεύοντες τῶν πισούντων ἀδικῶσιν. εἰ δὲ ἀποδέχηται τῶν φίλων τῶν πρὸς τὸ φαυλότατόν σοι χαρίζοι μὲν, ἔχῃ ἔξῃς ἐν τῷ βίῳ πρὸς τὸ βέλτιστον ἀπεχθασίμους. εἶνεπεί τῶν πρὸς τῶν πλησιάζοντα ὀμιλητικὸς ἀλλὰ μὴ σεμνός. τῶν μὲν γὰρ ὑπερηφάνου ὄψιν μόλις ἐν οἷς δὲλοι καρτερήσειαν. τῶν δὲ τὸν ὀμιλητικὸν τρόπον ἅπαντες ἠδέως ὑποφέρουσιν. ὀμιλητικὸς δὲ εἴη μὴ δύσεργος ὢν, μηδὲ δυσάρεστος, μηδὲ πρὸς πάντα φιλόνηκτος, μηδὲ πρὸς

ORAT. I. ISOC. ADDEM.

conversantium i- τὰς τῶν πλησιαζόντων
ras asperè occur- ὀργὰς τραχέως ἀπάν-
rens, neque si injustè i- τῶν, μήδ' ἀν' ἀδίκως ὀρ-
rascentes existant, sed γιζόμενοι τυγχάνω-
irascantibus qui- σιν, ἀλλὰ θυμηδίαις
dem ipsis cedens, quie- μὲν αὐτοῖς εἰκῶν, πε-
scantibus autem i- παυμηδίαις ἢ τῆς ὀρ-
ram reprehendens, neq; γῆς ὀπιπλήτων, μηδὲ
ridiculis stu- πῶν τὰ γελοῖα σφρα-
dens, neque circa seria ζῶν, μηδὲ πῶν τὰ σφρα-
ridiculis gaudens. δαῖα γελοίοις χαίρων.
Intempestivum n. ubiq; Τὸ γὰρ ἀκαίρον πάντα
molestum. Neq; χαρῆ λυπηρῶν. Μηδὲ τὰς
tias ingratè χάρεις ἀχαρίτως
gratificans, quod χαριζόμενοι, ὅπως
patiuntur multi, faciētes πάσχουσιν οἱ πολλοὶ ποι-
quidem benè, gravatim. ἔντες μὲν εὖ, ἀηδῶς ἢ
autem amicis inservi- τοῖς φίλοις ὑπεργῶν-
entes, neq; τες, μηδὲ φιλαίτιοι
amās causa- ῶν, βαρὺ γὰρ. μηδὲ φι-
amans reprehensionis λεπυμηνῆς, παρεξου-
incitativum n. Maximè πικρὸν γὰρ. Μάλιστα μὲν
quidem aversare in- ὀλαβῆ τὰς ἐν τοῖς
ter pocula conventus. πότοις συχασίας.

Si

B 4

αὐ

ORAT. I. ISOC. AD DEM.

Si verò aliquando tibi
 accidat tempus, surge
 ante ebrietatē: quando
 n. mens à vino corru-
 pta est, similia patitur
 curribus aurigas deji-
 cientibus, illi
 enim inordinatè fe-
 runtur destituti dire-
 ctoribus,
 anime multum
 errat corrupta
 mente. Im-
 mortalia quidem sapiēs
 magnanimus existen-
 do, mortalia verò me-
 diocriter existentibus
 fruendo. Existima
 institutionem tantò
 majus bonum esse insci-
 dia, quantum qui-
 dem alia improba
 omnes lucrū facientes,
 faciunt, hæc verò
 sola Ἔ. punivit ha-
 bentes.

αὐτὸ ἢ ποτὲ σοι συμπέ-
 ση καιρὸς, ἐξάνισασο
 πρὸ μέθης. ὅταν γὰρ ὁ
 νῦς ἀπὸ οἴνου διαφθα-
 ρῆ, ταῦτα πάχῃ τοῖς
 ἄρμασι τοῖς τὲς ἡνιό-
 χους ἀποβάλλουσιν, ἐ-
 κείνά τε γὰρ ἀτάκτως
 φέρεται, διαμαρτάν-
 οντα τῶν ὀθωνόντων,
 ἢ τε ψυχὴ πᾶσα
 σφάλλεται, διαφθα-
 ρείσης τῆς ἀγνοίας.
 Ἀθάνατα μὲν φρονεῖ
 τῶ μεγαλόψυχῳ εἶ-
 ναι, θνητῶ ἢ τῶ συμ-
 μέτρως τῶν ὑπαρ-
 χόντων ἀπολάουεν. ἢ γὰρ
 τὴν κακίαν τοσούτω
 μείζον ἀγαθὸν εἶναι τῆς
 ἀπαιουσίας, ὅσω τὰ
 μὲν ἄλλα μοχθηρῶς
 πάντες κερδαίνοντες
 πράττουσιν, αὐτὴ ἢ
 μόνη καὶ προσεζημίων-
 σε τὲς ἔχοντας.

Sapere

πολυ

ORAT. I. ISOC. AD DEM.

Sapè enim quem sermonibus contristaverunt, huic rebus pœnam dederunt. Quos vis facere amicos, bonum aliquid dic de illis ad annunciantes principium enim amicitie laus, inimicitie verò vituperatio. Consultans exempla fac præterita futurorum. Obscurum enim ex manifesto celerrimam, habet cognitionem. Cōsulta quidem tardè, perfice autem celeriter decreta. Existima optimã esse à Deo bonam fortunam, à verò nobis ipsis bonum consiliũ. De quibus vereris libere loqui, velis autem aliquibus amicorũ communicare: Utere sermonibus tanquam

πολλὰ κίς γὰρ ὄν ἔστι λόγοις ἐλύπησαν, τῶ τῶ τοῖς ἔργοις τὴν τιμωρίαν ἔδοσαν. ἕως ἀβέλη ποιήσασθαι φίλος, ἀγαθόν τι λέγει, πρὸς αὐτῶν πρὸς τῆς ἀπαγγελίας, δεχθῆναι γὰρ φιλίας μὲν ἔπαινος ἐχθρας ψόγῳ. βελάδω μὲν πρὸς ἀδείγματα ποιῶν τὰ παρεληλυθότα τῶν μελλόντων. τὸ γὰρ ἀφανές ἐστὶ τῆς φανερῆς ταχίστη ἐχθρῆ τὴν ἀγνώσειν. βελάδω μὲν βραδέως, ὅππότε λῆ ἢ ταχέως τὰ ὑόστατα. ἢ γὰρ κράτιστον εἶναι πρὸς μὲν θεῶν εὐτυχίαν, πρὸς ἢ ἡμῶν εὐβουλίαν, πρὸς ὧν αἰσχρῆ παρρησιάσασθαι, βέλη ἢ τίσι τῶν φίλων ἀνακοινώσασθαι: χρῶν τοῖς λόγοις ὡς περὶ

1
2
3
4
B 5
ει

ORAT. I. ISOC. AD DEM.

quam de alieno nego- ει ἀλλοτρίῃς ἔπραγ-
 tio, ita enim il- μαλῶ, ἔτω γὰρ τὴν ἐ-
 lorum sententiam sen- κείνων τε γνώμην αἰδή-
 ties, ἔτεipsum non a- ση, καὶ σεαυτὸν ἔκα-
 pertum facies. Quando ταφανῆ ποιήσῃς. ὅταν
 de tuis futurus es δὲ ὑπὲρ τῶν σεαυτῆ-
 aliquem consule- μέλλης ἢνὶ συμβαλέυ-
 re, vide prius, εἶσαι, σκόπη πρῶτον,
 quomodo πῶς ὑπὲρ τῶν αὐτῆ-
 administravit, Malè n. διώκησεν, ὁ γὰρ κακῶς
 consultus in propri- ἀγνοηθεὶς ὑπὲρ τῶν
 is, nunquam benè ἰδίων, ἔδέποτε καλῶς
 consulet βεβούσεται περὶ τῶν
 alienis. Ita verò ma- ἀλλοτρίων. ἔτω ἢ τῶν
 ximè ad consulendum μαλιστα βεβούσεται
 inciteris, si cala- παρῆξυθείης, εἰ τὰς
 mitates ex teme- συμφορὰς τὰς ἐκ τῆ-
 ritate respexeris. ἀβελτίας ὀπιπέψῃς.
 Etenim sanitatis καὶ γὰρ τῆς ὑγείας
 maximam curam ha- πλείστω ὀπιμέλῃαν ἔ-
 bemus, quando tristitias χομῆν, ὅταν τὰς λύπας
 ex infirmitate recor- ἐκ τῆ ἀρρώστιας ἀνα-
 damur. Imitare re- μνήσῃσιν. μιμῆσαι
 gum mores, ἔτ τῶν βασιλέων ἤθη, καὶ
 sectare eorum stu- δίωκε τὰ ἐκείνων ὀπι-
 dia. Videberis τηδύματα. δόξεις
 enim γὰρ

5

6

7

ORAT. I. ISOC. ADDEM.

enim ipsos approbare	καὶ αὐτοὺς ἀποδέχεσθαι	
& emulari, ut tibi ac-	καὶ ζηλεῖν. ὡς σοὶ συμ-	8
cidat apud multitudi-	βήσεται ὡσαύτῳ πλή-	
nem magis benè audire,	ἢ μάλλον δοκιμαεῖν	
& in his benevolen-	καὶ τὴν παρ' ἐκείνων	
tiam firmiorem habe-	εὐνοίαν βεβαιότεραν	
re. Obtempera quidem	ἔχειν. πείθει μὲν καὶ	9
& legibus à re-	τοῖς νόμοις τοῖς ὑπὸ	
gibus	τῶν βασιλέων κειμέ-	
nis. Firmissimam verò	νοις, ἰσχυρότατον ἢ νό-	10
legem existima illorum	μον ἢ γὰρ τὸν ἐκείνων	
mores. Sicut enim in	τρόπον. ὡσαύτῳ γὰρ τὸ	
Democratia subdi-	πλήθος δεῖ θεράπεύ-	
tum populum decet co-	ειν, τὸ ἐν δημοκρατία	
lere, sic & in Mo-	πολιτεύμενον. ἔτω καὶ	
narchia ha-	τὸν ἐν μοναρχία κα-	
bitantem Regem	τοιμῆντα τὸν βασιλέα	
decet admirari.	προσέηκει θαυμάζειν.	
In imperium constitu-	εἰς ἄρχὴν κατασταθεῖς	11
tus nullo utere malo ad	μηδενὶ χεῖρῳ πονηρῷ	
administrations,	πρὸς τὰς διοικήσεις,	
qua enim ille deliquit,	ὧν γὰρ ἐκεῖνος ἀμάρ-	
tibi culpas im-	τοι, σοὶ τὰς αἰτίας ἀ-	
ponent. Ex publi-	μαθήσῃσιν. ἐκ τῶν	12
cis	κοινῶν ἑπιμελειῶν	
discede non	ἀπαλλάτῃς μὴ	
ditior	πλε-	

ORAT. I. ISOC. AD DEM.

13 ditior, sed glorio- πλοσιώτερον, ἀλλ'
 14 sior. Multis ἐνδοξώτερον. Πολλῶν
 enim pecuniis melior γὰρ χρημάτων κρείττων
 15 apud multitudinem. ὁ ὧσα τὴν πλῆθος ἐ-
 laus. Nulli malo πᾶν. Μηδενὶ πονη-
 negotio neque ad- ρῶ πράγματι μήτε
 16 sis, neq; Patronus παρίστασθαι, μήτε συ-
 17 sis. Videberis enim ἔ- νηγορεῖ. ὁόξεις γὰρ καὶ
 ipse hac facere, αὐτὸς τοιαῦτα πράτ-
 18 in quibus sanè aliis fa- τῆν, οἰάσθαι τοῖς ἄλ-
 cientibus succurras. τοῖς πράττεισσι βοηθῆς.
 19 Prepara teipsum plus ὧσα καὶ ἀξε σεαυτοῦ
 20 habere quidem poten- πλεονεκτεῖν μὲν οὐκ ἀ-
 21 te habere, ut videaris μέτρον, ἀνέχεσθαι τὸ ἴσον
 22 appetere justitiam, ἔχειν, ἵνα σοκῆς ὀρέγε-
 non per infirmitatem, σθαι τῆς δικαιοσύνης,
 23 sed per mansuetudinē. μή τι ἀδύναται, ἀλλὰ
 24 Magis suscipe justā pau- οἱ ἰπικείαν. Μᾶλλον
 25 pertatē, quam divitias ἀποδέχεσθαι δικαίαν πενί-
 26 injustas. Tantὸν με- ανῆ ἢ πλεῖστον ἀδίκου. Το-
 27 lior justitia opibus, σσῆ γὰρ κρείττων ἰκαί-
 28 quanto hæ viventibus οσύνη χρημάτων, ὅσω
 29 solum profunt, illa verò γὰρ μὲν ζῶντας μόνου
 30 mortuis gloriam præ ὀφελεί, ἢ ἵκαὶ πλε-
 31 parat. Et illarum qui- τήσασσι δόξαν ὧσα-
 32 dem κείνων μὲν τοῖς

ORAT. I. ISOC. AD DEM.

<i>dem</i>	<i>malis.</i>	τοῖς Φάυλοις μέτεσι.	
Hanc verò improbis		ταύτης ἢ <u>μοχθηροῖς</u>	5
impossibile acquirere.		<u>ἀδύνατον</u> μετ' αὐτοῦ.	
Neminem emulare ex		<u>μηδένα</u> ζήλων τῶν ἐξ	6
injustitia lucrantium,		<u>αἰκίας κερδαινοῦτων,</u>	
sed magis recipe		<u>ἀλλὰ μάλλον</u> ἀποδέχεσθαι	7
cum justitia pri-		τὴν μὲν οἰκαιοσύνης ζη-	
mitos, justī enim,		<u>μιολήτας.</u> οἱ γὰρ οἰκαιοὶ	8
injustis si in nullā		τῶν ἀδίκων εἰ μηδὲν	
aliare præcellunt,		<u>ἄλλο πλεονεκτεῖσιν,</u>	
tantum spebus bo-		<u>ἀλλ' ἐν ἐλπίσι γε</u> ἀδικ-	
nis superant.		<u>δαίαις ὑπερέχουσι.</u>	
Omniū quidem cu-		<u>πάντων</u> μὲν ὀπιμελῶ	9
ram gere circa vitam,		τῶν περὶ τὸν βίον, μά-	
maximè verò tuam		λιστα ἢ τὴν σεαυτοῦ	
sapientiam exerce. Ma-		<u>φρόνησιν</u> ἀσκεῖ. μέγ-	10
ximum enim in minimo		<u>στον</u> γὰρ ἐν ἐλαχίστῳ ἔστι	
mens bona in hominis		<u>ἀγαθὸς</u> ἐν ἀνθρώπῳ	
corpore. Tanta quidem		<u>σώματι.</u> πρῶτον τὸ μὲν	11
quoad corpus esse amās		σώματι εἶναι φιλόπο-	
laboris, quoad animam		νῦν, τὴν δὲ ψυχὴν φι-	
verò amans sapientia,		<u>λόσοφον.</u> ἵνα τῷ μὲν	
ut illo quidem efficere		ὀπιτελεῖν οὕτως τὰ ὀ-	
possis decreta, hanc verò		<u>ξυλῆα,</u> τῇ δὲ προοραῖν	
providere scias cōducē,		ὀπίστη τὰ συμφορέθηα.	
tia. Omne quod es dictu-		<u>πάντοτε</u> αὖ <u>μέλλης</u> λέ-	12
	<i>την</i>	γεῖν,	

ORAT. I. ISOC. AD DEM.

13 rus prius provi- γειν, πρότερον ἰπισκο-
14 de sententia. Multis πρὸ τῆς γνώμης παιδοῖς
enim lingua præcur- γὰρ ἡ γλώττις προτρέ-
rit mentem. Exti- χεῖ τῆς Διανοίας. Νό-
15 stima nihil esse μὴ μὲν εἶναι τῶν
16 humanorum firmum. ἀνθρώπων βέβαιον.
Sic n. neq; bona fortu- ἔτω γὰρ ἔτ' ἑτυχῶν ἔ-
na utens eris nimis la- σὴ πείχαρης, ἔτε δυ-
17 tius, neq; adversa fortu- συχῶν πρίλυπτος.
na utens nimium tristis. δύω ποῖς καίρας τῆς λέ-
Duo tempora fac dicen- γειν, ἢ πρὸ ὧν οἶσται
di, aut de quib. nosti per- σαφῶς, ἢ πρὸ ὧν ἀνα-
spicue, aut de quibus ne- καῖον εἰπεῖν. ἐν τέτοις
cessarium dicere. In his γὰρ μόνοις λόγῳ ἢ
n. solis sermo silentio me- σιγῆς κρείττων, ἐν δὲ
18 lior, in verò aliis melius τοῖς ἄλλοις ἀμεινον σι-
tacere quàm dicere. Gau- τῆν ἢ λαλεῖν. χαίρει μὲν
de quidem in evenienti- ἰπὶ τοῖς συμβαίνουσι ἢ
bus bonis, ἔτ' tristis esto ἀγαθῶν καὶ λύπῃ με-
modicè in contingen- τέως ἰπὶ τοῖς γινόμε-
tibus malis. ἴσας νοῖς τῶν κακῶν. γίνε-
verò aliis, neq; in δὲ τοῖς ἄλλοις μὴδ' ἐν
ceteris existens manife- ἐπέργει ὧν κατὰ θελός.
18 stus. Absurdum n. sub- ἀποπον γὰρ τιῶν μὲν οἰ-
stantiam in domi- αν ἐν ταῖς οἰκίαις ἀ-
bus abscondere, mentem ποκεῖν, τῶν δὲ ἀ-
verò νοῖ μ

ORATI. ISOC. AD DEM.

verò apertam habentem	νοίαν φανεράν ἔχοντα
obambulare. Magis	<u>αἰπατεῖν.</u> <u>Μαίλον</u> 19
vita vituperium; quam	ὄλαβε ψόγον, ἢ κίν- 43
periculum. Decet n. esse	<u>διων.</u> δεῖ γὰρ εἶναι φο-
formidolosum quidem	βεράν τοῖς μὲν φαύ-
improbis vite finem,	λοῖς, τὴν δὲ βίην τελευ-
sed bonis in	τῶν, τοῖς δὲ ἀσφαλείοις
vita ignominiam.	τὴν ἐν τῷ ζῶν ἀδοξίαν.
Maximè quidem tenta	<u>μάλιστα</u> μὲν πρῶτον ζῶν 20
vivere juxta securitatē.	κτὶ τὴν ἀσφάλειαν. 44
Si verò aliquando tibi	εἰάν ὅτε σοι συμ- 21
accidat periclitari, qua-	βῆ κινδυνεύειν, αἴτις τὸ
re ex bello salu-	ἐκ τοῦ πολέμου σωτη-
tem cum bona gloria,	ρίαν κτὶ καλῆς δόξης
sed non cum turpi	ἀλλὰ μὴ μετ' αἰσχρῆς
fama. Equidem	<u>φήμης.</u> <u>Τὸ μὲν γὰρ</u> 22
mori omnibus	<u>τελευτήσασθαι</u> πάντων ἢ
fatum adjudicavit,	<u>πεπρωμένη</u> κατέρικνε,
sed benè mo-	<u>τὸ δὲ καλῶς</u> λήθησθαι 23
ri proprium bo-	νεῖν, ἴδιον τοῖς ἀσφαλεί-
nis natura tribuit.	οῖς ἢ φύσις διένειμε.
Et non miraberis	καὶ μὴ θαυμάσης,
si multa dictorum	εἰ πολλά τῶν εἰρημέ-
non conveniant tibi	νων ἔπειτα σοι πρὸς
pra-	τὴν

ORAT. I. ISOC. AD DEM.

presenti	ata.	τιῶν νῦν παρῆσαν ἡλι-
ti.	Neque enim me hoc	κίαν. εἰδὲ γὰρ ἐμὲ τὸ το
latuit,	sed con-	διέλαθεν, ἀλλὰ περι-
stitui	per hanc oc-	λόμῳ Διὰ τῆς αὐτῆς
cupationem simul pra-	sentis	πραγματείας, ἅμα τὸ
silium	ferre,	τε καρῶν ὅτι βίᾳ συμ-
futuri	temporis	βελίαν ἐξενεγκεῖν, καὶ
praeceptum	relinque-	τε μέλλοντος ὅτι χρεῖν
re.	Etenim horum in-	πράγματι κατὰ λι-
digentiam facile scies,	sed consulentem cum	πείν, τὴν μὲν γὰρ τῶν
benivolentia difficul-	ter invenies.	χρεῖν ῥα οἴως εἰδήσεις,
Ut igitur	reliqua non ab alio	τὸν ὃ συμβαλέουonta
quereres,	sed hinc	μετ' εὐνοίας χαλεπῶς,
tanquam ex penu pro-	ferres,	εὐρησίας. ὅπως ἔν τα
existimavi de-	cere nihil relinquere,	λοιπὰ μὴ παρ' ἑτέρῃ
qua habeo tibi consule-	re.	ζητήσῃς, ἀλλ' ἐν τῷ
Multam autem Deo	gratiam haberem,	ὡς ἐκ ταμείᾳ περι-
scaderem	opinione,	ψέρῃς. ὡς ἂν ἴεν μη-
quam habens de te	existo.	εἰν ὁ δαλιπέου, ὡς ἂν
plurimas	in	ἔχω σοὶ συμβαλέειν.
venie-		πιδὴν δὲ ἂν τῷ θεῷ
		χάριν χοίλω, εἰ μὴ
		Δαμάστοιμι τῆς οὐ-
		ξῆς, ἣν ἔχων ὡς σὲ
		τυχύνω. τῶν μὲν γὰρ
		ἄλλων τὰς πλείους εἰ-
		ρήσι-

ORAT. I. ISOC. AD DEM.

veniemus, quemadmo-
 dum cibus jucundissimis
 magis, quàm saluberrimis
 gaudentes, ita etiam
 amicis peccantibus
 appropinquantes, sed
 non admonentibus.
 Te verò existimo
 contrarium horum
 cognovisse, signo
 usus circa
 am tuam institutionem
 amore laboris. Nam se
 optima facere
 jubentem hanc
 verisimile etiam
 aliorum ad
 virtutem adhortantes
 recipere.
 Maximè verò incitaberis
 expetere bona
 opera si didiceris,
 quod ex voluptates
 ex his
 maximè sincerè
 habemus. In
 socordia enim
 ex societatis
 amore

ρήσομεν, ὡς περ τῶν
 σιτίων τις ἡδύσσοις
 μάλλον, ἢ τις ὑγιεινοτάταις
 χαίροντας, ἔτι καὶ τῶν
 φίλων τις σιωπῶν
 ἐξαμαρτάνουσι πλησιάζουσι,
 ἀλλ' ἔτι τις νεμετῶσι. σὲ δὲ νομίζω
 τὸν ἐπίον, τῶν ἐγνωκέναι,
 τεκμηρίω χρωσόμενον, ἢ
 περὶ τὴν αἰτιώμενην σὲ παιδείαν
 φιλοπονία. τὸν γὰρ αὐτῶν
 βέλτερον πράττειν ἴστανται
 ἴστανται, τῶν ἄλλων τῶν
 ἴστανται ἀρετῶν ὡς
 καλῶντας, ἀποδέχεται.
 Μάλιστα ἂν παροξυνθείης,
 ὁρῶντας τῶν καλῶν
 ἔργων, εἰ καταμάθοις,
 ὅτι καὶ τὰς ἡδύσσοις
 τὰς ἐκ τῶν ἐπιον
 μάλα γνησίως ἔχομεν.
 ἐν μὲν τῷ σαφῶς
 μὲν ἢ τὰς πλησιάζουσας
 ἀγα-

C

ἀγα-

ORAT. I. ISOC. AD DEM.

amare, statim tristitia voluptatibus adherescunt. Verum circa virtutem laborem amare, et sapienter suam vitam instituere, semper delectationes sinceras, et constantiores reddit, et ibi quidem primum gavisi, postea tristitia afficiuntur: Hic vero post tristitias voluptates habemus. In omnibus vero operibus non ita principii recordamur, quemadmodum finis sensum accipimus. Plurima enim circa vitam non per ipsa opera facimus, sed descendenti gratia laboramus. Cogita vero cur improbis contingit

*ἀγαπᾶν, ὅθυσ αἰλύ-
 παυ ταῖς ἡδοναῖς πᾶ-
 ραπεπήχασι. τὸ δὲ πρὸς
 τὴν ἀρετὴν φιλοπονεῖν,
 καὶ σωφρόνως τὸν ἑαυ-
 τῶν βίον οἰκονομεῖν, αἰε-
 τὰς τέρψεως ἐπιχειμεῖς,
 καὶ βεβαιότερας ἀποδί-
 δωσι. καὶ κεῖ μὲν πρῶτον
 ἡδύντες, ὕστερον ἐλυπή-
 θυμεν. ἐνταῦθα ἢ με-
 τὰ τὰς λύπας τὰς ἡδο-
 νὰς ἔχομεν. ἐν ἅπασιν
 ἢ τοῖς ἔργοις ἔχ' ἕτω
 τῆς ἀρχῆς μνημονόσο-
 μεν, ὡς τῆς τελευτῆς
 αἰσθησὶν λαμβάνομεν.
 τὰ γὰρ πλεῖστα τῶν
 πρὸς τὸν βίον, ἔστι αὐ-
 τὰ τὰ πράγματα ποι-
 ῶμεν, ἀλλὰ τῶν ἀπο-
 βαινόντων ἕνεκα ἀγα-
 πονοῦμεν. ἐνθυμεῖ δὲ,
 διότι τοῖς μὲν φαύλοις
 ἐνδέχεται τὰ τυχόντα
 πράττειν.*

ORAT. I. ISOC. AD DEM.

facere. Statim enim *πραΐειν.* *ὅθις γὰρ*
vita tale fecerunt *τὸ βίῃ τοιαύτῳ πε-*
fundamentum. *ποίηται τῇ ἐπόθεσιν.*
Bonis verò non licet *τοῖς δὲ ἀγαθοῖς ἔχ-*
virtutem negligere, *οἰόντε τῆς ἀρετῆς ἀμε-*
aut multos habere *λεῖν, ἢ πολλὰς ἔχειν*
reprehendentes. *τὰς ἑπιπλήτους.*
Omnes enim ode- *πάντες γὰρ μισῶσιν*
runt non tam pec- *ἔχ ἕτω τὰς ἑξαμαρ-*
cantes, quàm mansue- *τάνοντας, ὡς τὰς ἑπι-*
tos quidē dicentes esse, *κείσ μὲν φάσκοντας*
nihil autem à quibusli- *εἶναι, μηδὲν δὲ τῶν τυ-*
bet differentes, meritò, *χόντων ἀγαφέρωντας,*
quando enim ser- *εἰκότως. ὅπερ γὰρ τὰς*
more solo mentien- *τῷ λόγῳ μόνῳ ψα-*
tes improba- *δομήεις ἀποδοκιμά-*
mus, nonne vita *ζομεν, ἢ περ τὰς τῷ*
omni minutos im- *βίῳ παντὶ ἐλαττωμέ-*
probos esse dice- *νους, ἢ φαύλους εἶναι*
mus? Meritò verò ta- *φήσομεν; δικαίως δι-*
les existimaverimus *αὐ τὰς τοιαύτας ἐπολά-*
non tantùm erga sei- *βομεν, μὴ μόνον εἰς*
psos peccantes, *ἑαυτὰς ἀμαρτάνειν,*
verùm etiam for- *ἀλλὰ καὶ τῆς τύχης*
tune esse prodi- *εἶναι πειθοτάτα,*
tores, illa enim *ἢ μὲν γὰρ*
ipsis *C 2 αὐ-*

ORAT. I. ISOC. AD DEM.

ipsis opes ἔσ' αὐτοῖς χρημάτων, καὶ
 gloriam ἔσ' amicos tra- δόξαι, καὶ φίλους ἐνεχει-
 didit. Hi verò seipsoς εἰσεῖν. οἱ ἰσφῶας αὐτοῖς
 indignos praesen- ἀνάξιας τῆς ἐπαρχεί-
 ti felicitate consti- σης δὲ αἰμονίας κατέ-
 tuerunt. Si v. decet mor- σησαν. εἰ ἰ δεῖ θνητῶν
 talem existentē deorum ὄντα τῆς θεῶν σο-
 inquirere mentem, χάζεσθαι ἀγνοίας,
 existimo, ἔσ' illos in fa- ἠγῶμαι καὶ κείνας ὅπι-
 miliarissimis maximè πῆς οικειοτάτας μάλι-
 manifestare, quomodo σα δηλώσαι, πῶς ἔχου-
 affecti sint erga impro- σι πρὸς τὰς φάουλαι,
 bos ἔσ' bonos homi- καὶ τὰς ἀσφαλαῖας τῆς
 num. Iupiter enim Her- ἀνθρώπων. ἴσως γὰρ ἠ-
 culem ἔσ' Tantalum ge- ρακλέα καὶ τὰνταλον
 nerans, (ut fabula γηνήσους, (ὡς οἱ μύθοι
 dicunt, ἔσ' omnes cre- λέγουσι, καὶ πάντες πι-
 dunt) illū quidem pro- σῶσαι) τῆς μὲν ἀγαθῶν
 pter virtutē immortalē ἀρετῶν ἀθάνατον ἐποίη-
 fecit, hunc verò propter ησε, τὴν ἰ ἀγαθῶν κα-
 malitiam maximis pae- κίαν ταῖς μεγίσταις τι-
 nis puniuit. Quibus μωταῖς ἐκόλασεν. οἷς
 decet exemplis uten- χρητῶν ὡς ἀδείγμασι
 tes appetere ho- χρωμῶν ὁρέγεσθαι
 nestatem, ἔσ' τῆς καλοκαγαθίας,
 non tantum no- καὶ μὴ μόνον πῆς ὑφ'
 bis ὑμῶν

ORAT. I. ISOC. AD DEM.

bis dictis imma-
nere, sed etiam Po-
ëtarum optima di-
scere, & aliorum
Sophistarum, si quid u-
tile dixerunt, cogno-
scere. Quemadmodum
enim apem videmus in
omnes quidem flo-
res insidentem,
à quolibet verò uti-
lia sumentem: Sic
decet & eruditionem
expetentes nullius
quidem inexpertos ef-
se, undiquaq; verò uti-
lia colligere. Vix
enim aliquis ex hac
cura nature
peccata vin-
cit.

υμῶν εἰρημύοις ἐμμέ-
νειν, ἀλλὰ καὶ τῶν πει-
ητῶν τὰ βέλτιστα μαν-
θάνειν, καὶ τῶν ἄλλων
σοφιστῶν, εἴ τι χρήσι-
μον εἰρήκασιν, ἀναγι-
νώσκειν. ὥσπερ γὰρ τὴν
μέλιτταν ὀρεῶν ἐφ'
ἅπαντα μὲν τὰ βλα-
σήματα καθιζάνουσαν,
ἀφ' ἑκάστη δὲ τὰ χρή-
σιμα λαμβάνουσαν: ὁ-
πωχρὴ καὶ τὰς παιδεί-
ας ὀρεγομένης μηδενὸς
μὲν ἀπείρωσ ἔχον παι-
ταχόθεν δὲ τὰ χρήσι-
μα συλλέγειν. Μόλις
γὰρ αὖ τις ἐκ ταύτης τῆς
ἐπιμελείας τὰς τῆς
φύσεως ἀμαρτίας
ἰπικρατή-
σθαι.

ISO CRA- I Σ Ο Κ Ρ Α-

TIS AD NICO- ΤΟΥΤΣ ΠΡΟΣ ΝΙΚΟ-

CLEM de

ΚΛΕΑ *ὡς βασι-*

Regno.

λείας.

QU^o consueverunt,
Nicocles,
 vobis regibus vestes
 adducere, aut aes,
 aut aurum elabora-
 eum, aut aliud quid
 talium opum,
 quarū ipsi quidē indigi
 sunt, vos verò abunda-
 tis: valde videntur ef-
 se mibi aperti,
 nōdationē, sed mercatu-
 ram facientes, & multò
 artificiosius ipsas vendē-
 tes, quàm profiten-
 tes se caupo-
 ναρί.

Οὶ μὲν εἰωθότες,
ὦ Νικόκλεις,
 ὑμῖν τοῖς βασιλεῶσι
 ἐσθῆτας ἄγειν, ἢ χαλ-
 κόν, ἢ χρυσόν εἰργασ-
 μένον, ἢ ἄλλό τι τῶν
 τοιούτων χρημάτων,
 ὧν αὐτοὶ μὲν ἐνδεεῖς
 εἰσὶν, ὑμεῖς δὲ πλε-
 τεῖτε, λίαν ἔδοξαν εἶ-
 ναί μοι καταφανεῖς,
 & δόσιν, ἀλλ' ἐμπο-
 ρίαν ποιέμενοι, καὶ
 πολὺ τεχνικώτερον
 αὐτὰ πωλῶντες τῶν
 ὁμολογούντων καπι-
 λώειν.

nari. Ego verò exi- λάειν. ἐγὼ ἢ ἠγ-
 stimaverim, hoc σαίμω αἶ, ταύτῳ
 optimum esse καλίστῳ γυέσθαι
 donum, ἔ. utilissi- δωρεῶν, καὶ χρησιμα-
 mum, ἔ. maximè τῷ, καὶ μάλιστα
 conveniens, ἔ. mibi πρέπυσαν, ἐμοὶ τε
 dare, ἔ. tibi accipere, δῶνα, καὶ σοὶ λαβεῖν,
 si possem definire, εἰ διωηθείω ὀρίσασθαι
 qualia. stu- ποίων ὀπτηδύμα-
 dia expetes, ἔ. των ὀρεγόμενῳ, καὶ
 à quibus operibus absti- τίνων ἔργων ἀπεχό-
 nens, optimè etiam ur- μένῳ, ὀρίσα καὶ τῷ
 bem, ἔ. regnum admi- πόλιν καὶ βασιλείαν
 nistrare. Etenim pri- διοικοίης. τὰς μὲν
 vatos homines sunt γδ ιδιώτας ὄσι πολ-
 multa erudientia, λαὶ τὰ παιδύοντα,
 ἔ. maximè qui- καὶ μάλιστα μὲν, τὸ μὴ
 dem non delicatè vi- τευφᾶν, ἀλλ' ἀνάγκη
 vere, sed cogi de ζεσθαι πρὸς τὸ βίβ
 victu quolibet cer- καθ' ἑκάστῳ ἀγωνίζε-
 tare, die, θαι τῷ ἡμέραν.
 Præterea leges, secun- ἔπειθ' οἱ νόμοι, καθ'
 dum quas quilibet sub- ἔς ἑκάστου πολιτευό-
 diti existunt. μῆροι τυγχάνουσιν.
 Insuper libertas, ἔτι δὲ ἡ παρρησία,
 ἔ. C 4 καὶ

ORAT. II. ISOC. AD NICOCL.

ἔσ' *apertè* *licere* ἢ τὸ φανερώς ἐξείναι,
amicos *reprehende-* τοῖς ἢ φίλοις ἴπιπλη-
re, ἔσ' *inimicis* *im-* ξαι, καὶ τοῖς ἐχθροῖς ἐ-
ponere *mutuis* πιθεῖσθαι ταῖς ἀλλή-
delictis. *Insu-* λων ἀμαρτίαις. πρὸς
per *quidam* ἔσ' δὲ τέτοις. τινὲς καὶ τ'
Poëtarum *antea* *exi-* ποιητῶν τῶν προγεγε-
stentium *præcepta* *quo-* νημείων ὑποθήκας, ὡς
modo *deceat* *vivere* *re-* χεῖν ζῆν κατὰ λελοίπα-
liquerūt, *ut* *ex* *omnibus* σιν, ὡς ἐξ ἀπάντων τέ-
bis *verisimile* *illos* *me-* των εἰκὸς αὐτὰς βελ-
liores *fieri.* *Verùm* τίς γίνεσθαι. τοῖς ἢ
Tyrannis *nihil* *acci-* τυράννοις ἑδὲν ὑπάρ-
dit *tale,* *sed* *quos* χει τοῖσπε, ἀλλ' ἔς
magis *decebat* *quã* *alios* μᾶλλον ἔδει τ' ἄλλων
institui, *postquam,* παιδῶσθαι, ἐπειδὴ
in *imperium* *constitu-* εἰς τὴν ἀρχὴν καταστα-
tisunt, *nihil* *admoniti* θῶσι, ἀνεθέτηται ἀγα-
vitã *transfigunt.* *Pluri-* τελῶσιν. οἱ μὲν γὰρ
mi *enim* *hominum* πλείστοι τῶν ἀνθρώ-
ipsis *non* *appropin-* πων αὐτοῖς ἔ πλησιάζ-
quant, *convenientes* *v.* ζουσιν. οἱ ἢ συμώντες
secundũ *gratiã* *conver-* πρὸς χάριν ὁμιλῶσιν.
santur. *Etenim* *Domini* ἢ γὰρ πικύριοι γινόμε-
facti ἔσ' *orum* *plurima-* νοὶ ἢ χεσημάτων πλεί-
rum, *ἔσ' rerum* σων καὶ πραγμάτων
maxi-

μερ

ORAT. II. ISOC. AD NIC.

maximarum, propter non benè uti, hisce occasionibus fecerunt, ut multi dubitent, utrum sit dignum eligere vitam privatè viventium quidem, probè autem facientium, aut tyrannorum. Quando n. adspiciunt ad honores, & divitias, & potentias, diis aequales omnes existimant in monarchiis existentes: Postquam verò considerant metus & pericula & perpendentes inveniunt hos quidè à quib9 minimè oportebat interfectos esse, alios verò erga familiarissimos delinquere esse coactus, illis verò utraq; hæc accidisse

μεγίστων, ἀλλὰ τὸ μὴ καλῶς χρῆσθαι ταύταις ταῖς ἀφορμαῖς πεποίηκασιν, ὥστε πολλοὺς ἀμφισβῆσαι, ποτε εἴη ἄξιον ἐλέσθαι τὸν βίον τὸν τῷ ἰδιωδούτων μὲν, ὀπρηνῶς δὲ πραττόντων, ἢ τῶν τυραννιδούτων. ὅταν μὲν γὰρ ἀποβλέψωσιν εἰς τὰς τιμὰς ἢ τὰς πλούτους ἢ τὰς δυναστείας ἰσοθέως ἅπαντας νομίζουσι τὰς ἐν ταῖς μοναρχίαις ὄντας; ἐπειδὴ αὖτ' ἐνθυμηθῶσι τὰς φόβους ἢ τὰς κινδύνους, καὶ διεξιόντες βρωσὶ τὰς μὲν ὑφ' ὧν ἤκιστα ἐχρῆν, διεφθαμένους, τὰς δὲ εἰς τὰς οικειοτάτους ἐξαμαρτεῖν ἢ ναυκασμένους; πῶς ἢ ἀμφοτέρω ταῦτα συμβεβηκότα πάλιν

ut *C 5* *ὁπω-*

ORAT. II. ISOC. AD NIC.

utcumq; vivere putant expedire *magis,* *quàm cum talibus calamitatibus* *toti Asiae* *dominari.* *Huius verò diversitatis* *est* *confusionis* *causa est, quod regnum* *tanquam sacrarium,* *cujuslibet viri esse* *putant; Quae humana-* *rum rerum* *ma-* *xima est,* *est* *maximâ providentia,* *indigens.* *In quali-* *bet igitur actione,* *ex quibus quis maximè* *possit secundum morem* *administrare, est* *quidem* *bona* *custodire,* *sed calamitates fuge-* *re, semper pre-* *sentiunt* *opus* *est* *consulere.*

In

κα-

ὅπως ἂν ζῶ ἡγῶνται *λυσιτελεῖν* *μᾶλλον,* *ἢ μετὰ τοιούτων συμ-* *φορῶν ἀπάσης τῆς* *Ἀσίας βασιλεύειν,* *ταύτης δὲ τῆς ἀνωμα-* *λίας καὶ τῆς ταραχῆς* *αἰτιὸν ὄσιν, ὅτι τῷ βα-* *σιλείᾳ ὡσπερ ἱερῶ-* *σώτῳ παντὶς ἀνδρὸς* *εἶναι νομίζουσιν; ὁ τῶν* *ἀνθρώπων πραγμάτων* *μέγιστον ὄσι, καὶ* *πλείονος* *προνοίας* *δεόμενον.* *καθ' ἑκά-* *στῶν μὲν ἂν πράξιν,* *ἐξ ὧν αὖ τις μάλιστα* *διώκει* *καὶ* *τρόπον* *διοικεῖν, καὶ* *τὰ μὲν* *ἀγαθὰ διαφυλάτ-* *τειν, τὰς ἰσχυρο-* *τάς διαφύγειν,* *τῶν αἰετιωτέων ἔργων* *ὄσι συμβαλέειν.*

ORAT. II. ISOCR. AD NIC.

In universam verò stu- καθόλη ἢ τῶν ἑπιτη-
 dia, qua decet in- δαμάτων, ὧν χρῆ-
 quirere, ἔσ' circa qua de- σοχάζεσθαι, καὶ πρὸ
 cet tempus cōterere, ego αὖ δεῖ διατρέβειν, ἐγὼ
 tentabo perficere. πειράσομαι διελθεῖν,
 Nūm igitur erit donum εἰ μὴ ἔν' ἔσαι τὸ δῶρον
 elaboratum, dignum, ἐξεργασθῆναι, ἀξιον
 propositione, difficile τῆς ἀποθέσεως, χα-
 (est) à principio discer- λεπτοῦ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς
 nere. Multa enim σιωπῆν. πολλά γὰρ
 ἔσ' ligatorum ποῆ- ἢ τῶν ἐμμέτρων ποιη-
 matum, ἔσ' soluta ora- μάτων, καὶ τῶν κατα-
 tione scripto- λογάδιω συγγραμ-
 rum, adhuc quidem in μάτων, ἔτι μὴ ἐν ταῖς
 mentibus existentia. Δανοίαις ὄντα τῶν
 compositorum, μα- στυπιζέντων μεγά-
 gnas expectationes λας τὰς προσδοκίας
 praeberunt: Per- παρεῖχον: ἑπιτελε-
 fecta verò, ἔσ' aliis θέντα ἢ, ἢ τοῖς ἄλλοις
 demonstrata, mul- ὑποδειχθέντα, πα-
 tò deteriorem λὺ κατὰ δευτέρου
 gloriam spe τὴν δόξαν τῆς ἐλ-
 acceperunt. πιδῶ ἔλαβεν.

Vc.

8

ORAT. II. ISOC. AD NIC.

Verum enim vero tractatio bene habet querere praetermissa, et leges proponere monarchiis equidem privatos homines instituentes ipsis solis profunt: Si vero quis dirigentes multitudinem ad virtutem adhortatus fuerit, utrosque juvabit, et imperia habentes, et sub ipsis existentes. His enim sane imperia firmiter, illis vero Respublicas mansuetiores effecerit. Primum igitur considerandum, quid regentium officium sit. Sic enim Caput est potentiam totius negotii bene accipimus, respicientes melius etiam

εμὴν, ἀλλὰ καὶ τὸ γὰρ ἐγχείρημα καλῶς ἔχει, τὸ ζητεῖν τὰ σφαλόμενα, καὶ νομοθετεῖν ταῖς μοναρχίαις, οἱ μὲν γὰρ τὰς ἰδιώτας παιδεύοντες ἐκείνης μόνον ὠφελοῦσιν. εἰ δέ τις τὰς κρατύντας τε πλήθους ὅτι δρετὴν προτρέψειεν, ἀμφοτέρους καὶ ὠφελήσει, καὶ τὰς τὰς δυναστείας ἔχοντας, καὶ τὰς ὑπὸ αὐταῖς ὄντας. τοῖς μὲν γὰρ αὐτὰς δέχας ἀσφαλεστέρας, τίς δὲ τὰς πολιτείας προτιέρας ποιήσειεν. Πρῶτον μὲν ἔν σκεπτόμενον, τί τῷ βασιλεύοντων ἔργον ἐστίν. εἰ μὲν γὰρ τὸ κεφάλαιον καὶ τὴν δυνάμιν ὅλας τὰς πράγματι καλῶς σφραλάσωμεν, ἐν τούτοις ἀποβλέποντες ἄμει-

ORAT. II. ISOC. AD NIC.

etiam de aliis par-
 ribus dicemus. Exi-
 stimò sanè omnes con-
 fiteri, decere
 ipsis urbemq; affli-
 ctam liberare, Et bo-
 na fortuna utentem
 custodire, Et magnam
 ex parva facere.
 Alia enim sin-
 gulis diebus acciden-
 tia horum gratia
 facienda sunt. Et
 illud manifestum, quod
 decet ista poten-
 tes, Et de illis de-
 liberantes non socor-
 des esse, sed videre,
 quomodo sapientibus
 affecti sint a-
 liis. Manifestũ est enim
 quòd talia habebunt re-
 gna, quales suas
 sententias prapa-
 raverint. Quare nul-
 lum pugilum ita decet
 cor.

ἀμεινον, καὶ περὶ τῶν ἄλ-
 λων μερῶν ἐρᾶμεν. οἶ-
 μαί ὁπὲρ πάντας αὐτῶν ὁ-
 μολογῆσαι προσήκειν
 αὐτοῖς, πόλιν τε δυστυ-
 χῆσαν παύσαι, καὶ κα-
 λῶς πράττειν. Διὰ
 φυλάξαι, καὶ μεγά-
 λην ἐκ μικρᾶς ποιῆ-
 σαι. τὰ γὰρ ἄλλα τὰ καθ' ἑκάστην ἡμέραν συμπί-
 πτοντα τῶν ἐνεκα-
 πραγμάτων οὗτοι. καὶ μὴν
 ἐκείνο γε φανερόν, ὅτι
 οἷ τὰς ταῦτα ὑψηλοῦς
 μίμης καὶ περὶ τῶν βα-
 λυσομίμης μὴ ῥαθυ-
 μεῖν, ἀλλὰ σκοπεῖν, ὅ-
 πως φρονιμώτερον
 διακρίσονται τῶν ἄλ-
 λων. δέδεικται γὰρ, ὅτι
 τῶν αὐτῶν ἔξῃσι τὰς βα-
 σιλείας, οἷα περ αὐτὰς
 αὐτῶν γνώμας ὁρᾶ-
 σκευάσωσιν. ὡς ἐδενὶ
 τῶν ἀθλητῶν ἔτω προ-
 σήκει

ORAT. II. ISOC. AD NIC.

corpus quam manam. exercere, σήκη τὸ σῶμα γυ-
manam. reges ani- μνάζειν, ὡς τοῖς βα-
manam. su- σιλεδοσι τὴν ψυχὴν
manam. Omnes τὴν εαυτῶν. ἀπασαί
manam. n. populares conventus γὰρ αἱ πανηγύρεις
manam. nullam partem ponunt ἔδου μέρους πηθεασιν
manam. borum premiorum, τῶν τῶν ἀθλῶν,
manam. de quibus vos sin- ὑπὲρ ὧν ὑμεῖς καθ'
manam. gulis certatis ἐκάστῳ ἀγωνίζεσθε
manam. diebus. Quae con- τὴν ἡμέραν. ὧν ἐν-
manam. siderantem decet at- θυμέμενον χεῖρ προσ-
manam. tendere mentem, ut ἔχειν τὸν νῆν, ὅπως
manam. quantum honoribus ὅσοντες ταῖς τιμαῖς
manam. aliis antecellis, τῶν ἄλλων προσέχεις,
manam. tantum ἔσ' virtutibus τοσούτων καὶ ταῖς ἀρε-
manam. aliis differas. ταῖς αὐτῶν διοίσεις.
manam. Et non existima cu- καὶ μὴ νόμιζε τὴν ὀπι-
manam. ram in quidem aliis μέλειαν ἐν μηδὲ τοῖς
manam. negotiis ἢ ἄλλοις πράγμασι
manam. tilem esse, ad χεῖρσίμῳ εἶναι, πρὸς
manam. verò meliores nos δὲ τὸ βελτίους ἡμᾶς
manam. ἔσ' prudentiores fi- καὶ φρονιμωτέρους γί-
manam. eri nullam habere νεοθαι μηδεμίαν ἔχειν
manam. potentiam, neq; con- δυνάμιν. μηδὲ κατα-
manam. demnant hominum γνῶς τῶν ἀνθρώπων
manam. τα- το-

ORAT. II. ISOC. AD NIC.

<i>tale</i>	<i>infortunium,</i>	πρᾶν τὴν δυστυχίαν,
<i>quod</i>	<i>circa bestias</i>	ὡς περὶ μὲν τὰ θηρία
<i>artes</i>	<i>invenimus,</i>	τέχνας εὐρήκαμεν,
<i>quibus</i>	<i>ipsarum animos</i>	αἰς αὐτῶν τὰς ψυχὰς
<i>mansuefaciamus,</i>	<i>et plu-</i>	ἡμερῶμεν, καὶ πλείο-
<i>ribus dignas efficiamus.</i>	<i>in</i>	ἀξίας ποιῶμεν.
<i>Nobis</i>	<i>verò ipsis nihil ad</i>	ἡμᾶς δ' αὐτὰς ἔδεν αὐ-
<i>virtutem prodesse possi-</i>	<i>mus. Sed quemadmodum</i>	ποῦς δρετὴν ὠφελή-
<i>et institutione,</i>	<i>et</i>	σαιμεν, ἀλλ' ὡς καὶ τῆς
<i>cura</i>	<i>maximè</i>	παιδείσεως, καὶ τῆς
<i>valente</i>	<i>no-</i>	ἐπιμελείας μάλιστα
<i>stræ animæ benefa-</i>	<i>stre</i>	δυναμύνης τὴν ἡμε-
<i>cere, ita affectus</i>	<i>benefa-</i>	τέραν ψυχὴν ἐεργε-
<i>sis animo, et presen-</i>	<i>ceris</i>	τεῖν, ἕτω δάκνεισο
<i>tium</i>	<i>prudentif-</i>	τὴν γνώμην, καὶ τῶν τε
<i>simis</i>	<i>appropinqua,</i>	παρόντων πῆς φρονη-
<i>et aliorum,</i>	<i>quos</i>	μωτάτοις πλησίαζε,
<i>poteris</i>	<i>accersere,</i>	καὶ τῶν ἄλλων, ἕως
<i>et neque poetarum</i>	<i>benè</i>	αὐτῶν δὲ μετὰ πέμπε,
<i>audientium, ne-</i>	<i>que</i>	καὶ μήτε τῶν ποιητῶν
<i>Sophistarum</i>	<i>ut</i>	τῶν ἑδοκιμασθέντων, μή-
		τε τῶν σοφιστῶν
		μη-

ORAT. II. ISOC. AD NIC.

ullius existima decere in
 expertum esse, sed illorū
 quidem auditor existe,
 borum verò discipulus,
 Et prepara teipsum,
 quidem minorum ju-
 dicem, sed majorum,
 emulatorem. Per hæc n.
 exercitia
 lerrimè sanè eris ta-
 lis, qualem supposueri-
 mus decere esse rectè
 imperantem, Et
 urbem, ut decet, dirigē-
 tem. Maximè verò
 ipse à teipso
 incitaberis, si tur-
 pe esse duxeris peiores
 melioribus imperare,
 aut insipidos sa-
 pientioribus impe-
 rare. Quanto enim sa-
 nè vehementius alio-
 rum insaniam despexe-
 ris, tantò magis
 tuam ipsius mentem
 exer.

μηθενός οἷς δεῖν ἀπει-
 ρως ἔχειν, ἀλλὰ ἔ
 μὲν ἀκροατῆς γίνε-
 τῶν ἡ μαθητῆς, ἢ πα-
 ρασκευάζε σεαυτὸν,
 τῶν μὲν ἐλασσόνων κρι-
 τήν, τῶν δὲ μαιζόνων
 αἰταγωνιστήν. Διὰ γὰρ
 τῶν ἔ γυμνασίων
 τάχιστα ἐν γυμνασίῳ
 τῶν, οἷον ὑπεθέμε-
 θα δεῖν εἶναι τὴν ὁρθῶς
 βασιλεύσουσα, καὶ τὴν
 πόλιν, ὡς χρῆ, διοικῆ-
 σουσα. Μάλιστα δὲ αὐ-
 τῶν αὐτῶν ὑπὸ σαυτῶν
 ὁδοκλήθεις, εἰ δε-
 νὸν ἡγήσαιο τῆς χείρας
 τῶν βελτιόνων δεχεῖν,
 ἢ τῆς κνηστέρης τῆς
 φρονιμωτέρας προ-
 σάψαι. ὅσα γὰρ αὐτῶν
 ῥωμυρεσέρως τὴν τῶν
 ἄλλων ἀνοίαν ἀτιμά-
 σης, πούτω μάλλον
 τὴν σεαυτῶν ἀνοίαν
 ἀσκή-

ORAT. II. ISOC. AD NIC.

exercebis. Incipere igitur hinc decet volentes aliquid facere decentium. Insuper amantem hominum esse decet, & amantē urbis. Neq; n. equis, neq; canibus, neq; viris, neq; alteri negotio possibile benè imperare, nisi quis gaudeat his, quorū ipsū decet gerere curam. Cura sit tibi multitudo, & supra omnia, fac cum gratia ipsis imperare, cognoscens, quòd & imperia paucorum & aliorū rerū publicarū ipsa plurimū tempus permanēt, quæ optimè multitudinē curant. Benè autē populum duces, si neq; populū cōtumeliari sinas, neq; cōtumeliā affectū despexeris, sed videas,

ἀσκήσεις ἀρχεσθαι μὲν ἐν ἐπιείθευ χρηστὸς μέλλοντάς τι ποιήσῃ τῶν δεόντων. πρὸς ἣ τέτις φιλανθρώπων εἶναι δεῖ καὶ φιλόπολιν. ἔτε γὰρ ἵππων, ἔτε κυνῶν, ἔτε ἀνδρῶν, ἔτε ἄλλων πραγμάτων ἔθενός οἰόντε καλῶς ἀρχεῖν, ἢν μή τις χαίρῃ τέτις, ὧν αὐτὸν δεῖ ποιεῖσθαι τὴν ὑπὸ μέλειαν. Μελέτω σοὶ τὰ πλήθος, καὶ πᾶσι πάντας ποιεῖς μετὰ μετὰ αὐτοῖς ἀρχεῖν, γνώσκων, ὅτι καὶ τῶν ὀλιγαρχῶν καὶ τῶν ἄλλων πολιτειῶν αὐταὶ πλείστον χρόνον διαμείβουσιν, αἰλινοὶ ἀνὰ ἄριστα πρὸς πλῆθος φεραπύσωσι. Καλῶς ἣ ὑπὸ μαγωγῆσεις, ἐκὼς μήτε τὸν ὄχλον ὑβρίζῃν ἑᾶς, μήτε ὑβριζόμενον πειροῦσθαι, ἀλλὰ σκοπῆς

D

πῆς

ORAT. II. ISOC. AD NIC.

deas , ut optimi quidem honores habeant , alij verò non afficiantur injuria . Hæc enim elementa prima & maxima bona Reipublicæ sunt . Mandatorum & studio- rum , move & transpone non benè constituta . Et maximè quidem inventor fias optimorum si verò non , imitare ab aliis benè habentia . Quære leges in universum quidè justas , & conducentes , & sibi ipsis consentientes . Insuper , quæ quidem dubitationes quàm minimas , resolutiones verò quàm celerimas civibus faci- ant . Hæc enim omnia inesse decet benè positis legi-

τῆς , ὅπως οἱ βέλτισται μὴ τὰς τιμὰς ἔξωσιν , οἱ δ' ἄλλοι μηδὲν ἀδικήσουσιν . τὰ δὲ κατὰ τὰς πρώτας καὶ μέγιστας χρῆσεως πολιτείας εἶναι . τῶν προσεγγυμάτων καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων , κινήσας καὶ μεταλίθητὰ μὴ καλῶς καθεσθότα . καὶ μάλιστα μὴ εὐρετῆς γίνεσθαι τῶν βελτίστων , εἰ μὴ , μιμῶσθαι τὰ ὅσα τῆς ἄλλοις καλῶς ἔχοντα . Ζήτητέ νόμους τὸ μὴ σύμπαν δικαίους , καὶ συμφέρουσας , καὶ σφισιν αὐτοῖς ὁμολογητέους . πρὸς δὲ τοῖς , οἵτινες τὰς μὴ ἀμφοισβητήσεις ὡς ἐλαχίστας , τὰς δὲ ἀσφαλῆσεις ὡς οἰόντες τυχεύουσας τοῖς πολίταις ποιήσουσι . τὰ δὲ πάντα προσεῖμαι δεῖ τοῖς καλῶς κειμένοις νόμοις

ORAT. II. ISOC. AD NIC.

bus. Operationes quidē μοις. τὰς μὲν ἐργασίας
ipsis constitue lucro- αὐτοῖς κατὰ τὴν κερδα-
sas, negotia verò foren- λείας, τὰς δὲ πραγμα-
sia damnosa, ut hæc qui- τείας ἐπιζημίους, ἵνα τὰς
dem fugiant, ad verò il- μὲν φεύγωσι, πρὸς ὅθεν
las alacriter sint affecti. τὰς πρὸθύμως ἔχουσι-
Judicia fac de quibus τὰς κείσεις ποιῶν πρὸς
erga se invicem ὧν αὐτὴν πρὸς ἀλλήλους
dubitent, non ad ἀμφοισθηλώσι, μὴ πρὸς
gratiam, neq; contrarias χάριν, μηδὲ ἐναντίας
sibi invicem, sed semper ἀλλήλους, ἀλλ' αἰετὰ δ-
eadem de iisdem cogno- τα πρὸς τὴν αὐτῶν γίνω-
sce. Etenim decet ἔ σκε. καὶ γὰρ πρὸς τὴν καὶ
conducit regum senten- συμφέρει τὴν τῶν βα-
tiam immutabiliter σιλέων ἰσότητι ἀμετα-
se habere de κινήτως ἔχειν πρὸς τῶν
justis, tanquam le- δικαίων, ὡς ἄνερ τῶν νό-
ges benè posi- μους τῶν καλῶς κειμέ-
tas. Administra urbem νους. διοίκησιν τὴν πόλιν
similiter, tanquam pa- ὁμοίως, ὡς ἄνερ τὴν πα-
ternam domum, prepa- τρώου οἶκον, τὰς μὲν κα-
rationibus splendide ἔ τὰ σκευαῖς λαμπρῶς ἔ-
regiè, actionibus ve- βασιλικῶς, ταῖς δὲ
rò accurate, ut πρᾶξουσιν ἀκρίβως, ἵνα
benè audias simul ἔ δοσοκιμῆς ἅμα, καὶ δι-
tis habeas ἀρκῆς. τὴν μεγαλο-
centiam demonstra, πρᾶξιαν ἐνδείκνυσθαι,

ORAT. II. ISOC. AD NIC

in nullâ sumptuosarum rerum statim evanescentium, sed in predictis, & pulchritudine possessionum, & amicorum beneficiis. Ejusmodi enim expensionum tibi permanent, & prosperis digna insumptis relinques. Quae sunt circa Deos fac quidem, ut majores demonstrarunt. Existima a. hoc esse sacrific. optimũ & cultum maximum, si quàm optimum & justissimum te prae bueris. Magis enim spes tales, quam sacrificia multa dejicientes facturos esse aliquid divinorum bonorum. Honora quidem primariis honorib. familiarissimos,

εν μηδεμίᾳ πολυτελεσῶν τῶν εὐδυσἀφανισομένων, ἀλλ᾽ ἐν τοῖς πρεσβυτηρίοις, καὶ τῶν καλῶν κλημάτων, καὶ ταῖς τῶν φίλων δωρεαῖς. τὰ γὰρ τοιαῦτα τῶν ἀναλωμάτων αὐτῶν τέ σοι πρῶτα μέρη, καὶ πῆς ἰππικιστοῦ πλείονος ἀξία τῶν οὐδαπανημένων καταλείψεις. Τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς ποιεῖ μὲν, ὡς οἱ πρεσβυτοὶ κατέδειξαν. Ἡ γὰρ ἴ τὸ εἶναι θυμὰ καλλίστην, καὶ σεραπείαν μεγίστην, ἐκὼς βέλτιστον, καὶ δικαιοτάτην σεαυτῶν παρεχένης. Μᾶλλον γὰρ ἐλπὶς τῶν πιστῶν, ἢ τῶν ἱερέων πολλαῖς καταβάλλοντα, πρῶτον τὴν παρὰ τῶν θεῶν ἀγαθόν. Τίμα ταῖς μὲν δεχαῖς τῶν ἡμῶν τῶς οικειοτά-

τῶς

ORAT. II. ISOC. AD NICOCL.

simos, sed verissimis benevolentissimos.
 Custodiam firmissimam existima corporis esse amicorum virtutem, et civium benevolentiam, et tuam prudentiam. Per haec et acquirere et conservare regna maximè sanè quis possit. Curam gere domuum privatorum, et existima sumptus facientes de tuis sumere, et laborantes tua majora facere. Omnia enim inhabitantium urbem domestica benè regentium sunt. Per omne tempus veritatem, sic appare honorans, ut fide digniores sint tui sermones, quam aliorum juramenta. Omnibus qui

τας, ταῖς δὲ ἀληθεστάταις τῶν εὐνοιατάτων. Φυλακὴν ἀσφαλεστάτην ἢ γὰρ τὸ σῶμα εἶναι, τὴν τε τῶν φίλων ἀρετὴν, καὶ τὴν τῶν πολιτῶν εὐνοίαν, καὶ τὴν σου τὴν φρόνησιν. Ἀλλὰ γὰρ τῶν καὶ κληῖδων, καὶ ἀσώζειν τὰς τυραννίδας μάλιστα αὐτὸς δύναται. Κηδεύων οἴκων τῶν ἰδιωτῶν, καὶ νόμιζε τὰς δαπανωμίας ἀπὸ τῶν σῶν ἀναλίσκεν, καὶ τὰς ἐργαζομίας τὰ σὰ πλείω ποιεῖν. Ἄπαντα γὰρ τὰ τῶν οἰκόντων τὴν πόλιν, οἰκεία τῶν καλῶς βασιλεύοντων ὄντι. Ἀλλὰ πάντες τῶν χρόνων τὴν ἀλήθειαν, ἢ τὴν φαίνεσθαι μὲν ἄλλοθεν, ἢ σε πιστότερος εἶναι τῶν σῶν λόγων, ἢ τῶν τῶν ἄλλων ὄρων. Ἄπαντα

ORAT. II. ISOC. AD NIC.

quidem hospitibus tu- μὲν τοῖς ξένοις ἀσφα-
tam urbem præbe, λῆ τῷ πόλιν παρέχε,
Et ad contractus legi- ἢ πρὸς τὰ συμβόλαια
timam. Plurimi autem νόμιμον. ὅθι ὡλείσθ
fac advenien- δὲ τοῖς τῶν ἀφικνε-
tium, non tibi dona, μίων, μὴ τὲς σοι δω-
adducentes, sed ρεὰς εἰσάγου[σ]ας, ἀλλὰ
à te accipe- τὲς ὅθι σε λαμβά-
re petentes. Honorans νειν ἀξιῶντας. τιμῶν
enim tales, ma- γὰρ τὲς ποιήσας, μάλ-
gis apud alios benè λον ὡρῶν τοῖς ἄλλοις.
audies. Timores e- Ἐσοκίμησεις. τὲς Φο-
xime civi- βος ἐξαιρῶ τῶν πολι-
bis, Et non velis terri- τῶν, καὶ μὴ βέλας ὅθι-
bilis esse nihil injustè fa- δεῆς εἶναι τῆς μηδὲν ἀ-
cientibus. Ut enim δικῶσιν. ὅπως γὰρ ἂν
alios erga re- τὲς ἄλλας πρὸς σεαυ-
disponas, ita Et tu τὴν Διὰ θῆς, ἔτω καὶ σὺ
erga illos affectus sis. πρὸς ἐκείνας ἔξεις.
Fac quidem nihil cum i- ποίη μὲν μηδὲν μεῖ' ὀρ-
ra, videre verò a- γῆς, δόκη δὲ τοῖς ἄλ-
liis cum tibi tempus sit. λοις, ὅταν σοὶ καιρὸς ᾗ.
Severus quidem appare, δεινὸς μὲν φαίνα τῷ
nihil te latere μηδὲν σε λανθάνειν τῶν
factorum: Mansuetus γιγνομένων: πρῶτον
verò pœnas mino- τῶ τὰς τιμωρίας ἐ-
res faciendo λάτῆς ποιῆσθαι τῶν

ORAT. II. ISO C. AD NIC.

*peccantibus. Principis velis non difficultate, neque valde puniendo, sed omnino superando tuam mente, atque putando de sua salute melius te consuleres. Bellicosus fias. scientis est apparatus tibus, pacificus vero nihil praeter iustum possidendo. Sic te praebe urbes erga minores, quemadmodum meliores erga te ipsum expetiveris. Rixare non de omnibus, sed de quibus imperanti tibi futurum est conducere. Improbos existima non utilitate succumbentes, sed cum damno vincen-
 tes. Magnanimos*

*ἀμαρτανόμων, δεξι-
 κός εἶναι θελε μή χα-
 λεπότηι, μηδὲ τῷ σφό-
 δρα κολάζειν, ἀλλὰ τῷ
 πάντα ἠπιάσαι τῆς
 σῆς ἀστυοίας, καὶ νομί-
 ζειν ὑπὲρ τῆς ἑαυτῶν
 σωτηρίας ἀμεινόν σε
 συμβουλεύεσθαι. πο-
 λεμικός γίνεταῖς ἐπι-
 σήμαῖς καὶ ταῖς πρῶτα-
 σκευαῖς, εἰρηνικός ἢ
 τῷ μηδέν πρῶτα τὸ δῖ-
 καιον πλεονεκτεῖν ἕ-
 τως ὁμίλη τῶν πόλεων
 πρὸς τὰς ἡττας, ὡσπερ
 αὐτὰς κρείττας πρὸς
 σεαυτὸν ἀξιώσθαι. Φι-
 λονική μή πρὸς ἀπάν-
 των, ἀλλὰ πρὸς αὐτὰς
 κατατήσαντί σοι μέλλει
 σωοίσθαι. Φαύλος ἦ γὰρ
 μή τὰς συμφερόντως
 ἠπλωμένους, ἀλλὰ τὰς
 μὲν βλάβης πρὸς γινο-
 μένους. Μεγαλόφρονος*

D 4 να

ORAT. II. ISOC. AD NIC.

mos esse existima non
 majora assumentes,
 quā quae possunt posside-
 re, sed mediocria appe-
 tentes, efficere
 verò valentes, quibus
 manus admovēt. Imita-
 re non maximum impe-
 rium possidentes, sed o-
 ptime presenti
 utentes. Et existima
 perfectè beatum fo-
 re, non si omnibus ho-
 minibus cum timoribus
 & periculis imperas:
 sed si talis existens,
 qualem decet, & faciens
 tāquam in presenti me-
 diocria desideres, et nul-
 lius horū indigeas. Ami-
 cos posside nō omnes vo-
 lentes, sed tuā natu-
 rā dignos existentes, ne-
 que cum quibus suavif-
 simè tempas cōteras, sed
 cum quibus optimè ur-
 bem

νας εἶναι νόμιζε μὴ τὰς
 μείζω ὀφθαλμομύδων
 ὧν οἰοίτε εἶσι καταχεῖν
 ἀλλὰ μετρίων μὲν ἐφι-
 εμύδων, ἐξεργάζεσθαι
 ἰσομύδων, οἷς αὖ ἐρ-
 πιχειρώσι. Ζήλῳ μὴ
 τὰς μεγίστην ἀρχὴν κλη-
 σαμύδων, ἀλλὰ τὰς ἀ-
 ριστὰ τῆ παρῶν χρε-
 σαμύδων. καὶ νόμιζε
 τελείως εὐδαιμονή-
 σαι, ὅτε ἐὰν ἀπάντων
 ἀνθρώπων μὲν φόβῳ
 καὶ κινδύων ἀρχῆς,
 ἀλλ' ἐν τοῖς ἴσῳ ὧν οἰοῦ
 χρεῖ, καὶ πράττων, ὡσπερ
 ἐν τῷ παρόντι μετρίων
 ἰπιθυμῆς, καὶ μηδεὸς
 τῶν ἀπορῆς. Φίλους
 κτῶ μὴ πάντας τὰς βε-
 λημύδων, ἀλλὰ τὰς τῆς
 σῆς φύσεως ἀξίους ὄν-
 τας, μηδὲ μεθ' ὧν ἠοῖσα
 σὺν ἀσπείρεις, ἀλλὰ
 μεθ' ὧν ἀριστὰ τὴν πό-
 λιν

ORAT. II. ISOC. AD NIC.

hem administres. Ex-
 quisitas fac exploratio-
 nes presentium sci-
 ens, quod omnes non
 tibi appropinquantes,
 similem te utentibus
 arbitrantur. Tales pra-
 fice negotiis non per te
 factis, tanquam ipse
 culpas habiturus (eo-
 rum) quae illi faciunt.
 Fideles existima non o-
 mne, quod dicis vel fa-
 cis laudantes, sed
 peccata re-
 prebendentes. Da di-
 cendi liberta-
 tem bene sapientibus. ut de
 quibus dubites, habeas una
 exquirentes. Discerne
 artificiosè assentan-
 tes, et cum benevolentia
 servientes, ne
 plus mali bonis
 habeant. Audi
 sermones de
 igni.

λιν διοικήσεις. ἀπει-
 ρεῖς ποιῶντας δοκιμα-
 σίας τῶν σωόντων, εἰ-
 δὼς, ὅτι πάντες, οἱ μὴ
 σοὶ πλησιάζοντες, ὅ-
 μοιόν σε τῆς χρωμίδιοις
 νομίζουσι. Τριῖς τε εὐφίστη
 τῆς πράγμασι τῆς μὴ
 ἀλάσθου νομίδιοις, ὡς
 αὐτὸς τὰς αἰτίας ἔξων,
 ὧν αὐτὸν ἐκείνοι πρᾶξουσιν.
 Πιστὸς ἢ γὰρ, μὴ γὰρ πάν-
 ὅτι αὐτὸν λέγῃς ἢ ποιῆς ἐ-
 πανδύνας, ἀλλὰ τὰς
 τῆς ἀμαρτανομίδιοις ἐ-
 πιμῶνας. Δίδου παρ-
 ῥησίαν τῆς ἐδ' Φρονεῖ-
 σιν, ἵνα πρὸς ὧν αὐτὸν ἀμ-
 φιγνοῆς, ἔχῃς τὰς συν-
 δοκιμάσοντας. Διόρα καὶ
 τὰς τέχνην κολακεύον-
 τας, καὶ τὰς μετ' εὐνοίας
 φεραπέουοντας, ἵνα μὴ
 πλέον οἱ πονηροὶ τῶν
 χρησῶν ἔχουσιν. ἀκχε
 τὰς λόγους, τὰς περὶ
 Δ 5 ἀλλή-

ORAT. II. ISOC. AD NIC.

invicem, *Εἰς* tenta
 cognoscere simul dicen-
 tes, quales *Εἰς* qui sint,
Εἰς de quibus dicant.
 Iisdem puni pœ-
 nis falsò
 calumniantes, quibus
 sanè delinquen-
 tes. *Impera* tibi
 nihil minus, quàm etiã
 aliis; *Εἰς* hoc existima
 Rege dignissimũ, si nul-
 li servieris volupta-
 tum, sed imperes affe-
 ctibus magis
 quàm civibus. Nullam
 societatem temerè susci-
 pe, neq; absq; ratione, sed
 in ejusmodi conversa-
 tionib. assuefac te ipsum
 gaudere, ex quibus ipse
 addas, *Εἰς* aliis me-
 lior esse videar-
 is. Non appare ambi-
 tiosus in
 iis, quæ *Εἰς* malis perfici-
 cere

ἀλλήλων, καὶ πρὸς ἑαυτὸν
 εἰζειν ἅμα τὰς λέγον-
 τας, ὁποῖοι καὶ ἑνὲς εἴ-
 σιν, καὶ πρὸς ἑαυτὸν λέγουσι.
 ταῖς αὐταῖς κόλαζε
 ζημίαις τὰς ψευδῶς
 διαβάλλοντας, αἵσπερ
 αὐτὰς τὰς ἐξαμαρτάνον-
 τας. Ἄρχε σεαυτὸν
 μηδὲν ἧττον, ἢ καὶ τῶν
 ἄλλων· καὶ τὸ τοῦ ἡγεῖ βα-
 σιλικώτατον, εἰ μὴ δε-
 μιᾶ δαλδῆς τῶν ἡδο-
 νῶν, ἀλλὰ κρείττης τῶν
 ὑπερβυμίων μάλλον, ἢ
 τῶν πολιτῶν. μηδεμίαν
 συνείσταν εἰκὴ προσδέ-
 χε, μὴδ' ἀλογίως, ἀλλ'
 ἐπ' ἐκείναις ταῖς δια-
 τρεβαῖς εἰζει σεαυτοῦ
 χαίρειν, ἐξ ὧν αὐτὸς τε
 ὑπερβύσει, καὶ τοῖς ἄλ-
 λοις βελτίων εἶναι δο-
 ξῆς. μὴ φαίνε φιλοπι-
 μένδρος ὑπὲρ τοῖς τοῖς
 τοῖς, ἀ καὶ τοῖς κακοῖς δι-
 ἀπερ-

ORAT. II. ISOC. AD NIC.

cere possibile, ἀπράξαδ' δυνατὸν ἐ-
est, sed in virtute valdè εἶναι, ἀλλ' ἐπ' ἀρετῇ μέγα
sapiens, cuius nulla pars φρονηῶν, ἧς οὐδὲν μέρ^{ος}
improbis ἐστίν. τοῖς πονηροῖς μέτεστι.
Existima honorum ve- νόμιζα τῶν τιμῶν ἀλη-
rissimos esse, non θεσπέτας εἶναι, μὴ τὰς
in publico cum timore ἐν τῷ φανερῷ μ^{ετ'} δέου
factos, sed quando ipsi γινομίαιας, ἀλλ' ὅταν
apud se existentes, αὐτοὶ παρ' αὐτοῖς ὄντες
magis tuam mentem, μάλλον σε γινώσκω,
quam fortunā admiran- ἢ τὴν τυχερὰ θαυμάζω
tur. Late quidē, si quan- σιν. λάθαι μεν, ἐὰν ἐ-
doq; tibi acciderit πὶ τῷ σοὶ συμβῆ τῶν
improbis gaudere. De- φαύλων χαίρειν. ἐνδεί-
monstra verò maximis κνυσο ἵππει τὰ μέγιστα
studens. Non quidem σπευδάζων. μὴ τὰς μὲν
alios postula modestè ἄλλους ἀξίως κοσμίως
vivere, reges verò in- ζῶν, τὰς δὲ βασιλέας
ordinatè. Sed tuam ἀπειλήσας· ἀλλὰ τὴν σε
Temperantiam exem- αὐτὴ σωφροσύνην πα-
plum aliis con- ράδειγμα τῆς ἄλλοις
stitue, cognoscens quòd κατῆρη, γινώσκων, ὅτι
civitatis totius τὸ τῆς πόλεως ὅλης ἦ-
mos assimilatur θεοῦ ὁμοιωταί, τοῖς
principibus. Signum ἀρχασι, σημεῖον
sit tibi benè ἔστω σοὶ, τῆ καλῶς
εἶναι. βασι-

ORAT. II. ISOC. AD NIC.

imperandi, si βασιλεύειν, ἐὰν τὰς
subditos vides digniores ἢ σου, ἢ τῶν
tiores ἢ σοφώτεροι καὶ σωφρο-
tiores ἢ φρονιμώτεροι γινόμενοι διὰ
per tuam curam, τῶν σὺ ἐπιμέλειαν.
Majoris fac πρὸς πλείονα τοῖς
gloriam bonam, quàm δόξαν καλὴν, ἢ πλε-
divitias magnas liberis οὐκ ἐπιμέλειαν, ἢ πλε-
relinquere. Hæ enim, οὐκ ἐπιμέλειαν, ἢ πλε-
mortales, illa verò im- οὐκ ἐπιμέλειαν, ἢ πλε-
mortalis, ἢ gloria quidẽ καὶ δόξη μὲν χεῖματῶ
opes acquiri possunt, glo- κλητὰ, δόξα δὲ χεῖματῶ
ria v. pecuniã non venia- των οὐκ ὠνητή. καὶ τὰ
lis. Et hæc quidẽ impro- μὲν πῖς φαύλοις πα-
bis contingit, illam verò ραγίνεται, τὴν δὲ ἔχ
non possunt, nisi præsta- οῖόντε, ἀλλ' ἢ διενεγ-
tes acquirere. κόντας κτήσασθαι.
Splendidus sis quidẽ ve- τρυφὰ μὲν ταῖς ἐσθῆ-
stibus ἢ circa corpus σα καὶ πῖς πρὸς τὸ σῶμα
munditiis, continens κόσμοις, καρετέρει δὲ,
sis verò, ut decet Reges ὡς καὶ τὰς βασιλέας
in aliis studiis, ἐν τοῖς ἄλλοις ἐπιτη-
ut quidem, viden- δεύμασιν, ἵνα οἱ μὲν ὀ-
tes per vultum, di- ρῶντες διὰ τὴν ὄψιν, ἀ-
gnum te imperio esse ξίου σε τῆς δέχης εἶναι
existiment, familia- νομίζωσιν, οἱ δὲ σωόν-
res

τες

ORATIO II. ISOC. AD NIC.

res verò propter animæ
 robur eandem cum il-
 lis sententiam habeant.
 Considera sermones
 semper tuos ἔσ
 opera, ut in quàm pau-
 cissima pecca-
 ta incidas. Opti-
 mum quidem punctum
 temporis attinge-
 re. Quoniam verò dif-
 ficulter disci possunt,
 deficere velis ἔσ nō plus
 justò facere. Mediocri-
 tates n. magis in defe-
 ctibus, quàm abundan-
 tiis valent. Urbanus
 esse tenta, ἔσ gravis,
 hoc enim tyran-
 nidi convenit, illud verò
 ad familiaritates
 quadrat. Difficilli-
 mum autem hoc omniū
 est negotium. In-
 venies enim quàm plu-
 rimū graviter se haben-
 tes

τες Διὰ τὴν τῆς ψυχῆς
 ῥώμην τὴν αὐτὴν ἐ-
 κείνοις γνώμην ἔχουσι.
 Ὀπισκόπη τὰς λόγους
 αἰετὰς σεαυτῶ καὶ τὰς
 πράξεις, ἵν' ὡς ἐλα-
 χίστοις τοῖς ἀμαρτήμα-
 σι περιπίπῃς. Κρά-
 τιστον μὲν τῆς ἀκμῆς
 τῶν καιρῶν τυγχά-
 νει. ἐπειδὴ ἡ οὐσκα-
 τισμαθῆτως ἔχουσι, ἐλ-
 λείπῃν αἰετῶ καὶ μὴ πλε-
 ονάζειν, αἱ γὰρ μετριό-
 τητες μᾶλλον ἐν ταῖς
 ἐνδείαις ἢ ταῖς ὑπερ-
 βολαῖς ἰσχύουσιν ἀσείως
 εἶναι πειρῶ καὶ σε-
 μνός, τὸ μὲν γὰρ τυραν-
 νίῳ πρέπη, τὸ δὲ
 πρὸς τὰς σωσίας
 ἀρμότῃ. Χαλεπώτα-
 τον δὲ τῶν πάντων
 ἔστι πραγμάτων. εὐ-
 ρήσεις γὰρ ὡς ὅτι πο-
 λυτὰς μὲν σεμνωμέν-

ORAT. II. ISOC. AD NIC.

tes frigidos existētes, sed volentes urbanos esse, humiles apparentes. Decet verò uti quidem utrisq; his speciebus, calamitatem verò utrisq; adherentem fugere. Quod accuratè scire vis (eorum) qua scire convenit Reges, experiētiā aggredere et philosophia. Nam philosophari vias tibi monstrabit. Sed in ipsis operibus exerceri posse te uti rebus faciet. Considera facta et accidentia, et Idiotis, et tyrannis. Si enim prae terita recordatus fueris, melius et de futuris con-

υς ψυχρὸς ὄντας τὰς δὲ βυλομένους ἀσείους εἶναι, ταπεινὸς φαινομένους. δεῖ δὲ χεῖρα μὲν ἀμφοτέραις ταῖς ιδέαις ταύταις, τὴν ἰσυμφορὰν τὴν ἐκατέραις προσῆσαν διαφύγειν. ὅτι αὐτὸ ἀκρίβως εἰδέναι βέλει, ὧν ἴσπισαθαι προσήκει τὰς βασιλέας, ἐμπειρία μέτρη, καὶ φιλοσοφία. τὸ μὲν γὰρ φιλοσοφεῖν τὰς ὁδὸς σοι δείξει. τὸ ἰ ἐπ' αὐτῶν τῶν ἔργων γυμνάζεσθαι διδάσκει σε χεῖρα ταῖς πράγμασι ποιῆσαι. θεώρη τὰ γινόμενα καὶ τὰ συμπίπτοντα, καὶ ταῖς ιδιώταις καὶ τοῖς τυράννοις. εἰ γὰρ τὰ παρεληλυθότα μνημονεύεις, ἀμεινὸν καὶ πρὸς τῶν μελλόντων

β8.

ORAT. II. ISOC. AD NIC.

consules. Turpe existi-
 ma quidem Idiotarum
 velle aliquot mori, ut
 mortui lauden-
 tur, verum Reges
 non suscipere
 uti studiis bis-
 ce, ex quibus viventes
 benè audiunt. Velis i-
 mages virtutis monu-
 mentum potius, quam
 corporis relinquere.
 Maximè quidem tenta
 securitatem tibi ipsi εἰς
 urbi custodi-
 re, si verò eo actus fue-
 ris periclitari, velis benè
 mori potius, quam vive-
 re turpiter. In omni-
 bus operibus momento
 regni, εἰς
 cura, ut nihil in-
 dignum honore
 hoc facias. Non despi-
 cias tuam naturam si-
 mul omnem dissolutam,
 sed

βελούση. δεινὸν ἤγῃ
 ἔμην ἰδιωτῶν ἐθέλειν
 τινὰς ἀποθνήσκειν, ἵνα
 τελευτήσαντες ἐπαινε-
 θῶσι, τὰς δὲ βασιλέας
 μὴ τολμᾶν χεῖρα
 πῆς ὀπιτηδύμασι τέ-
 ττοις, ἐξ ὧν ζῶντες ὀδο-
 κημήσουσι. βέλυσταις
 εἰκόνας τῆς ἀρετῆς ὑ-
 πόμνημα μάλλον, ἢ τῆ
 σώματος καταλιπεῖν.
 μάλιστα μὲν πειρῶ τὴν
 ἀσφάλειαν σεαυτῷ εἰς
 τὴν πόλιν διαφυλάτ-
 τῆν, ἢν ὁ ἀναγκασθῆς
 κινδυνεύειν, αἰετὸ κα-
 λῶς τεθνήσκει μάλλον,
 ἢ ζῆν ἀχρῶς. ἐν ἅπα-
 σι τοῖς ἔργοις μέμνησον
 τῆς βασιλείας καὶ
 φρόντιζε, ὅπως μηδὲν
 ἀνάξιον τῆς τιμῆς ταύ-
 τῆς ποιήσεις. μὴ ὡσε-
 ἰδος τὴν σεαυτῷ φύσιν
 ἅμα πᾶσαν ἀλυθεί-
 σαι,

ORAT. II. ISOC. AD NIC.

sed quoniã mortale cor-
pus consecutus es, im-
mortalem verò animã,
tenta animæ immorta-
lem memoriam relin-
quere. Meditare de
bonis studiis dicere,
ut assue-
fas simila di-
ctis sapere. Quæ
verò tibi consideranti
apparent optima,
hec operibus per-
fice. Quorum gloriã æ-
mularis, imitare ope-
ra. Quæ liberis
tuis consule-
res, his ipse
immanere dignũ puta.
Utere dictis, aut quere
meliora his. Sapientes
existima, non exquisitè
de parvis contendens,
sed benè
de maximis dicen-
tes neq;
quis

ἀλλ' ἐπειδὴ θνητῶ σώ-
ματι ἔτυχες, ἀθά-
νάτῃ δὲ ψυχῆς, πει-
ρῶ τῆς ψυχῆς ἀθά-
νατον μνήμῳ καταλι-
πεῖν. Μελέτα πρὸς
καλῶν ἵππηδωμά-
των λέγειν, ἵνα συε-
θισθῆς ὅμοια πῆς εἰ-
ρημένοις φρονεῖν. ἀλλ'
αὐ σοὶ λογιζομένῳ
φαίνεται βέλιστα, ταύ-
τα πῆς ἔργοις ἵππε-
ται. ὧν τὰς δόξας ζη-
λοῖς, μιμῶ τὰς πρά-
ξεις. ἀ πῆς παισὶ τοῖς
ἑαυτῶ αὐ συμβουλί-
σθαι, τὰ πῆς αὐτῶ
ἐμμένειν ἀξίον. Χρῶ
τοῖς εἰρημένοις ἢ ζητῆ
βελτίω τούτων. σοφὸς
νόμιζε, μὴ τὰς ἀκρι-
βῶς πρὸς μικρῶν ἐρι-
ζούσθαι, ἀλλὰ τὰς εὐ-
πρὸς τῶν μεγίστων λέ-
γούσθαι. μηδὲ τὰς πῆς
μὲν

ORAT. II. ISOC. AD NICOCL.

quidem aliis felicitatem promittentes, ipsos verò in multis angustiis existentes, sed mediocria quidem de se dicentes, cōversaria, & cum negotiis, & hominibus valentes, & non perturbatos in vite mutationibus, sed benè & mediocriter & calamitates & bonas fortunas ferre scientes. Et ne mirare, si multa dictorum sunt, quæ & tu cognoscis, neque enim me hoc latuit, sed sci- vi, quòd tot exist- stentib. multitudine, & Idiotis, & imperatori- bus alii quidem aliquid horum dixerunt, alii v. audiverunt, alii v. alios facientes viderunt.

Sin-

μη' ἄλλοις εὐδαιμονί-
ας ὑποχρυσίζεις, αὐ-
τὰς δ' ἐν πολλαῖς ἀπο-
ρίαις ὄντας, ἀλλὰ τὰς
μέτρια μὲν περὶ αὐτῶν
λέγουσας, ὁμιλεῖν δὲ καὶ
τοῖς πράγμασι, ἢ πῶς
ἀνθρώποις δυναμίδεις,
ἢ μὴ διαταραχόμεναι
ἐν ταῖς τε βίαις μεταβο-
λαῖς, ἀλλὰ καλῶς καὶ
μετρίως καὶ τὰς συμ-
φορὰς καὶ τὰς ἐπιτυχί-
ας φέρειν ἰσχυμέ-
νους, καὶ μὴ θαύμα-
ζε, εἰ πολλὰ τῶν εἰρη-
μίδων ἴσθι, ἀ καὶ συγι-
νώσκεις, εἰ δὲ γὰρ ἐμε
τὸ πρῶτον οἶέλαθαι, ἀλλὰ ἡ-
πιστάμενον, ὅτι πολλῶν
ὄντων τὸ πλεῖστον, καὶ
τῶν ἰοιωτέων, καὶ τῶν
δεχόντων, οἱ μὲν πτε-
ρῶν εἰσηκασιν, οἱ δὲ
ἀκηκόασιν, οἱ δ' ἑτέρας
ποιῶντας ἐωρακασιν:

E

ἐνια

ORAT. II. ISOC. AD NIC.

Singula verò ipsi exi- *ένια δὲ αὐτὶ τυγχά-*
 stunt exercentes. *υῖσιν ὀπιτηδόντες.*
 Sed non in oratio- *ἀλλὰ γὰρ ὅσον πῖς*
 nibus decet de *λόγοις χεὶ τοῖς πρὸ*
 studiis quare *τῶν ὀπιτηδύματων*
 re novitates, *ζητεῖν τὰς καινότητας,*
 in quibus neq; absurdū, *ἐν οἷς ἔτε ὠδύροζον,*
 neq; incredibile, neq; ex- *ἔτε ἀπίστον, οὔτε ἔξω*
 tra putata quicquam *τῶν νομιζομένων*
 est invenire, sed *οὐδὲν ὅτιν δορεῖν, ἀλλ*
 putare hunc esse *ἠγεῖσθαι τῆτον εἶναι*
 gratiosissimum, qui *χαρτέστατον, ὅς αὐτῶν*
 dispersorum in alio- *διεσπαρμένων ἐν ταῖς*
 rum mentibus *τῶν ἀλλων Δανοίας*
 colligere plurima *ἀθ ἴσαι τὰ πλείστα*
 possit, ἔ *dicere* *δυωήθη, καὶ Φράσαι*
 optima de ipsis. *κάλλιστα πρὸ αὐτῶν.*
 Postquam ἔ hoc mihi *ἐπεὶ κακείνῳ μοι πρὸ*
 manifestum erat, ἔ con- *δηλον ἰώ, ὅτι τὰ συμ-*
 sulentia ἔ proë- *εὐκλόουτα καὶ τῶν*
 matum, ἔ scri *ποιημάτων καὶ τῶν*
 ptorum utilis- *συγγραμμάτων χεὶ-*
 sima quidem o- *σιμώτατα μὲν ἀπαν-*
 mnes existimant, non ὁ- *τες νομίζουσιν, οὐ μὲν*
 suav, με *sa aud-* *ἠδιστα γὰρ αὐτῶν ἀκέρ-*
 unt, sed hoc pa- *σιν, ἀλλὰ ταυτὸ πε-*
 tiunt. *πόν-*

ORAT. II. ISOC. AD NIC.

tiuntur , *quod* πόνθασιν , ὅπως πρὸς
adhortantes. Etenim τὰς νεθετύντας. καὶ γὰρ
illos laudant quidem ἐκείνης ἐπαινεῖσι μὲν
omnes: appropinquare ἅπαντες· πλησιάζειν
verò nolunt , *sed* δὲ οὐ βέλονται, ἀλλὰ
magis eligunt ad- μᾶλλον αἰροῦνται σω-
esse *peccan-* εἶναι τοῖς ἐξαμαρτά-
tibus, *sed non dehor-* υχσιν, ἀλλ' ἔ τοῖς ἀπο-
tantibus. Signum verò τρέπασσι. Σημεῖον δὲ
aliquis *faceret* αὐτὶς ποιήσασθαι τὴν
Hesiodi ἔ Theognidis ἔ Ἡσιόου καὶ Θεόγνιδος καὶ
Phocylidis *poësin.* Φωκυλίδος ποίησιν.
Etenim hos dicunt καὶ γὰρ τῆς φασὶ
quidē optimos Consilia- μὲν ἀρίστους συμβούλους
rios fuisse *vita* γεγενηῶσθαι. τὰ βίῃ
hominum. *Hæc* τῶν ἀνθρώπων. ταῦτα
verò dicentes malunt οὐ λέγοντες αἰροῦνται
conversari *mutuis* συωδιατρέφειν ταῖς ἀλ-
insipientis *potius,* λήλων ἀνοίαις μᾶλλον,
quàm illorum præce- ἢ ταῖς ἐκείνων ὑποθή-
ptis. *Insuper verò si quis* καὶς. ἔτι δὲ εἴ τις
eligeret , *ἔ* *pre-* ἐκλέξειε, καὶ τῶν πρῶ-
cellentium *poëtarum* εχόντων ποιητῶν τὰς
dictas *senten-* καλεσθῆναι γνώ-
tias, *in* *quibus illi* μαι, ἐφ' αἷς ἐκείνοι
maximè studuerunt. μάλιστα ἐσώδασαν.
Simi- *E z* *ομοί-*

ORATIO II. ISOC. AD NIC.

Similiter Ἐ erga has di- ὁμοίως ἀν' ἡμῶν πρὸς ταύ-
sposti sunt. Libentius τας Διατεθεῖεν. ἡδίων
enim Comœdiam γὰρ ἀν' κωμῳδίας τῆς
peffimam, quam ex ita Φαυλοτάτης, ἢ τ' ἔγω
artificiosè factis audi- τεχνικῶς πεποιημένων
rent. Et quid decet secū- ἀκρίσαιεν. καὶ τι δὲ
dū unūquamq; dicentē καθ' ἑν' ἕκαστον λέγοντα
cōterere? Omnino enim Διατεθεῖεν; ὅλας γὰρ
si velimus videre εἰ θέλοιμεν σκοπεῖν
naturas ho- τὰς φύσεις τῶν ἀν-
minum, inveniemus θρώπων, εὐρησομεν τὰς
multos eorum, neque ci- πόλεις αὐτῶν, ἔτε τῶν
borum gaudentes sa- σιτίων χαίροντας πῆς
luberrimis, neque stu- ὑγιεινοτάτας, ἔτε τῶν
diorum οὐκ ἰσχυροτάτων πῆς
ptimis, neque ne- καλίστοις, ἔτε τῶν
gotiorum πρᾶξιμάτων τοῖς βελτί-
mis, neque doctrina- σοῖς, ἔτε τῶν μαθημά-
rum utilissi- των πῆς ὠφελιμοτά-
mis, sed omninò τοῖς, ἀλλὰ παντοῦ πᾶσι
contrarias conducen- ἐναντίας τῷ συμφέροντι
ti voluptates habentes πῆ τὰς ἡδονὰς ἔχοντας
Ἐ apparentes. Tole- καὶ δοκῶντας. καρεπ-
rantes esse Ἐ ἀ- ερκὲς εἶναι καὶ φι-
mantes laboris decen- λοπόνους τὰς τῶν δε-
tiū aliquid nō facientes. οὔτων πῆ μὴ ποιῶντας.

Qua-

ὡς

ORATI. II. ISOC. AD NIC.

Quare quomodo quis ta-
libus aut adhortans, aut
docens, aut utile quid
dicēs placuerit, qui præ-
ter dictos sermones
invident quidem pru-
dentibus. Simples v.
arbitrantur mentem nõ
babentes, ita verò veri-
tates negotio-
rum fugiunt, ut neque
sua ipsorum no-
rint, sed contristantur
quidem de propriis ra-
tiocinantes, gaudēt verò
de alienis dis-
currentes. Vellent
verò corpore malè
pati magis, quàm a-
nimâ laborare, et
providere de aliquo
necessariorum. Inveniat
autē quis ipsos in quidē
cum invicem familia-
ritatibus convitiantes,
aut convitiis affectos.

ὥστε πῶς αὖ τις τοῖς πει-
θέταις ἢ ὁμιληταῖς, ἢ ὁμι-
λεύουσιν, ἢ χρησίμων ἡ-
λέγων δέξασθαι; οἱ πρὸς
τοῖς εἰρημίοις λόγοις
φθονοῦσι μὲν πῖς εὐ-
φρονέσιν. ἀπλῆς ἢ
ἠγῶνται τὰς νῦν ὅσας
ἔχοντες, ἔγωγε ἢ τὰς ἀ-
ληθείας τῶν πραγμά-
των φύγασιν, ὥστε εὐδὲ
τὰ σφέτερον αὐτῶν ἴσα-
σιν, ἀλλὰ λυπῶνται
μὲν πρὸς τῶν ἰδίου λο-
γισμῶν, χαίρουσι δὲ
πρὸς ἄλλοτρίων ἀε-
λεγόμην. βέλαιντο
ἢ αὐτῷ σώματι κακο-
παθεῖν μάλλον, ἢ τῇ
ψυχῇ πονεῖν, καὶ
σκεψασθαι πρὸς τῶν
τῶν ἀναγκαίων. εὐφρο-
νῶν αὖ τις αὐτὸς ἐν μὲν
ταῖς πρὸς ἀλλήλους
συνεσίαις λοιδορῶντας,
ἢ λοιδοροῦμεντας

In

E 3

ORAT. II. ISOC. AD NIC.

In verò solitudinibus nõ
 consulentes sed o-
 rantes. Dico verò hæc
 non de omnibus,
 sed de reis
 dictorum existentibus.
 Illud igitur apertum,
 quòd decet volen-
 tes, aut facere, aut scri-
 bere quid gratiosum
 vulgo, non uti-
 lissimos sermonum
 querere, sed fabu-
 losissimos. Audientes
 quidem igitur hæc
 gaudent, cõsiderantes v.
 certamina. Et
 pugnas contristantur,
 propterea Et Homeri
 poësin, Et primo inve-
 nientes Tragœdiam
 dignum admirari, quòd
 considerantes natu-
 ram hominum
 utrisq; for-
 mis istis sunt
 usq; ad poësin.

εν δὲ ταῖς ἐρημίαις οὐ
 βελοομένους ἀλλ' ο-
 χομένους. λέγω δὲ ταύ-
 τὰ οὐκ ἅπαντων, ἀλλ'
 τῶν ἐνόχων
 τοῖς εἰρημίοις οὐτῶν.
 ὁμοίον δὲ οὐκ ἔστι φανερόν,
 ὅτι οἷ τὰς βελομέ-
 νους, ἢ ποιεῖν, ἢ γράφειν
 τί κεραισιμώρον τοῖς
 πολλοῖς, μή τὰς ὠφε-
 λιμοτάτας τῶν λόγων
 ζητεῖν, ἀλλὰ τὰς μυ-
 θωδέστατας. ἀκρόντες
 μὲν γὰρ τῶν ποιητῶν,
 χαίρουσι, θεωροῦντες δὲ
 εἰς αὐτὰς καὶ τὰς
 ἀμίλλας ἀχθόντες.
 διὸ καὶ πλεῖστοι οὐκ ἔστι
 ποίησιν καὶ τοῖς πρώτοις
 λέγουσιν τραγωδίαν
 ἀξίον θαυμάζειν, ὅτι
 καλοῦντες τὴν φύσιν
 τῶν ἀνθρώπων,
 ἀμφοτέραις ταῖς ἰδέ-
 αις ταύταις κατεχρή-
 σαντο πρὸς τὴν ποίησιν.

ORAT. II. ISOC. AD NIC.

Hic etenim certamina, ὁ μὲν γὰρ τὰς ἀγῶνας,
 ἔστι βῆλα ἡμι- καὶ τοὺς πολέμους τῶν
 deorum fabulatus ἢ μύθων ἐμυθολόγη-
 est, illi verò fabulas ad- σεν, οἷον τὸς μύθους εἰς
 certamina ἔστι opera ἀγῶνας καὶ πράξεις
 constituerunt, ut non so- κατέστησαν, ὥστε μὴ μόν-
 lum auditores nobis, sed νοι ἀκροῦσθαι ἡμῖν, ἀλλὰ
 ἔστι spectatores fuerint. καὶ θεατοὺς γεννηθῆαι.
 Talibus igitur exem- πιστῶν οὖν ἀφ' αὐτῶν
 plis existentibus, ἡμάτων ἐπαρχόντων,
 receptum est volen- δέδεικται πῶς ἐπιθυ-
 tibus auditores μάσι τοὺς ἀκροῦσθαι
 oblectare, quod ab ψυχαγωγεῖν, ὅτι
 adhortando ἔστι con- μὴ νουθετεῖν καὶ συμ-
 sulendo abstinendum, βάλειν ἀφελτέον,
 illa verò scribenda ἔστι ἐκείνα ἢ γραπτόν καὶ
 dicenda, quibus videns λεκτόν, οἷς ὁρῶσι τοὺς
 populos gaudentes. Hæc ὄχλους χαίρειντας. ὁ δ-
 verò exposui arbitra- τα ἢ διήληθον, ἡγοῦμε-
 tus te decere non unum νόσ σε δεῖν εἶναι τῶν
 multorum, sed multorū πολλῶν, ἀλλὰ πῶς ὄν-
 existentem tyrannū, non ὄντα τύραννον, μὴ τῶν
 eandē sententiā habere αὐτῶν γνώμην εἶναι
 cum aliis, neque τοῖς ἄλλοις, μηδὲ τὰ
 honesta negotia, neque πρᾶξιαι τῶν πραγμά-
 prudentes τῶν ἀφελ- τῶν, μηδὲ τὸς ἀφελ-
 tes hominum, νουθεσίας τῶν ἀνθρώπων,

ORAT. II. ISOC. AD NIC.

<p>voluptatibus judicare. Sed in actionibus utilibus ipsos probare. Praesertim quia de exercitiis animae dubitant circa philosophiam contentiones, et dicunt, hi quidem per contentiosos sermones, illi vero per politicos, alii vero per alios quosdam sapientiores futuros esse ipsis appropinquantes. Hoc vero omnes confitentur, quod decet bene institutum ex singulo hocce fieri consulerent valentem. Decet igitur remittentem dubia, et ad constitutum venientem, sumere ipsorum argumentum, et maxime quidem in rem.</p>	<p>ταῖς ἡδοναῖς ἀνακρίνειν· ἀλλ' ὅτι τῶν πράξεων τῶν χρησίμων αὐτῶν δοκιμάζειν. ἄλλως δὲ ἐπειδὴ περὶ τῶν γυμνασίων τῶν τῆς ψυχῆς ἀμφισβητήσιν οἱ περὶ τὴν φιλοσοφίαν διατρίβοντες, καὶ φασιν, οἱ μὲν διὰ τῶν ἐριστικῶν λόγων, οἱ δὲ διὰ τῶν πολιτικῶν, οἱ δὲ δι' ἄλλων τινῶν φρονιμωτέρους ἐσεσθαι τοῖς αὐτοῖς πλησιάζοντας. ὅκεινο δὲ πάντες ὁμολογεῖσιν, ὅτι δεῖ τὴν καλῶς πεπαιδευμένην ἐξ ἑκάστων τῶν γνῶσται συμβεβηλέσθαι ἰσχυρότατον. ἤδη τοίνυν ἀφ' ἑμῶν τῶν ἀμφισβητημάτων, ὅτι τὸ ὁμολογούμενον ἐλθόντα, λαμβάνειν αὐτῶν τὴν ἔλεγχον, καὶ μάλιστα μὲν ὅτι τῶν κα-</p>
---	---

ORAT. II. ISOC. AD NIC.

temporibus considerare καλεῶν θεωρεῖν τὰς
consulentes, si verò συμβουλεύοντας, εἰ δὲ
non universaliter de μὴ τὰς καθόλου τῶν
rebus dicentes, πραγμάτων λέγοντας,
et nihil agnoscentes ἢ τὰς μηδὲν γινώσκου-
decentium impro- τας τῶν θεόντων ἀποδοκι-
bare. Manifestum enim, μάζειν. δῆλον γὰρ,
quòd nihil existens si- ὡς ὁ μηδὲν ὦν αὐτῷ
bi ipsi utilis, neq; alium χερίσιμος, εἴδ' αὖ ἄλλων
sapientem faciat. φερόνιμον ποιήσεν.
Mentem v. habentes, et τὰς δὲ νῦν ἔχοντας καὶ
valentes videre plus δυναμίχως ὁρᾶν πλεον
aliquid aliis, magni τῶν ἄλλων, ὡς πολ-
facito et honora, λα ποιῶ, ἢ θεράπευε,
cognoscens, quòd consi- γινώσκων, ὅτι σύμβου-
liarius bonus utilissi- λθησάμενος χρησιμώ-
mum et tyranno dignissi- ταιον καὶ τυραννικώτα-
mum omnium possessionum τιν ἀπάντων κλημάτων
est. Existima verò hos εἶν. ἢ γὰρ ἢ τέττις! σοὶ
tibi maximam facturos μεγίστω ποιήσειν τὴν
regnum, qui men- βασιλείαν, οἵτινες αὖ
ti tuæ τὴν ἀγνοίαν τὴν σὴν
plurimum prodesse pos- πλείστα ὠφελησάμεν δυ-
sunt. Ego quidem νηθῶσιν. ἐγὼ μὲν εἶν
que cognosco, admo- ἄτε γινώσκω, παρεήνε-
nui, et honoro te his, σα, καὶ τιμῶ τὰ τέττις,
qui- E s οἷς

ORAT. II. ISOC. AD NIC.

<p>quibus existo va- lens. Velis verò etiam alios, quod dixi in- cipiens, non con- suetam adducere tibi do- na, quae vos multò pluris emitis à dantibus, quàm à vendentibus, sed talia, quibus si valdè uteris, est nullam diem remiseris, non conte- res, sed majora est digniora existen- tia ipsa fa- cies.</p>	<p>οἷς τυγχύνω διαμέ- νῳ. βέλτε δὲ καὶ τοὺς ἄλλους, ὅπως εἶπον δε- χόμενῳ, μὴ τὰς ἐπι- σημίας ἀγεῖν σοὶ δω- ρεάς, ἅς ὑμεῖς πολὺ πλείονῳ ἀγοράζετε ἢ τῶν διδόντων, ἢ τῶν πωλούντων, ἀλλὰ τιαύτας, αἷς ἐμὴ σφόδρα χρησῆ καὶ μηδεμίαν ἡμέραν ἀπαλίπης, ἧ κατὰ τρεῖς ψεις, ἀλλὰ μείζους καὶ πλείονῳ ἀξίας ἔσονται αὐτὰς ποιή- σεις.</p>
--	---

NICO.

N I C O - N I K O -

CLES, SEU CON- ΚΛΗΣ, ἢ ΣΤΜ-

*sultatoria oratio
tertia.*

βυλάτικὸς λόγος
τρίτος.

Sunt quidam, qui dif-
ficulter affecti sunt
erga sermones, & repre-
bendunt philosopho-
phantes: Et dicunt i-
psos non virtutis, sed
avaritiae gratia fa-
cere tales con-
versationes. Libenter i-
gitur audirem ita
dispositos, propter quod
quidem benedicere vo-
lentes fugiunt, at
recte facere vo-
lentes laudant:
si enim plus habendi
studia affligunt eos plu-
ra & majora ex operi-
bus quam sermonib. in-
veniemus existantia.

Dein-

Εἴσιν οἱ δυ-
σκόλως ἔχουσι πρὸς
τὰς λόγους, ἔλαττον μέμ-
φονται τοὺς φιλοσο-
φοῦντας καὶ φασιν, αὐ-
τοὺς οὐκ ἀρετῆς, ἀλλὰ
πλεονεξίας ἕνεκα ποι-
εῖσθαι τὰς τοιαύτας
διατριβὰς. ἠδέως αὖ-
τις πυθόμενων ἔτω
διακρίσεων, ἀλλὰ ἵνα
μὴ οὐ λέγειν ὀπίσθη-
μαστας φεύγουσι, τὰς
δὲ ὁρθῶς πράττειν βε-
λομένους ἐπαινοῦσιν·
εἰ γὰρ αἱ πλεονεξία
λυπῶσιν αὐτοὺς πλεί-
ους ἢ μείζους ἐκ τῶν ἔρ-
γων ἢ τῶν λόγων ὁ-
ρήσομεν γιγνομένας.

ἐπι-

ORAT. III. ISOC. AD NICOCL.

Deinde *Et illud absurdū* *ἐπιτα καὶ κείνο ἄτιπον,*
si latuit ipsos, quòd quæ *εἰ λέληθεν αὐτῶς, οὐτῶ*
circa Deos religiosè co- *πρὶ τῶς θεῶς ἄσεβῶ*
limus, Et justitiam *μῆ, ἢ τὴν δίκαιοσύνην*
exercemus, Et alias vir- *ἀσκημῆ, ἢ τὰς ἄλλας*
tutes tractamus, *ἀρετὰς ὑπιτηδύομῆ,*
non ut aliis mi- *ἔχῃνα τῶν ἄλλων ἔ-*
nus habeamus, sed *λαττον ἔχωμῆ, ἀλλ'*
ut cum pluri- *ὅπως αὐτῶς μῶ πλεί-*
mis bonis vitam *ων ἀγαθῶν τὴν βίον*
transigamus. Quare nō *ἀνάγωμῆ. ὥστε ἔκατη*
accusanda il- *γορητέον τέτων τῶν*
la negotia sunt, per quæ *πρασμάτων εἶν, δι' ὧν*
quis cū virtute plus ha- *αὐτῶς μετ' ἀρετῆς πλε-*
biturus sit, sed homi- *ονεκτήσειεν, ἀλλὰ τῶν*
nes circa res de- *πρὶ τὰς πράξεις ἐξα-*
linquentes, aut sermo- *μαρτυρόνων, ἢ τοῖς λό-*
nibus decipientes, Et *γοῖς ἐξαπατώντων, καὶ*
non justè utentes *μὴ δίκαιως χρωμῶν*
ipsis. Admiror verò *αὐτῶν. θαυμάζω δὲ*
bunc sententiam *ἑταύτῃ τὴν γνώμην*
habētes, quomodo nō Et *ἐχόντων, ὅπως ἔῃ τὴν*
divitiis, Et robori, *πλεῖον, ἢ τὴν ῥώμην,*
Et fortitudīni malè *ἔτῃ ἀνδρείαν κακῶς*
dicunt. Si enim pro- *λέγουσιν. εἴπῃ γὰρ ἀπὸ*
pter decipientes Et *τῶς ἐξαπατώντας καὶ*
men- *τῶς*

ORAT. III. ISOC. AD NIC.

<i>mentientes erga ora-</i>	<i>τις ψευδομύς προς</i>
<i>tiones difficulter affe-</i>	<i>τις λόγος χαλεπώς</i>
<i>cti sunt, convenit &</i>	<i>έχουσιν, προσήκει καὶ</i>
<i>alia bona ipsos</i>	<i>τοῖς ἄλλοις ἀγαθοῖς</i>
<i>reprehendere. Ap-</i>	<i>αὐτὸς ἑπιτιμᾶν. Φα-</i>
<i>parebunt n. quidam &</i>	<i>νήσονται γὰρ τινες καὶ</i>
<i>haec possidentes</i>	<i>τῶν ταῦτα κεκτημένων</i>
<i>delinquentes, &</i>	<i>ἐξαμαρτάνοντες, καὶ</i>
<i>multis per haec ma-</i>	<i>πολλὰς ἀλάττων κα-</i>
<i>le facientes. Verum</i>	<i>κῶς ποιῶντας. ἀλλὰ</i>
<i>non justum, neq; si qui-</i>	<i>γὰρ ἔδίκαιον, ἔδ' εἰ τι-</i>
<i>dam obvios</i>	<i>νες τὸς ἀπατῶντας</i>
<i>verberarent, robur</i>	<i>τύποιεν, τῆς ῥώμης</i>
<i>accusare: neque propter</i>	<i>κατηγορεῖν: ἔτε δ' αὖ</i>
<i>occidentes</i>	<i>τὸς ἀπρηλείνοντας τὴν</i>
<i>fortitudini convitari, neq;</i>	<i>ἀνδρείαν λοιδορεῖν, ἔθ'</i>
<i>omnino</i>	<i>ὅλως τὴν τῶν ἀνθρώ-</i>
<i>homi-</i>	<i>πων πονηρίαν ἐπὶ τὰ</i>
<i>num malitiam,</i>	<i>πράγματα μεταφέ-</i>
<i>ad res transfer-</i>	<i>ρειν: ἀλλ' αὐτὸς ἐκεί-</i>
<i>re: Sed illos ipsos vi-</i>	<i>νης ψέγειν, ὅσοι τῖς</i>
<i>tuperare, qui bonis</i>	<i>ἀγαθοῖς κακῶς χεῖν-</i>
<i>malè</i>	<i>ται, καὶ τῖς ὠφελεῖν</i>
<i>tur, & prodesse</i>	<i>διωαμείοις τέτις</i>
<i>valentibus</i>	<i>βλάπτειν ἴδ' συμπολί-</i>
<i>nocere</i>	<i>ἰσομένους ἐπιχέρῃσιν.</i>
<i>vibus</i>	<i>Νῦν</i>
<i>suscipiunt.</i>	
<i>Nunc</i>	

ORAT. III. ISOC. AD NIC.

Nunc verò negligentēs ad eundem modum de unoquoq; discernere erga omnes orationes difficulter affecti sunt, & tantum delinquunt, ut non sentiant erga hoc negotium inimicè habentes, quòd omnium existentium in hominum natura plurimorū bonorū causa est. Etenim aliis quæ habemus, nihil ab aliis animalib; differimus: Sed longè & celeritate, & fortitudine, & aliis facultatibus deteriores sumus existentēs. Innatò v. nobis persuadere ad invicem, & manifestare erga nos ipsos, de quibus cōsuluerimus: non solū beluinò more vivere desiderimus, sed

Νῦν δὲ ἀμελήσαντες τοῦτον τὸν τρόπον καθ' ἑκάστην διορίζεσθαι πρὸς ἅπαντας τοὺς λόγους δυσκόλως ἀκίενοι, καὶ ποσῶν διημαρτήκασιν, ὥστε ἢ αἰσθάνονται τοιούτῳ πρᾶγματι δυσμενῶς ἔχοντες, ὁ πάντων τ' ὄντων ἐν τῇ τῶν ἀνθρώπων φύσει πλείων ἀγαθῶν αἰτιόν ἴσθι. τοῖς μὲν γὰρ ἀλλοῖς, οἷς ἔχομεν, ἕδεν τῶν ἄλλων ζώων ἀφ' ἑρμεν. ἀλλὰ πολλῶ καὶ τῷ τάχει, καὶ τῇ ῥώμῃ, καὶ ταῖς ἀλλοῖς εὐπύρροις κατὰ θεῆσσι τυχαίοντες ὄντες, ἐγγηρομένους δὲ ἡμῖν ἔπειθ' ἀλλήλων, καὶ ὀηλῶν πρὸς ἡμᾶς αὐτῶν, καθ' ἃν ἀβληθῶμεν. ἢ μόνου ἔμελλομένως ζῆν ἀπλάγημεν, ἀλλὰ

ORAT. III. ISO C. AD NIC.

Et convenientes civitates ἢ σωεργόντες πόλεις
 aedificavimus, Et leges ὠκλήσαμεν, καὶ νόμους
 posuimus, Et ferè ἐθέμεθα, καὶ σχεῖον
 omnia per nos ἀπαντα τὰ οὐ ἡμῶν
 elaborata, oratio μεμηχανημέα, λόγος
 nobis est simul præ- ἡμῶν δεῖν ὁ συγκατα-
 parans. Hæc enim σκεδάσας. ἔτι γὰρ
 Et de justis, καὶ περὶ τῶν δικαίων,
 Et de injustis, Et καὶ περὶ τῶν ἀδίκων, ἢ
 turpibus, Et ho- τῶν αἰχρῶν, καὶ τῶν
 nestis leges posuit. καλῶν εὐνομοθέτησεν.
 Quibus non ordinatis ὧν μὴ διαταχθέντων,
 non possemus habitare ἔκ αν' οἰοίτε ἡμῶν οἰκεῖν
 ad invicem. Hæc μετ' ἀλλήλων. τέτω
 Et malos redargui- καὶ τὰς κακὰς ἐξελέγ-
 mus, Et bonos χομεν, ἢ τὰς ἀγαθὰς
 laudamus, per e- ἐκωμιάζομεν. Διὰ τὰς
 am Et insipidos insti- τὰς τὰς τε ἀνοήτας παι-
 tuimus, Et sapi- ὀδοῦμεν, καὶ τὰς φρο-
 entes probamus. νίμους δοκιμάζομεν.
 Nam dicere, ut decet, το γὰρ λέγειν, ὡς δεῖ,
 sapiendi benè maximū ἔ φρονεῖν εὐ μέγιστον
 signum facimus. Et σημεῖον ποιῆμεθα. καὶ
 oratio vera Et legiti- λόγος ἀληθῆς, ἢ μι-
 ma, Et justa anima μὸς, ἢ οἰκῶν ψυχῆς
 bona Et fidelis ima- ἀγαθῆς ἢ πιστῆς εἰσω-
 go est. Præ- λόν δεῖ. Με-

ORAT. III. ISOC. AD NIC.

Præterea ἔ de μετὰ τῆς καὶ περὶ
dubius cer- τῶν ἀμφισβητησίμων
tamus, ἔ de ἀγωνιζόμεθα, καὶ περὶ
ignotis consi- τῶν ἀγνωσμένων σκο-
deramus. Etenim πῶς μεθα. Ταῖς γὰρ
argumentis, quibus alios πίσειν, αἷς τῆς ἄλλης
dicentes persuademus, λέγοντας πείσομεν,
iisdem ipsis, ταῖς αὐταῖς ταύταις
ἔ de propriis con- καὶ περὶ τῶν ἰδίων βε-
sulentes utimur, λόσομεθα, χρώμεθα.
Et eloquentes quidē no- καὶ ῥητορικῆς μὲν κα-
minamus, in popu- λῶμεν τῆς ἐν τῷ πλή-
lo dicere potentes: θῆ λέγειν ἑνωαμένους.
Consiliarios v. arbitra- εὐθέως δὲ νομίζο-
mur, qui ipsi μεν, οἵτινες αὐτὰ
erga seipsos opti- πρὸς αὐτὰς ἄριστα πε-
mè de rebus dis- εἰλῶν πραγμάτων οἰ-
serunt. Si verò decet αλσεχθῶσιν. εἰ δὲ οὐκ
summam de συλλήθῳ περὶ τῆς
potentiâ hâc di- ἑνωαμέως ταύτης εἰ-
cere, nihil sapien- πείν, ἔδεν τῶν Φρονί-
ter factorum in- μως πεπραπτομένων, εὐ-
veniemus absq; ratione εἰσομεν, ἀλόγως γι-
factum, sed ἔ γνώμενον, ἀλλὰ καὶ
operum ἔ dis- τῶν ἔργων καὶ τῶν Ἄγα-
cursum omnium νοημάτων ἀπάντων
ducem ἡγε-

ORAT. III. ISOC. AD NIC.

<p>ducem orationē existen- tem, ἔσ' maximè utentes ipsâ plurimam men- tem habentem. Quare conantes blasphemare de instituentibus, ἔσ' philosophantibus, similiter dignum o- disse, quemadmodum in Deorū instituta delin- quentes. Ego verò re- cipio quidem omnes orationes, ἔσ' paululum nobis prodesse valentes. Verū enim verò ἔσ' opti- mas existimo ἔσ' rege dignissimas, ἔσ' maximè convenientes mibi de studiis ἔσ' politiis adhortantes, ut horum ipsorum, qui docent, ἔσ' imperantes, quomodo decet populò uti, ἔσ' idiotas, quomodo</p>	<p>ἡγεμόνα τὸν λόγον ὄν- τα, ἢ μάλιστα χρωμέ- νης αὐτῷ τὰς πλείστον νόου ἔχοντας. ὥστε τὰς τολμῶντας βλασφη- μεῖν περὶ τῶν παιδευ- όντων ἢ φιλοσοφούν- των, ὁμοίως ἀξίον μι- σεῖν, ὡσπερ τὰς εἰς τὰ τῶν θεῶν ἔθνη ἐξαμαρ- τάνοντας. Εἰ γὰρ δὲ λη- πέχομαι μὲν πάν- τας τὰς λόγους, τὰς ἢ καὶ μικρὸν ἡμᾶς ὠφελεῖν δυναμίδος ἔμην ἀλλὰ ἢ καλλι- στως ἡγεῖμαι ἢ βασιλι- κωτάτης, ἢ μάλιστα πρέποντας ἐμοὶ, τὰς περὶ τῶν ἑπιτηδεύμα- των ἑ τῶν πολιτειῶν ἐπιτελούντας, ἢ τῶν αὐτῶν ὅσοι διδάσκαλοι. τῶν δὲ δυναστεύοντας, ὡς δεῖ τῷ πλήθει χρῆ- σθαι, ἢ τὰς ἰδιώτας, ὡς</p>
---	---

ORAT. III. ISOC. AD NIC.

quomodo decet erga im-
pātes affectū esse. Etenim
propter hoc video urbes
felicissimas, ἔσ μα-
ximas factas. Ideò
alterū sermonē quomo-
do decet regere, Isocra-
tis audivistis sed haben-
tē, quæ decet facere sub-
ditos, ego tenta-
bo transigere, non tan-
quam illum superans,
sed quia cōveniēns mihi
de his maximè dis-
currere erga vos.
Si enim me non mani-
festante, quæ volo
facere vos, aber-
ratis à mea sententia,
nō sanè merito vobis ira-
scerer; Si verò predi-
cente me nihil fie-
ret tale, justè sanè
jam non obœdien-
tes reprehenderem. Exi-
stimo verò, sic maximè
advocari, ἔσ

ὡς γρη̄ πρὸς ἀρχοντας
δικαίως. καὶ γὰρ Δι-
τέτων ὁρῶ τὰς πόλεις
δουδαιμονεσάτας ἢ με-
γίστας γιγνομένης. τὸν
μὲν ἔν' ἑτέρῳ λόγῳ ὡς
γρη̄ τυραννεῖν, ἰσοκρά-
της ἠκέραιε. τὸν δὲ ἐχό-
μῳν ἀ δεῖ ποιεῖν γρὸς δε-
χομένης, ἐγὼ πειράσο-
μαι διελθεῖν ἔχ ὡς ἐκεί-
νων ὑπερβαλλόμενος,
ἀλλ' ὡς προσήκόν μοι
πρὸς τέτων, μάλιστα δι-
αλεχθῆναι πρὸς ὑμᾶς.
εἰ μὲν γὰρ ἐμᾶ μὴ δη-
λώσαντες, ἀ βέλομαι
ποιεῖν ὑμᾶς, διαμαρτυ-
νοῖτε τ' ἐμῆς γνώμης,
ὅσα μὲν εἰκότως ὑμῖν ὀρ-
γισοίμην. εἰ δὲ πρὸς
πῖντες ἐμᾶ μηδὲν γί-
γνοιτε πιστῶ, οἰκίως μὲν
ἤδη τοῖς μὴ πειθόμε-
νοῖς μεμφοίμην. ἢ γὰρ
μάδι ἔτως μὲν μάλιστα
πρὸς ἀκαλέσαι, καὶ

ORATIO III. ISO C. AD NIC.

incitari ad
 recordandum vos
 dicta, & obtemperandū
 ipsis, non si circa
 consulere solum e-
 xisterem, & hac enu-
 merans desine-
 rem: sed, si demon-
 strarem, primum quidē
 politiam presentem,
 ut dignum est amare,
 non solum propter neces-
 sitatem, neq; quod omne
 tempus cum hac habi-
 tamus, sed quod &
 optima aliarum po-
 litiarū est, deinde quod
 ego hoc habeo imperi-
 um non illegitimè neque
 alienum: Sed sanctè
 & justè, & per à
 principio majores, &
 per patrem, & me-
 ipsum. His enim
 prae demonstratis, nemo
 est, quin ipse sese
 agnosceret ma-

προτρέψαι πρὸς τὸ
 μνημονεύειν ἡμᾶς τὰ
 ῥηθέντα, καὶ πειθαρχεῖν
 αὐτοῖς, ὅτι εἰ ὡς τὸ
 συμβεβηκέναι μόνον γε-
 νοίμην, καὶ ταῦτ' ἀπα-
 ριθμήσας ἀπαλαλαί-
 ω: ἀλλ' εἰ προσεπιδεί-
 ξαιμι, πρῶτον μὲν τὴν
 πολιτείαν τὴν παρῶσαν,
 ὡς ἀξίον εἶναι, ἀγαπᾶν
 ἔμνονον διὰ τὴν ἀνάγκη,
 ἔδει ὅτι πάντα τὰ
 χρόνου μὲν ταύτης οἰ-
 κῶμεν, ἀλλ' ὅτι καὶ
 βελτίστη τῶν ἄλλων πο-
 λιτειῶν εἶναι, ἐπειθ' ὡς
 ἐγὼ ταύτην ἔχω τὴν ἀρ-
 χὴν ἔσθ' ἀνομίως, ἔδει
 ἀλλοτριαν· ἀλλ' ὁσίως
 καὶ δικαίως, ὅτι διὰ τὰς
 ἐξ ἀρχῆς προγόνους, ὅτι
 διὰ τὰ πατέρα, καὶ δι' ἐ-
 μαυτὴν ἰδίων γὰρ προ-
 ἀποδοχθέντων, ἐκίεσθαι
 ὅς τις ἐκ αὐτῶν αὐτὸς κα-
 τὰ γνώσεταί τὴν με-

ORAT. III. ISOC. AD NIC.

<p>ximo dignum supplicio, si non obædiat à me consultis præceptis. igitur (hinc enim pro- ponens exorsus fui) exi- stimo omnib. videri, tur- pissimum quidẽ esse iis- dem dignos haberi bonos los: justissimum verò discernere ipsos, les similia con- sequi, sed re dum dignitatẽ singulos. Igitur Democratiæ equa- litates participantibus Politis querunt, hoc benè audit apud ipsas, si neq; alter altero possit plus habere, quod improbis utile</p>	<p>γίσιω ζημίαν, εὰν μὴ πειθαρχῆ πῖς ἐπὶ ἐμῶ συμβουλεύσει καὶ πρῶτα χρεῖσι. καὶ μὴ ἐν τῶν πολιτειῶν (ἐντέθειεν γὰρ ὑποτι- θέμεν ἢ ῥξάμιω) οἶ- μα πᾶσι δοκεῖν, δεινο- τατὴν μὴ εἶναι τὸ τῶν αὐτῶν ἀξιοῦσθαι τῶν χρηστῶν καὶ τῶν πονη- ρῶν· δικαιοτάτην δὲ τὸ διορθώσασθαι καὶ τῶν καὶ μὴ τῶν ἀνο- μοῖς τῶν ὁμοίων τυγ- χάνειν, ἀλλὰ καὶ πρῶτα καὶ πρῶτα καὶ τῶν ἀξίων ἐκάστω. αἱ μὴ τοίνυν ὀλιγαρχία καὶ δημοκρατία τὰς ἰσότητας τοῖς μετέχουσι τῶν πολιτειῶν ζητῶσι, καὶ ἔτι δοκίμει παρ αὐταῖς, εὰν μή οἱ ἕτεροι ἕτερον οὐκ ἔχοντες ἔχοντες, ὁ τοῖς πονηροῖς συμ-</p>
--	--

ORAT. III. ISOC. AD NICOCL.

utile est. Sed συμφέρων ἴσιν. αἱ δὲ
Monarchia plurimum μοναρχία πλείστον
quidem tribuunt opti- μὲν νέμει τῷ βελτί-
mo, secundum vero post σω, δεύτερον δὲ τῷ μετ-
illum, tertium vero ἔσ ἐκείνων, τρίτον δὲ καὶ
quartum aliis secun- τέταρτον τις ἄλλοις
dum eandem rationem, καὶ τὸν αὐτὸν λόγον,
ἔσ hac, si non omni- καὶ ταῦτα, εἰ μὴ παν-
nò constituit, sed ταχὺ καθέστηκεν, ἀλλὰ
hac voluntas po- τόγε βέλημα τῆς πο-
tie talis est. λιτείας τιῶτό ἴσιν.
Et quidē, si decet discer- καὶ μὲν εἰ δεῖ διορᾶν,
nere, ἔσ naturas ho- καὶ τὰς φύσεις τῶν ἀν-
*minum ἔσ operatio-*θρώπων, καὶ τὰς πρά-
*nes: omnes imperia ma-*ξεις ἅπαντες ἀνὰ τὰς
gis τυραννίδας μᾶλλον ὁ-
fitentur. Et μολογήσασιν. καὶ τι
quis nō optaret sapientiū τις οὐκ ἀν' εὐξασιο τῶν
talis Politia parti- Ὀφρογυγίων, τριαύτης
ceps esse, in πολιτείας μετέχειν, ἐν
quā non lateat bonus ἢ μὴ ἀφελήσῃ χρῆστος
existens magis, quā ferri ὦν μᾶλλον, ἢ φέρεσθαι
cum populo non μὲν τὸ πλῆθος, μὴ
cognitus, qualis γνωσκόμενος, ὅποιός
quis sit; sed etiam ἔσ τις ἴσιν· ἀλλὰ μὲν καὶ
mansuetiorem tantò πρᾶοτέρα πρᾶτα.
ἔσ F 3 ἢ

Et justiorem meri- καὶ δικαιότερα δικάσ-
 τὸ ipsam judicamus, ως αὐτὴν κρίνομεν
 quantò facilius est unig- ὅσω πρὸς ῥαδίου ὄσιν ἐνός
 viri sententia at- αὐτῆς γνώμη προσ-
 tendere mentem magis, ἔχει τὸν νόον μάλλον,
 quàm multis mentibus, ἢ πολλαῖς διανοίαις,
 Et variis querere pla- καὶ παντεὶ ἀπ᾿ αἰς ζη-
 cere. Quod igitur τεῖν ἑρέσκειν. ὅτι μὲν
 suavior est, Et man- ἐν ἡδίων ὄσιν καὶ προ-
 suetior, Et justior οτέρα καὶ δικαιότερα
 per plura quidem Διὰ πλειόνων μὲν αὐ-
 quisdemonstraret. Verùm τις ἀποδείξειεν. ἢ μὲν
 enimvero Et per hac ἀλλὰ καὶ Διὰ τῶτων
 cognoscere facile est. συνιδεῖν ῥαδίου ὄσιν.
 De verò reliquis, πρὸς δὲ τῶν λοιπῶν,
 quantum Monarchia Et ὅσον αἰ μοναρχία καὶ
 ad consulendum, πρὸς τὸ βελεύσασθαι,
 Et ad faciendum καὶ πρὸς τὸ πράξαι τὴν
 aliquid decētium diffe- τῶν ὀφόντων Διὰ φέρου-
 rant, sic sanè optimè σιν, ἕτως αὐτὴν καί τις
 considerabimus, si θεωρήσασθαι, εἰ τὰς
 maximas operationum μεγίστας τῶν πράξεων
 erga se ponentes πρὸς ἑαυτὴν πθέντες,
 perpendere susce- ἐξετάζειν ἐπιχειρή-
 pimus ipsas, hi σασθαι αὐτὰς, οἱ μὲν
 igitur secundum an- τὸν νόον κατ' ἐν-
 num αυ-

ORAT. III. ISOC. AD NIC.

num in imperia, autem eis tamen
ingredientes, prius Idiote sunt,
quàm aliud aιδανέσθαι τι τῶν
civitatis, & accipiant experientiam ipsorum,
hi vero semper iisdem, licet & natura
præsidentes, licet & naturam deteriore
beant; tamen experientiam multum
aliis præstant. Deinde hi quidem multa
negligunt ad invicem respicientes:
hi vero nihil parvi faciunt,
scientes quod decet omnia per eos fieri.
Insuper quidem in Oligarchiis,
Democratiis, propter erga ipsos
ambitionem corrumpunt Respublicas,

αὐτὴν εἰς τὰς ἀρχὰς
εἰσιόντες, πρότερον ἰδι-
ῶται γίνονται, πρὶν
αἰδανέσθαι τί τῶν
τῆς πόλεως, καὶ λα-
βεῖν ἐμπειρίαν αὐτῶν·
οἱ δὲ αἰεὶ τοῖς αὐτοῖς
ἴπιστα ὄντες, ἢν ἢ τὴν
φύσιν κατὰ δεστέραν ἐ-
χωσιν. ἀλλ' ἐν ταῖσγε
ἐμπειρίας πολὺ τῶν
ἄλλων παρέχουσιν.
ἔπειτα οἱ μὲν πολλῶν
καταμελῶσιν, εἰς ἀλ-
λήλους ἀποβλέποντες·
οἱ δὲ ἕθενός ὀλιγοῦσ-
σιν, εἰδότες, ὅτι δε-
πάντα δι' αὐτῶν γί-
νεσθῆ. πρὸς ἣ τῶν
τοῖς, οἱ μὲν ἐνταῖς
ὀλιγαρχίαις, καὶ
ταῖς δημοκρατίαις,
ἀὰ τὰς πρὸς σφᾶς
αὐτῶν φιλομίας λυ-
μαίνονται τοῖς κοινοῖς,

bi *F 4* *οἶδ*

ORAT. III. ISOC. AD NIC.

hi verò in monarchi- οἶδ' ἐν ταῖς μοναρχί-
is existētes non habētes, αἰς ὄντες ὅκ' ἔχοντες
cui inuideant , de ὅτινι φθονήσουσι, ὡς
omnibus, ut possibile est ἀπάντων, ὡς οἶόν' ἔστι,
optima τὰ βέλτιστα πράττου-
faci-
unt. Ulterius, hi quidem σιν. ἔπειτα γὰρ μὲν ὑπε-
invertunt negotia, ρῆσι τ' πραγμάτων,
Es enim plurimum τὴν μὲν γὰρ πλείστον
tempus in propriis χρόνον ὅπῃ τις ἰδίοις
conterunt. Postquam διατρέξουσιν. ἐπειδὴ
verò ad confessus con- ἢ εἰς τὰ συνέδρια συν-
venerunt , sapīus ἔλθωσι, πλεονάκεις
sanè quis ipsos inveniat αὐτῶν αὐτῶν εὐργι δια-
differentes, quā cōmuni φεργιμίας, ἢ κοινῇ
consulentes. Hi βελδομίας. οἶδ'
verò neq; cōfessibus, neq; ἔτε συνέδριων, ἔτε
temporibus ipsis con- χρόνων αὐτῶν ἀποίε-
stitutus. Sed ἔτε δεδειγμιῶν. ἀλλὰ καὶ
dies, ἔτε no- τὰς ἡμέρας καὶ τὰς
Etēs in negoci- νύκτας ὅπῃ ταῖς πράξε-
is existētes , non defi- σιν ὄντες, ὅκ' ἀπολεί-
ciunt temporibus, πονταὶ τῶν καρῶν,
sed unum quodq; in de- ἀλλ' ἕκαστον ἐν τῷ ὅε-
centi faciunt. Insuper οἶδ' οἶ μὲν πρὸς ἀλλήλους
hi quidē erga se difficul- δυσμῶς ἔχουσι,
ter affecti sunt, ἔτε

ORAT. III. ISOC. AD NIC.

Ἐσὶν δὲ vellent sanè Ἐσὶν καὶ βέλοιντ' αὐτῶν ἢ πρὸς
 ante se imperantes, πρὸς αὐτῶν ἀρχοντας,
 Ἐσὶν post illos καὶ τοὺς ἐφ' ἑαυτῶν,
 quāπεσσιμῶς administra- ὡς κάκιστα διοικῆσαι
 re urbem, ut quam τὴν πόλιν, ἵν' ὡς μεγί-
 maximā gloriā ipsica- στω δόξαν αὐτοῖ λαμ-
 piant. Hi verò in omni βλάβωσιν, οἱ δὲ πάν-
 vita Domini τες τὰ βίαια κύριοι τῶν
 rerum existentes, πραγμάτων ὄντες.
 in omne tempus εἰς πάντα τὸν χρόνον
 Ἐσὶν benevolētias similiter καὶ τὰς βουόιας ὁμοίως
 habent, Ἐσὶν maximum ἔχουσι, τὸ καὶ μέγιστον
 omnium. Etenim Rebus- πάντων, πῶς γὰρ κοι-
 pub. hi quidē ut propri- νοῖς, οἱ μὲν ὡς ἰδίοις
 is, illi verò ut alienis οἱ δὲ ὡς ἀλλοτρίοις
 attendunt mentem πρῶτότεχουσιν τὴν νόμον
 consiliariis utuntur συμβούλοισιν χροῶνται
 de iis, hi quidem πρὸς αὐτῶν, οἱ μὲν τῶν
 civium au- ἀσῶν πῶς πολμηροῦ-
 dacissimis, hi τὰ τοῖς, οἱ
 verò ex omnibus eli- οἱ δὲ ἐξ ἀπάντων ἐκλε-
 gentes sapien- ξάμενοι πρὸς φροσι-
 tissimos, Ἐσὶν honorant μωτάτες καὶ τιμῶσιν,
 hi quidem in po- οἱ μὲν τὰς ἐν πῶς ὄχ-
 pulis dicere valen- λοῖς εἰπεῖν δυναμέ-
 tes, hi verò uti ντες, οἱ δὲ τὰς χροῶσθαι
 ne. F 5 πῶς

ORAT. IN. ISOC. AD NIC.

negotiiis	sci-	τοῖς πράγμασιν ὁπι-
entes.	Non verò in	σαμίαις. ὁ μόνον δ' ἐν
circulum redeuntib.,	ἔ	τοῖς ἐγκυκλίοις, καὶ
quotidiè	fa-	τοῖς καθ' ἡμέραν γι-
ctis	monarchi-	γνομίοις αἱ μοναρχί-
a excellunt;	verum et-	αι διαφέρουσιν· ἀλλὰ
iam in	bello	καὶ τὰς ἐν τῷ πολέμῳ
excellencias	omnes	πλεονεξίας ἀπάσους
cōprehenderunt.	Etenim	πειρήσασιν. καὶ γὰρ
praparare	po-	παρασκευάσασθαι δυ-
tencias,	ἔ	νάμεις, καὶ χεῖσθαι
bisce,	ut ἔ	ταύταις, ὥστε καὶ λα-
teant, ἔ	videantur, ἔ	θεῖν καὶ ὠφθῆναι, καὶ
illis quidem persuadere,	τὰς μὲν πείσαι, τὰς	
hos verò cogere, ex verò	δὲ βιάσασθαι, πρὸς δὲ	
bisce emergere, hos	τῶν ἐκπείσασθαι, τὰς	
verò	aliis	δὲ ταῖς ἄλλαις στρα-
tibus	adducere,	πέαις προσάγειν,
magis	monarchia	μᾶλλον αἱ τυραννίδες
aliis	politiiis	τῶν ἄλλων πολιτειῶν
possunt,	ἔ	οἰαίτ' εἶσι, καὶ ταῦτα
ex operibus quis non	ἐκ τῶν ἔργων μᾶλλον	
minus quàm sermonib9	ἤτιον, ἢ τῶν λόγων	
crediderit.	Hoc	πιστεύσειεν. τὸτο μὲν
enim Persarum poten-	γὰρ τῶν Περσῶν δύ-	
tiam omnes novimus	να μὲν ἀπαντες ἴσμεν	
	tan-	τη-

ORAT. III ISOC. AD NIC.

tantiã quoad magnitudi- τηλικαύτως τὸ μέγε-
nem factam, non per ὅς γε γνημίως, ἢ διὰ
virorum pruden- τὴν τῶν ἀνδρῶν φρο-
dentiam, sed quod ma- νησιν, ἀλλ' ὅτι μάλ-
gis aliis re- λον ἢ ἄλλων τῶν βα-
gnum honorant. Hoc σιλείαν τιμῶσι. τὸ το
verò Dionysium tyran- ἢ Διονύσιον τὸν τύραν-
num, qui assumens νον, ὃς ὠδραλαβὼν τὴν
quidem aliam Siciliam μὲν ἄλλω Σικελίαν
vastatam existentem, ἀνάστατον γνημίως,
suam verò Patriam τὴν ἢ αὐτῆ πατρίδα
obsessam non solum πολιορκημίως, ἢ μό-
ipsam à presentibus pe- νον τῶν παρόντων κιν-
riculis liberavit, δυνῶν ἀπὸ πλάξεν,
sed ἔ maximam ἀλλὰ καὶ μεγίστην τῶν
Græcarum urbium fe- ἑλλαντικῶν πόλεων ε-
cit. *Insuper Car-* ποίησεν. ἔτι ἢ Καρ-
thaginenses ἔ *La-* χηδονίους καὶ Λακε-
cedæmonios ὀπτιμῆ δαιμονίους τὰς ἀριστα
Græcorum Remp. admi- τῶν ἑλλήνων πολιτικο-
nistrantes, domi quidem μίους, οἴκοι μὲν ὀλι-
paucis rectos, in γαρχομίους, ὠδρα
verò bella unò rege u- ὑὲ τὴν πόλεμον βα-
tentes. *Haberet* σιλασομίους. ἔχοι
autē aliquis demonstra- δ' αὖ τις ὀπιδείξαι
re etiam urbem καὶ τὴν πόλιν τῶν
Athe- Ἀθη-

Αἰ

ORAT. III. ISOC. AD NIC.

Atheniensium, maximè
 imperia odio persequen-
 tē, quandoquidē multos
 emisericit duces
 afflictam, quando verò
 per unum fecerit peri-
 cula, rectè facientem.
 Et quomodo quis magis
 perspicuè demonstrarit
 quam per hæc Ε-
 xempla pluris
 monarchias faciendas
 existentes. Videntur n.
 hi perpetuò unò rege re-
 ãti maximas potētias ha-
 bentes; illi verò benè
 à paucis recti
 Circa quæ maximè stu-
 duerunt hi quidem unū
 solum ducem, illi verò
 regem Exercituum
 Dominum constituētes:
 hi odio prosequentes im-
 peria, quando mul-
 tos imperantes emi-
 serint, nihil decen-
 tium

Ἀθηναίων, τῶν μάλιστα
 τὰς τυραννίδας μισθ-
 σαν, ὅταν μὲν πολλὰς
 ἐκπέμψῃ στρατηγὰς,
 ἀτυχῶσαν, ὅτι δὲ δι-
 ἐνὸς ποιῆται τὰς κιν-
 δύνους, κατορθῶσαν.
 καὶ τοὶ πῶς αὖ τις σα-
 φέστερον ὁπιδείξειεν,
 ἢ διὰ τῶν τῶν ὁρα-
 θεϊμάτων πλείους
 τὰς μοναρχίας ἀξίας
 ἔσας. φαίνονται γὰρ
 οἱ τέλους τυραννῶν
 μέγιστας δυνάμεις ἔ-
 χοντες· οἱ δὲ καλῶς
 ὀλιγαρχῶν.
 περὶ αὖ μάλιστα σαφ-
 δάξουσιν, οἱ μὲν ἕνα
 μόνον στρατηγόν, οἱ δὲ
 βασιλέα τῶν στρατι-
 ῶν κύριον καθιστάντες·
 οἱ τε μισθύντες τὰς τυ-
 ραννίδας, ὅποταν πολ-
 λὰς ἀρχοντας ἐκπέμ-
 ψωσιν, ἔθεν τῶν δεόν-
 τῶν

ORAT. III. ISOC. AD NIC.

tium facientes, si v. deceat aliquid etiã veterũ dicere, dicitur εἰς Deos à Jove regi. De quibus (si quidem oratio vera est) apertum, quòd εἰς illi banc constitutionem antefecerunt. Si v. id quidem perspicuè nemo novit, ipsi v. similiter argumētātes ita de iis arbitramur: signum quod omnes Monarchiam preferimus. Non enim aliquando ipsã uti Deos diceremus, nisi longè aliis antecellere eam putaremus. De igitur Politiis, quantum erga se invicem differant, ònia quidẽ neg. in venire neg. dicere possibile est: Verũ enim verò ad

præ-

των πρῶτοντες, εἰ δὲ δεῖ τι καὶ τῶν δευτέρων εἰπεῖν, λέγεται ἢ τὸς θεὸς ὑπὸ Διὸς βασιλεύουσαν. πρὸς ὧν (εἰ μὲν ὁ λόγος ἀληθὴς ὄντι) δῆλον, ὅτι καὶ κείνοι ταύτην τὴν κατάστασιν ὑποκρίνουσαν. εἰ δὲ τὸ μὲν σαφῶς μηδὲ οἶδεν αὐτοὶ δὲ εἰκάζοντες, ἔτι πρὸς αὐτῶν ὑπερήφανον, σημεῖον, ὅτι πάντες τὴν μοναρχίαν προτιμῶμεν. εἰ γὰρ αὐτὴ ποτε αὐτῆ χρησθῆται τὸς θεὸς ἔφαμεν, εἰ μὴ πολὺ τῶν ἄλλων προέχει αὐτῶν ὀνομαζομένη. πρὸς μὲν ἑνὶ τῶν πολιτικῶν, ὅσον ἀλλήλων Διαφέρεισιν, ἅπαντα μὲν ἔθ' εὐρεῖν, ἔτ' εἰπεῖν δυνατὸν ὄντι. εἰ μὲν ἄλλα πρὸς γε τὸ

πα-

ORAT. III. ISOC. AD NIC.

praesens sufficienter, ἔ
 nunc dictum de iis. νῦν εἴρηται περὶ αὐτῶν.
 Quod verò conveniēter ὡς ἡ προσηκόντως
 nos imperium habemus, ἡμεῖς τὴν δέχην ἔχο-
 mus, multò hoc bre- μεν, πολὺ τῆς σω-
 vior, ἔ magis τομώτερον, ἔ μάλιστον
 in confesso sermo ὁμολογούμενος ὁ λόγος
 est. Quis enim nō novit, εἴ. Τίς γὰρ οὐκ οἶδεν,
 quòd Teucer quidem ge- ὅτι Τεδοκῆ μὲν ὁ
 neris nostri princeps γένος ἡμῶν δέχης γένος
 assumens a- ὁ σαλαβῶν τῆς τῶν
 liorum civium ma- ἀλλῶν πολιτῶν προ-
 jores navigans huc, γόνος, πλεύσας δεδου-
 ἔ urbem ipsis condi- κή πόλιν αὐτοῖς ἐκτι-
 dit, ἔ regionē distribuit. σεν, ἔ ταύτην διένειμεν.
 Verùm Pater Evagoras ὁ δὲ πατὴρ Εὐαγόρας
 perdentibus aliis διπολετάντων ἑτέρων
 imperium rursus af- τὴν δέχην πάλιν ἀπέ-
 sumpsit, sustinens λαβεν, ἔ ποσας τῆς
 maxima pericula: κινδύους μεγίστας:
 ut tantum constituit κή πρῶτον μετέστησεν,
 ut nō amplius Phoenices ὡς μηκέτι Φοίνικας
 Salaminis imperarent, σαλαμινίων τυραννείων,
 sed quorum erat ἀ ἀλλ' ὡν ὅς ἦν τὴν
 principio, ἢ ἔ nunc δέχην, τῆς κή νῦν
 ba- ἔχεν

ORAT. III. ISO C. AD NIC.

habere	imperium,	ἔχειν τὴν βασιλείαν,
Reliquum igitur est (eo-	rum) quae proposui, de me	λοιπὸν ὁμολογῶν, ὧν
discurrere, ut sci-	atis, quod talis	περὶ ἐμαυ-
est vester Rex,	qui non solum propter	ἔ διελθεῖν, ἵν' ἐπι-
Majores, sed etiam	per meipsum meritò	σηθε, ὅτι τοιοῦτός
sanè est majore honore	quàm tanto dignus sim.	ἔσιν ὑμῶν ὁ βασιλεὺς,
Existimo enim ego om-	nes quidem confiteri,	ὅς ἔ μόνον διὰ τῆς
maximi virtutum fa-	ciendas esse, et Sa-	προγόνου, ἀλλὰ καὶ
cientiam, et Justi-	tiam, nō enim solum no-	δι' ἐμαυτὴν δικαίως
bis secundum se	profunt: Verum si ve-	ἀν' ἡ μείζονα τιμῆς ἢ
limus spectare et	naturas, et vires,	ἡλικαύτης ἀξιοθεΐην.
usus negotio-	rum, inveniēmus	οἶμαι γὰρ ἔγωγε πάν-
participes existētes	nullo modo harum spe-	τας ἀν' ὁμολογῆσαι,
cie-		πλείους τῶν δρεῖῶν ἀ-
		ξίας εἶναι, τήν τε σω-
		φροσύνην, ἔ τ' δικαιο-
		σοσύνην, ἔ γὰρ μόνον ἡ-
		μῶν τε καθ' αὐτὰς ὠ-
		φελῶσιν· ἀλλ' εἰ θε-
		λοιμῶν σκοπεῖν καὶ
		τὰς φύσεις, καὶ
		τὰς δυνάμεις, ἢ τὰς
		χρήσεις τῶν πραγ-
		μάτων, εὐρησομῶν τε
		μὲν μετεχέουσας μη-
		δαμῶς, τῶν δ' ἰ-
		δεῶν,

ORAT. III. ISOC. AD NICOCL.

ciorū, magnorū malorū causas existētes, cum Iu-
 stitia et Tem-
 perantia factas
 multa vitam homi-
 num juvantes. Si verò
 quidam vete-
 rum propter hasce
 virtutes benè audie-
 runt, existimo et mihi
 convenire eam
 gloriam consequi. Igi-
 tur justitiam
 inde maximè per-
 spicietis. Assumens
 n., quando in imperium
 constitutus sum, quidē re-
 gna pecuniis va-
 cua, et omnia con-
 sumpta, nego-
 tia v. barbarum plena,
 et multe cura
 indigentia, et custo-
 dia, et sumptus:
 Sciens verò reliquos, in
 talibus temporibus,
 omni

δεῶν, μεγάλων κακῶν
 αἰτίας ἔσας, τὰς δὲ με-
 τὰ δικαιοσύνης ἢ σώ-
 φροσύνης γιγνομένης
 πολλά τὴν βίον ἀνθρώ-
 πων ὠφελέσας. εἰ δὲ
 τινες τῶν παλαιῶν
 ἐπὶ ταύταις
 ταῖς ἀρεταῖς δοκιμη-
 σαν, ἠγῆμαι καὶ μοι
 προσήκειν τῆς αὐτῆς
 δόξης τυγχάνειν. τῷ
 μὲν οὖν δικαιοσύνῳ
 ἐκείθεν ἂν μάλιστα κα-
 τίσοιτε. ὁραθεὶς δὲ
 γὰρ, ὅτι εἰς τῷ δέχῃ
 καθιστάμεν, τῶν μὲν βα-
 σίλεια χρημάτων κε-
 νά, καὶ πάντα κατηνα-
 λωμένα, τὰ πράγματα
 δὲ παραχῆς μετὰ,
 καὶ πολλῆς ἐπιμελείας
 δεόμενα, καὶ Φυλα-
 κῆς, καὶ δαπάνης:
 εἰδὼς δ' ἑτέρας, ἐν ταῖς
 τοιούταις καιροῖς,

ἐκ

ORAT. III. ISOC. AD NICOOL.

omni modo sua i-	ἐκ παντὲς τρέπε τά
psorum emen-	σφέτερόν, διορθω-
dantes, & multa prater	μένους, ἢ πολλαὶ ἄλλοι
naturam suam	τὴν φύσιν τὴν αὐτῶν
facere coa-	πράττειν ἀναγκασο-
ctos: tamen neq; ab	μένους ὅμως ἔδ' ὑφ'
uno horū corrupto sum,	ἐνὸς ἰστέων διεφθάρην,
sed ita sanctè, & be-	ἀλλ' ἔτιως ὁσίως, ἢ κα-
nè curam gessi	λῶς ἐπεμελήθην τῶν
negotiorum, ut ni-	πραγμάτων, ὥστε μη-
hil defecerit, ex qui-	δὲν ἐλλείπειν, ἐξ ὧν
bus possibile erat augeri,	οἶοντ' ἢ αὐξηθῆναι,
& ad felicitatem	καὶ πρὸς εὐδαιμονίαν
perduci urbem.	ἰσπιδούμαι τὴν πόλιν.
Erga enim cives	πρὸς γὰρ πολίτας
cum tantà mansue-	μὲν τσαύτης πραό-
tudine affectus fui,	τητι ὡς προσλιπέθην,
ut neq; fuga, neq;	ὥστε μήτε φυγῆς, μήτε
mors, neq; o-	θανάτους, μήτε χρε-
rum abiectiones,	μάτων ἀποβολῆς,
neq; alia ulla	μήτ' ἄλλω μηδεμίαν
talis calamitas	τῆς αὐτῆς συμφορῆν
in meo accide-	ἰσπὶ τῆς ἐμῆς γεγενη-
rit imperio. Occlu-	δα βασιλείας. ἀθά-
sâ verò nobis Gracia	τα δ' ἡμῖν τῆς ἐλλάδος
existente propter bellum	ἔσης οἰὰ πὺν πόλεμον
fa-	G πρ

ORAT. III. ISOC. AD NIC.

vicinis potentiam habe-
ant, abscindunt ter-
ram, & plus habere qua-
runt. Ego verò neq̄
datam mihi regionem
volui accipere: sed
malo cum justi-
tia meam so-
lam habere magis,
quàm cū malitia multò
copiosiore exi-
stente acquirere. Et
quid decet secundū unū-
quodq̄ dicentē cōterere,
praesertim & breviter
habētem manifestare de
meipso? Videbor
enim neminem unquam
injuriā afficiēs pluribus
verò & civium,
& aliorum Graecorum
benefaciens, & ma-
jora bona alterutris
dans quàm o-
mnes ante me
re-

ομήρων δυνάμιν ἔχω-
σιν, ἀποτέμνοντα τῆς
γῆς, καὶ πλεονεκτεῖν ζη-
τοῦσιν. ἐγὼ δὲ εὐδὲ τὴν
ὀιδομένῳ μοι, χώραν
ἠξίωσα λαβεῖν. ἀλλ'
αἰετοῦμαι μὲν δικαιο-
σύνης τὴν ἐμαυτοῦ μό-
νῳ ἔχειν μάλλον,
ἢ μὲν κακίας πολλὰ
πλεονεκτεῖν τῆς ὑπαρ-
χούσης κτήσασθαι. καὶ
τί δεῖ καθ' ἕκαστον λέ-
γοντα ἀσπείβεσθαι, ἀλ-
λως τε καὶ στυγερῶς ἔ-
χοντα δηλώσαι περὶ
ἐμαυτοῦ; Φανήσομαι
γὰρ μηδένα μὲν πώ-
ποτ' ἀδικήσας, πολλοὺς
δὲ καὶ τῶν πολιτῶν,
καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων
ὄπεποιηκώς, καὶ μεί-
ζους ὑπερῆας ἑκατέρωθεν
δοσικῶς, ἢ σύμ-
παντες οἱ περὶ ἐμοῦ
γε-

ORAT. III. ISOC. AD NIC.

regnantes. Et enim decet multum Sapientes in justitia, et utentes pecuniis esse meliores, tales excellentias habere dicere de iis. Et quidem etiam de temperantia adhuc majora his habeo exponere. Sciens enim omnes homines plurimi facientes liberos suos, et mulieres, et maxime irascentes circa haec peccantius et contumeliam circa haec maximorum malorum causam existentem, et multos hanc idiotarum, et potentium propter hanc perditos: Ita fugi culpas has, ut ex quo re-

βασιλεύσαντες. καὶ τὰς χρητὰς μέγα φρονήσας ὅτι οἰκαιοσύνη καὶ προσωιδίως χρημάτων εἶναι κρείττους τοιαύτας ὑπερβολὰς ἔχειν εἰπεῖν ὡς αὐτῶν. καὶ μὴ δὴ καὶ ὡς σωφροσύνης ἐπιμείζω τέτων ἔχω διελθεῖν. εἰδὼς γὰρ ἀπαντὰς ἀνθρώπους περὶ πλείους ποιηδίας τὰς παῖδας τὰς αὐτῶν, καὶ τὰς γυναῖκας, ἑμάλιστα ὀργιζομένης τοῖς εἰς ταῦτα ἐξαρμαστάνουσι, καὶ τὴν ὑβριν τὴν ὡς ταῦτα μεγίστων κακῶν αἰτία γιγνομένη, καὶ πολλὰς ἥσθη τῶν ἰδιωτῶν, καὶ τῶν δυνασούντων δια ταύτην ἀπληθυδίας ἕως ἔφυγον τὰς αἰτίας ταύτας, ὡς ἐξ ἧς τὴν

ORAT. III. ISOC. AD NIC.

regnum	accepi,	τὴν βασιλείαν ἔλαβον.	
nulli	appaream	cor-	οὐδενὶ φανήσομαι σὺ-
pori	appropinquans,	ματι	πεπλησιακῶς,
præter	meæ	u-	πλὴν τῆς ἑμαυτῆ γυ-
xoris :	Non ignorans	νακός· ὅτι ἀγνοῶν,	
quod	ἔ	illi	ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων ὅτι
populum	benè	audiunt,	ὡς καὶ κείνοι ὅτι τῶν
qui	circa	bona,	πολλοῖς δοκιμασίαι,
civium	justi	sunt	ὅσοι περὶ μὲν τὰ τῶν
xistentes,	aliun-	dè	πολιτῶν δίκαιοι τυγ-
verò	sibi	præbe-	χάνουσιν ὅντες, ἀλλο-
rent	voluptates :	sed	θεν ἢ πόθεν ἰεπορισαν-
volens	simul	mei-	το τὰς ἡδονὰς· ἀλλὰ
psum	quàm	longissimè	βελόμην· ἀμα μὲν
facere	à	talibus	ἑμαυτοῦ ὡς πορρωτάτω
suspicionibus,	simul	v. e-	ποιῆσαι τῶν πλείων
xemplum	constituere	mores	ὑποψιῶν, ἀμα ἢ πα-
aliis	civibus :	cognoscens,	ράδειγμα καταστήσαι
populus	in	his-	τὸν χρόνον τὴν ἑμαυτῆ
ce	studii :	regentes	τοῖς ἀλλοῖς πολίταις,
vitã	transfigere,	in	quibus
regentes	su-	os	vident
conteren-	tes.	Postea	etiam
re-	ve-	6	3

ORAT. III. ISOC. AD NIC.

<i>venire putavi,</i>	<i>tan-</i>	σήκειν ἠγασάμην, το-
<i>tò</i>	<i>reges</i>	σέτω τὰς βασιλέας
<i>meliores esse</i>	<i>Idio-</i>	βελτίους εἶναι τῶν ἰδιω-
<i>tis,</i>	<i>quantò etiam</i>	τῶν, ὅσω καὶ τὰς
<i>honores majores ipsis</i>		τιμὰς μείζους αὐτῶν
<i>babeant: Et turpia fa-</i>		ἔχουσι καὶ δευὰ ποι-
<i>cere,</i>	<i>qui alios</i>	εἶν, ὅσοι τὰς μὲν ἄλλους
<i>decenter vivere co-</i>		κοσμίως ζῶν ἀναγκα-
<i>gunt,</i>	<i>ipsi verò se</i>	ζῶσιν, αὐτοὶ δὲ αὐτὰς
<i>non temperantiores</i>		μὴ σωφρονετέρας τῶν
<i>subditis</i>	<i>præbent.</i>	δεχομένων παρέχουσι.
<i>Insuper</i>	<i>quidem</i>	περὶ δὲ τέτις τῶν μὲν
<i>aliorum negociorum videbã</i>		ἄλλων πράξεων εὐρῶν
<i>continentes,</i>	<i>Et mul-</i>	ἐγκρατεῖς, καὶ τὰς πολ-
<i>tos existentes à</i>		λὰς γυγνομένης τῶν δὲ
<i>cupiditatibus verò circa</i>		ἐπιθυμιῶν, τῶν περὶ
<i>libros</i>	<i>Et</i>	τὰς παῖδας καὶ τὰς
<i>mulieres,</i>	<i>Et</i>	γυναῖκας, καὶ τὰς
<i>optimos</i>	<i>devictos.</i>	βελτίους ἢ πτωχίους.
<i>Volui igitur in his</i>		ἠεὶ κλήθην εἶν ἐν τέτις
<i>meipsum demonstrare cõ-</i>		ἐμαυτὸν ἐπιδείξαι καρ-
<i>tinere potentẽ, in quibus</i>		τερῶν οὐν ἀμύμων, ἐν οἷς
<i>futurus eram, non solum</i>		ἐμείλων εἰ μόνον τῶν
<i>aliis antecellere, verum</i>		ἄλλων διοίσειν, ἀλλὰ
<i>etiam</i>	<i>virtute</i>	καὶ τῶν ἐπὶ δευτῆι μέ-
<i>prudentibus. Insuper v.</i>		γα φρονόωτων, ἐπὶ οὐ
	<i>Et</i>	καὶ

ORAT. III ISOC. AD NIC.

<i>Et talium multam</i>	<i>καὶ τῶν τοιούτων πολλὴν</i>
<i>malitiam damnari,</i>	<i>κακίαν καλεγεῖν ὄντων,</i>
<i>qui mulieres accipi-</i>	<i>ὅσοι γυναῖκας λαβόντες</i>
<i>entes, Et communionem</i>	<i>καὶ κοινωνίαν ποιησά-</i>
<i>facientes totius vitæ,</i>	<i>μυροὶ παντὸς τῆς βίης,</i>
<i>non amant, quibus fece-</i>	<i>μὴ σέβωσιν, οἷς ἐπείρα-</i>
<i>runt, sed suis volu-</i>	<i>ξάν, ἀλλὰ τῶν αὐτῶν</i>
<i>ptatibus affligunt i-</i>	<i>ἡδοναῖς λυπῶσι ταύ-</i>
<i>psas, à quibus ipsi non di-</i>	<i>τάς, ὑφ' ὧν αὐτοῖς μηδέν</i>
<i>gnantur offendunt.</i>	<i>ἀξιῶσι λυπεῖσθαι.</i>
<i>Et circa quidē alias com-</i>	<i>καὶ περὶ μὲν ἄλλας κοι-</i>
<i>munitates quas dā equos</i>	<i>νωνίας τινὰς ἵππευκῆς</i>
<i>se ipsos præ-</i>	<i>σφῆρας αὐτὰς παρέχω-</i>
<i>bent: in verò iis circa</i>	<i>σιν· ἐν ἣ ταῖς περὶ τὰς</i>
<i>mulieres pec-</i>	<i>γυναῖκας ἐξαμαρτάν-</i>
<i>cant, quas decebat tantò</i>	<i>νωσιν, ἃς ἐὸς πῶστω</i>
<i>magis custodire,</i>	<i>μᾶλλον διαφυλάτ-</i>
<i>quāto magis familiares,</i>	<i>την, ὅσῳ περὶ οἰκειότερα</i>
<i>Et majores exi-</i>	<i>καὶ μείζους ἔσσαι τυγ-</i>
<i>stunt aliis. Postea</i>	<i>χαίρουσι τῶν ἄλλων· εἴτα</i>
<i>etiam latent intus in</i>	<i>καὶ λανθάνουσιν ἐνδόν ἐν</i>
<i>ipsis regis</i>	<i>αὐτοῖς τοῖς βασιλείοις</i>
<i>perditiones Et dissidia</i>	<i>στάσεις, καὶ διαφορὰς</i>
<i>sibi relinquen-</i>	<i>ἐαυτοῖς ἐγκαταλείπον-</i>
<i>tes. Et sanè decet</i>	<i>τες. καὶ περὶ χεῖρ τῶν</i>
<i>rectè regentes</i>	<i>ὀρθῶς βασιλεύοντας,</i>
<i>non</i>	<i>μη</i>

ORAT. III. ISOC. AD NIC.

non solum urbes in	μη μόνον τὰς πόλεις ἐν
concordia tentare	ὁμονοία πειραθεῖς
transigere, quibus impe-	διάγειν, ὧν αὐτὰ ἄρχων
rant, sed etiam proprias	σιν, ἀλλὰ καὶ τὰς ἰαίους
domus, et loca,	οἴκους, καὶ τὰς πόλεις,
in quibus habitent.	ἐν οἷς αὐτὰ κατοικῶσιν.
Omnia enim haec	ἅπαντα γὰρ ταῦτα
temperantiae opera et	σωφροσύνης ἔργα καὶ
justitiae sunt. Non	δικαιοσύνης εἰσίν. ἔτι τὴν
eandem v. sententiā habui,	αὐτὴν ἢ γνώμην ἔχων,
neq; de liberorū procrea-	εἰδὲ πεινῆς παιδοπο-
tione plurimis	τίας πῖς πλείστοις τῶν
regum: neq; putavi	βασιλέων· εἰδὲ ὡθήθην
decere hos quidē ex hu-	θεῖν τὰς μὲν ἐκ ταπει-
miliore procreare	νοτέρας ποιήσασθαι
liberorum, illos verò ex	τῶν παιδῶν, τὰς ἢ ἐκ
nobiliore: neq; hos	σεμνοτέρας· εἰδὲ τὰς
quidē spurios ipsorū, illos	μὲν νόθους αὐτῶν, τὰς
v. genuinos relinquere,	ἢ γνησίους καταλιπεῖν,
sed omnes habere	ἀλλὰ καὶ πάντας ἔχειν
eandem naturam, et	τὴν αὐτὴν φύσιν, καὶ
ad patrem et ad	πρὸς πατέρα, καὶ πρὸς
matrem referre,	μητέρα ἀνεγκέειν,
mortalium quidē ad Ev-	τῶν μὲν θνητῶν εἰς Ἐ-
ngoram Patrem,	αγόραν τὴν πατέρα
meum, sed semi-	τὸν ἐμὸν, τῶν δὲ ἡμι-
deo-	θεῶν

ORAT. III. ISOC. AD NIC.

Deorum ad Aecidas, θεῶν εἰς Αἰακίδας,
 Deorum verò ad Iovem, τῶν δὲ θεῶν εἰς Δία,
 Et neminem ex me καὶ μηδένα τῶν ἐξ ἐμῶν
 natorum privari γρομύων ἀποστρηθῆ-
 ri hanc nobilitate. Multis autem me ναὶ ταύτης τῆς εὐγε-
 adhortantibus immi νείας. πολλῶν δὲ με
 nere studiis προτρέπόντων ἐμρέ-
 hisce, non minimè νειν τοῖς ὀπιτηδύμασι
 me illud incita τέτοις, οὐχ ἠκιστα μὲν
 vit, quòd quidem for κακῆνο παρεκάλε-
 titudinis, Et gravita σεν, ὅτι τῆς μὲν αἰ-
 tis, Et aliorum benè δρεΐας καὶ τῆς δεινότη-
 audientium videbam, τῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν
 Et malorum virorum, εὐοκισμένων ἐώρων
 multos participes esse, καὶ τῶν κακῶν ἀνδρῶν
 sed temperantiam, Et πικρὰς μετέχοντας,
 justitiam proprias τὴν δὲ σωφροσύνην καὶ
 possessiones honestorum τὴν δικαιοσύνην ἴδια
 Et bonorū existentes. Ο- κτήματα τῶν καλῶν
 ptimum igitur duxi, καγαθῶν ὄντων. κάλ-
 si quis possit hisce λίσου εἴτις ἐπέλαβον,
 virtutibus atten εἴ τις δυνάσθῃ ταύταις
 dere mentem, aliis ταῖς ἀρεταῖς προσέ-
 auferens, quarum nul χεῖν τὸν νῦν, τῶν ἄλλων
 la pars malis ἀφελομένη, ὧν μη-
 adest, δὲν μέρος τοῖς πονηροῖς
 με-

65

μέ-

ORAT. III. ISO C. AD NIC.

adeſt, ſed eſt ma- μέτεσιν, ἀλλὰ ἐγνη-
ximè legitima eſt firmiſ- σιώματα καὶ βεβαιό-
ſima, eſt maxima eſt τατα, καὶ μέγιστα, καὶ
maximis laudibus digna μεγίστων ἐπαινῶν ἀξία
sunt existentes. Ho- τυγχάνουσα ἔσται. τῶ-
rum gratia hæc confide- των ἕνεκα ταῦτα ἀγα-
rans, abundantius νοηθεὶς, περὶ τῶν
aliis exercui τῶν ἄλλων ἡσκησα
Temperantiam, eſt τὴν σωφροσύνην, καὶ
Justitiam: Et τὴν δικαιοσύνην καὶ
hæc prætulī ταύτας περιλόμην
voluptatibus non in, τῶν ἡδονῶν, ἢ τὰς ἐπι-
operibus nullum, τοῖς ἔργοις μηδεμίαν
honorem habentes, ſed πικρὴν ἐχέσας, ἀλλὰ
in honoribus τὰς ἐπι ταῖς δόξαις
per virilitatem ταῖς δι' ἀνδραγαθίαν
existentes. Decet v. pro- γνομίμιας. καὶ δὲ δο-
bare virtutes κιμάζειν τὰς ἀρετὰς
non iisdem specie- ὅσιν ἐν ταῖς αὐταῖς ιδέ-
bus omnes ſed αἰς ἀπάσας, ἀλλὰ τὴν
justitiam in μὲν δικαιοσύνην ἐν ταῖς
defectibus, verum tem- ἀπορείαις, τὴν δὲ σω-
perantiam in po- φροσύνην ἐν ταῖς δυ-
tentiis, ſed toleran- νασειαῖς, τὴν ἡ κατε-
tiam in ju- ρείαν ἐν ταῖς τῶν νεω-
riorum ætatibus. τέρον ἡλικίαις.

Ego ἐγὼ

ORAT. III. ISO C. AD NIC.

Ego igitur in omnibus	ἐγὼ πίνω ἐν ἀπασι
temporibus	ταῖς καθ' ἑαυτοῦ τέτοις
videbor exemplum mea	φανήσομαι πείραν τῆς
ipsius	ἐμαυτοῦ φύσεως δευω-
dans. Indigens quidē n.	κώς. ἐνδεής μὲν γὰρ
opum	χρημάτων κατὰ λει-
ctus, ita justum me-	φθεις, ἕτω οἰκαιον ἐ-
ipsum praeui ut	μαυτὴν παρέχων, ὥστε
neminem cōtristaverim	μηδένα λυπήσαι τῶν
cidium. Sumens verò po-	πολιτῶν. λαβὼν δ' ἐξ ἴ-
testatem, ut facerē quod	σίαν, ὥστε ποιεῖν ὅτι
vellem,	ἀνβέλομαι, σωφρο-
xantior	νέστερον τῶν ἰδιωτῶν
fui:	ἐγρόμην. τέτων δ'
utrisq;	ἀμφοτέρων ἐκράτησα,
banc	ταύτῃ ἔχων τὴν ἡλι-
tem, in quā plurimos	κίαν, ἐν ἣ τὰς πλείους
inveniremus maximē	ἀν' εὐρομην μάλιτα
circa negotia de-	πειτὰς πράξεις ἐξα-
linquentes, ἔσ' omni-	μαρτάνοντας, καὶ πάν-
a haec in aliis	τα ταῦτα ἐν ἑτέροις
quidē similiter cessarē di-	μὲν ἴσως ἀν' ὠκνην εἰ-
cere, non tanquā nō ho-	πεῖν, ἔχ' ὡς ἔφίλοπι-
noris amans	μέμηνον ὅτι τοῖς πε-
factis, sed tanquam	πραγμασίαις, ἀλλ' ὡς
non	ὅσα ἀν' πισθεῖς
approbatus	
ex	ἐκ

ORAT. III. ISOC. AD NICOCL.

ex dictis. ἐκ τῶν λεγόμενων
 vos verò ipsi mihi te- ὑμεῖς ὁ αὐτοῖ μοι μαρ-
 stes estis omnium dicto- τυρές ἐστε πάντων εἰρη-
 rū. Dignū quidē igitur μέων. ἄξιον μὲν οὖν
 ἔσθ' natura ornatos καὶ τὰς φύσιν κοσμίως
 existentes laudare ἔσθ' ἀ- ὄντας ἐπαινεῖν καὶ θαυ-
 mirari, insuper v. magis μάζειν, ἐπι ἰ μάλλον
 etiam cum ratione τὰς καὶ μὲν κομισμῶ
 tales existentes. Quidā τίστας ὄντας. οἱ μὲν
 enim fortunā, ἔσθ' non sci- γὰρ τύχῃ, καὶ μὴ γνώ-
 entiā sapientes, for- μη σωφρονῶντες, τύ-
 tē etiam abduce- χῃ αὖ καὶ μεταπει-
 rentur. Qui verò præter θείειν. οἱ δὲ πρὸς τὸ
 natum esse, ἔσθ' co- πεφυκέαι, καὶ δι-
 gnoscetes, ἔσθ' maximum εγνωκότες, ὅτι μέγιστον
 est, bonorum virtus, ἔστι τῶν ἀγαθῶν δευτέ-
 manifestum, quod totam ῆλον, ὅτι πάντα τὸν
 vitā in hac ordinatione βίον ἐκταύτη τῇ ταύτῃ
 permanebunt. Propterea ἀγαθῶσι. ἀγαθῶσι
 verò plurimos feci δὲ πλείους ἐποίησά μιν
 sermones, ἔσθ' de me- ἵως λόγους καὶ πρὸς ἐμ-
 ipso, ἔσθ' de ali- αὐτῶν, καὶ πρὸς τῶν ἄλλ-
 is prædi- λων τῶν πεποιημέ-
 ctis, ut nullam θων, ἵνα μηδεμίαν
 relinquā excusationem, ἵπολίπω πρόφασιν,
 quòd nō decet facere vos ὡς ἔδει ποιεῖν ὑμᾶς
 v.

ἐκ.

ORAT. III. ISOC. AD NIC.

Voluntarios, & alacri-
ter, qua ego man-
dauero, & consulero.
Dico sanè facere unum-
quëq; vestrũ, super quib.
constitutum est, diligenter &
iuste. Secundum utrum
enim omiseritis quid ho-
rum, necessarium
malè habere operatio-
nes. Nihil igitur negli-
gite, neq; despi-
cite ordinan-
torum: arbitran-
tes quàm nihil præter
hec est, sed quòd
circa quamlibet par-
tium aut benè aut malè
habiturũ universũ, ita
studete ipsis, & curã ge-
rite nihil minus meo-
rum, quàm vestrorum
ipsorum. Et non putate
paruum bonum esse
honores, quos habent
benè nostris
pre-

εκόντας, καὶ προθύ-
μως, ἅτ' αὖ ἐγὼ προ-
σάξω, καὶ συμβουλεύσω.
Φημὶ δὴ πράττειν ἕκα-
στον ὑμῶν ἐφ' οἷς ἐφέ-
σηκεν, ὀπιμελῶς καὶ δι-
καίως. καθ' ὁπότερον
γὰρ αὖ ἐλλίπητέ τι τῶ-
ν, ἀνάγκη ταυτῆ
κακῶς ἔχειν τὰς πρά-
ξεις. μηδενὸς ἐν ὀλι-
γωρείτε, μηδὲ κατα-
φρονεῖτε τῶν πο-
σει-
ταγμάτων ὑπολαμ-
βάνοντες, ὡς ἔ' ἔσθ' ὡ-
ρατ' ὄσιν, ἀλλ' ὡς
παρ' ἕκαστον τῶν με-
ρῶν ἢ καλῶς ἢ κακῶς
ἔξων τὸ σὺμπαν, ἔτι
προσάξετε πρὸς αὐτῶν
καὶ κήσασθε μηδὲν ἥτ-
τον ἢ ἡμῶν, ἢ ἢ ὑμετέ-
ρων αὐτῶν. καὶ μὴ νομι-
ζεῖτε μικρὸν ἀγαθὸν εἶναι
τὰς τιμὰς, ἃς ἔχουσιν
οἱ καλῶς ἢ ἡμετέρων
ὀπι-

ORAT. III. ISOC. AD NIC.

praefecti. Abstine- ὄπισθεντες. ἀπέχε-
te ab alienis, ut δετῶν ἀλλοτρίων, ἵν'
tutius do- ἀσφαλέσεσθον τῆς οἰ-
mus vestrorum i- κῆς τῆς ὑμετέρας αὐ-
psorum possideatis. Tales τῶν κεκτηθῆτε. τοιῶντος
esse decet erga alios εἶναι χρηὴ πρὸς τῆς ἀλ-
os vos, qualem me λῆς ὑμᾶς, οἷόν πῃ ἐμὲ
erga vos optatis fie- πρὸς ὑμᾶς ἀξίετε γίνε-
ri. Non festinate θῆαι. μὴ πωλύετε
ditari magis, quàm πλεῖστον μάλλον, ἢ
boni videri esse: χρηστοὶ δοκεῖν εἶναι.
Cognoscentes, quod ἔσ γινώσκοντες, ὅτι καὶ τῶ
Gracorum ἔσ barbaro- εἰσ ἀλλήνων καὶ τῶ βαρβα-
rū maximas in virtute ρων οἱ μέγιστας ἐπὶ δρεῖ
glorias habentes, plurimo- νόξας ἔχοντες πλείστον
rū bonorum domini con- ἀγαθῶν δεσπόται κα-
stituuntur. Lu- θίσανται. τῆς χρηματι-
cra preter ju- σμῆς τῆς πρὸς τὸ δι-
stum facta puta- κασον γίνομένης. ἠγῆ-
te non divitias, sed θῆαι μὴ πλεῖστον, ἀλλὰ
periculum creare. Non κίνδυνον ποιήσεν. μὴ
quidem accipere lucrum πρὸς μὲν λαβεῖν κέρδος εἰ-
esse putate, sed insu- ναυνομίξῃτε, τὸ δὲ ἀνα-
mere damnum. Neu- λῶσαι ζημίαν. εἰδότε-
trum enim horū semper θῆν γὰρ τῶν αἰ τὴν
eandem habet potentiā, αὐτὴν ἔχει δυνάμιν,
sed ἀλλ'

ORAT. III. ISOC. AD NIC.

sed utrum in tempore, Et cum virtute fiat, hoc proderit facientibus. Neque erga unum difficulter affecti estote à me mandatorum: qui enim vestrum circa plurima meorum utiles se præbent, hi plurimum domus suas iuvabunt. Cujus vestrum unusquisque ipse sibi sit conscius, sciat neque me latere. Sed si Et corpus meum non adsit, tamen mentem meam putet evenientibus adesse. Hanc enim sententiam habentes sapientibus consulueritis de ipsis. Nihil occultate, neque eorum, quæ possidetis, neque

ἀλλ' ὁπότερον αὐτῶν ἐν καιρῷ, καὶ μετὰ δρετῆς γίγνηται, τὸ εὐφελήσῃ τὰς ποιῶντας. μηδὲ πρὸς ἓν χαλεπῶς ἔχετε τῶν ἐπὶ ἐμοῦ προσεπινομίων. ὅσοι γὰρ αὐτῶν ὑμῶν πλεῖστα τῶν ἐμῶν ζητήματα αὐτὰς ἀφάραστον, ἔπειτα πλεῖστα τὰς οἰκίας τὰς ἐαυτῶν ὠφελήσασιν, ὅ,τι αὐτῶν ἕκαστος αὐτῶν τύχη σωειδῶς, ἢ γείσθω μηδὲ ἐμε λήσειν. ἀλλ' ἐὰν καὶ τὸ ἐμὸν σῶμα μὴ παρῆ, τήν γε Διάνοισαυτὴν ἐμὴν οἰέσθω τοῖς γιγνομένοις παρεῖσθαι. ταύτῃ γὰρ γνώμῃ ἔχοντες, σωφρονέσεσθον αὐτῶν βεβλήσεσθε πρὸς αὐτῶν. μηδὲν ἀποκρύπτεσθε, μήθ' ὧν κέκτησθε, μήθ'

ORAT. III. ISOC. AD NIC.

neque quae facitis, neque	μήθ' ὧν ποιείτε, μήθ'
quae vultis facere:	ὧν μέλλετε πράττειν.
Scientes, quod circa	εἰδότες, ὅτι περὶ τὰ
occulta	κεκρυμμένα τῶν
gotiorum	πραγμάτων αἰαγ-
se est multos timo-	καίου ἵτι πολλὰς φό-
res fieri.	βας γίνεσθαι. μή τεχ-
Non cal-	νικῶς ζητεῖτε πολιτε-
lidè quærite impe-	εῖσαι, μηδ' ἀφανῶς,
rare, nec occultè,	ἀλλ' ἔτως ἀπλῶς καὶ
sed ita simpliciter ἔ-	φανερῶς, ὥστε μήδ' αὖ
apertè, ut neqz, si	τις βέληται, ραδίον
quis velit, facile	εἶναι ὑμᾶς διαβάλλ-
sit vos calumni-	λεῖν. δοκιμάζετε τὰς
ari.	πράξεις, καὶ νομίζετε
actiones, ἔ	πονηρὰς μὲν, ἀς αὖ
putate	πράττοντες ἐμὲ βέλη-
malas quidem, quas	θε λαμβάνειν. χεῖ-
facientes me veli-	σας δὲ, περὶ ὧν αὖ ἐγὼ
tis latere:	μέλλω πυθόμενος,
Bo-	βελτίους ὑμᾶς νομίσαι.
nas verò, de quibus ego	μή κατὰσιωπάτε, εἰ μὴ
futurus	τινας ὁρᾶτε περὶ τῶν
audiens,	δέχων τῶν ἐμῶν πονη-
meliores vos arbitrari.	ρῶν ὄντας, ἀλλ' ἐξε-
Non reticete, si	λέγχετε, καὶ νομίζετε
quosdam videtis circa	τῆς
imperium meum ma-	
los existentes, sed re-	
darguite, ἔ	
putate	
ea-	

ORAT. III. ISOC. AD NIC.

eadem esse dignos τῆς αὐτῆς εἶναι ἀξίους
 culpa occul- ζημίας τὰς συγκρού-
 tantes cum peccanti- πλονίας τοῖς ἑξαμαρτάνου-
 bus. Felices verò pu- νουσιν. Ὀτυχεῖς ἢ νομί-
 tate non laten- ζετε μὴ τὰς λαυθανού-
 tes, si quid mali fece- τας, ἐάν τι κακὸν ποιή-
 rint, sed ni- σωσιν, ἀλλὰ τὰς μη-
 bil peccantes. δὲν ἑξαμαρτάνοντας.
 Illos quidē n. verisimile τὰς μὲν γὰρ εἰκὸς τοι-
 talia pati, qualia αὐτὰ παθεῖν, οἷα καὶ
 ipsi faciunt: hos verò αὐτὶ ποιῶσι τὰς δὲ
 gratiam accipere, quā χάριν ἀπολαβεῖν, ἧς
 digni sunt existen- ἀξιοὶ τυγχάνουσιν ὄν-
 tes. Societates non faci- τες. ἑταιρείας μὴ ποι-
 te, neq; cōventicula, abs- εἶτε, μήτε συνόδους, ἀ-
 que meā sententiā. νό τῆς ἐμῆς γνώμης.
 Nam tales constitu- αἱ γὰρ πιαδταὶ συστά-
 tiones, in quidem a- σεις, ἐν μὲν ταῖς ἀλ-
 liis politis mul- λαις πολιτείαις πλεο-
 tum valent, in verò mo- νεκτέσιν, ἐν ἢ ταῖς μο-
 narchiis periclitantur. ναρχίαις κινουμένουςιν.
 Non solum abstinete μὴ μόνον ἀπεχεσθε
 à peccatis, τῶν ἁμαρτημάτων,
 verum etiam à stu- ἀλλὰ καὶ τῶν ὀπιτησί-
 diis hisce, μάτων τῶν πλείων,
 in quib. necessarium est ἐν οἷς ἀναγκασιὸν ὄσιν
 suspi- Η ὑπο-

ORAT. III. ISOC. AD NIC.

<i>Strā ipsorū virtutē. Meā</i>	<i>εἶναι αὐτῶν δρετὴν. τὴν</i>
<i>securitatem licenti-</i>	<i>ἐμὴν ἀσφάλειαν ἀδφ-</i>
<i>am ipsis esse pu-</i>	<i>αν ἑαυτῆς εἶναι νομί-</i>
<i>tate. Bene enim</i>	<i>ζετε· καλῶς γὰρ τῶν</i>
<i>circa me constitutis,</i>	<i>ὡς ἐμὲ καθεστώτων,</i>
<i>ad eundem modum εἶ</i>	<i>τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ</i>
<i>circa vos ipsos habe-</i>	<i>τὰ ὡς ὑμᾶς αὐτὰς εἶ-</i>
<i>bunt. Humiles quidē es-</i>	<i>ξι. Ταπεινὰς μὲν εἶ-</i>
<i>se decet circa imperi-</i>	<i>ναι χρηρὴ πρὸς τὴν ἀρ-</i>
<i>um meum, immanen-</i>	<i>χλῶ τὴν ἐμὴν ἐμμελίον-</i>
<i>tes moribus, εἶ cu-</i>	<i>τας τοῖς ἡθεσι, ἢ Δρα-</i>
<i>studientes le-</i>	<i>φυλάττοντας τὰς νό-</i>
<i>ges regias:</i>	<i>μους τὰς βασιλικὰς</i>
<i>splendidas verò in q,</i>	<i>λαμπρὰς δὲ ἐντεταῖς</i>
<i>urbe offi-</i>	<i>ὑπὲρ τῆς πόλεως λει-</i>
<i>cuis, εἶ ἀ</i>	<i>τηργίαις, καὶ τῆς ὑπὸ</i>
<i>me mandatis. εἶ</i>	<i>ἐμῶν παραπομπῆσι.</i>
<i>Admonete ju-</i>	<i>Προτρέπετε τὰς νεω-</i>
<i>niores ad virtutem, non</i>	<i>τέρους ἐπὶ δρετὴν, μὴ</i>
<i>solum adhortantes,</i>	<i>μόνου ὡς δαιμόνιες, ἀλ-</i>
<i>sed etiam circa negotia,</i>	<i>λὰ καὶ ὡς τὰς πράξεις</i>
<i>demonstrantes ipsis,</i>	<i>ὑποδεικνύντες αὐτοῖς,</i>
<i>quales esse decet</i>	<i>ὅποῖος εἶναι χρηρὴ τὰς αὐ-</i>
<i>viros bonos.</i>	<i>δρας τὰς ἀγαθὰς. Διδα-</i>
<i>Docete liberos</i>	<i>σκετε τὰς παιδάς τὰς ὑ-</i>
<i>vestros ipsos regi,</i>	<i>στέρους αὐτὴ βασιλευσθῆ,</i>
<i>εἶ</i>	<i>εἶ</i>
	<i>καὶ</i>

εἶ

Η 2

καὶ

ORAT. III. ISOC. AD NICOCL.

Ἐ circa institutionem, καὶ περὶ τὴν παιδείαν
 talis virtutis assuefa- τὴ τοιαύτης δεξιότητος ἐπι-
 cite ipsos quam maximè ζετε αὐτὰς ὡς μάλιστα
 conversari. Si enim, διὰ τρεῖς βίαι. εἰ μὴ γὰρ
 regi didicerint, ἀρχεῖσθαι μάθωσι,
 multò magis regere πᾶσι μᾶλλον ἀρχεῖν
 poterunt. Et fideles διωθήσονται. καὶ πιστοὶ
 quidē existentes ἔσθ' ἰστοὶ μὴ ὄντες καὶ δίκαιοι
 participabunt νό- μετέξουσιν τῶν ἡμετέ-
 stra bona: mali verò ρων ἀγαθῶν. κακοὶ δὲ
 existentes periclitabun- γνόμωμοι κινδυνεύουσιν
 tur de existenti- σι περὶ τῶν ὑπαρχόν-
 bus. Maximas putate τῶν μέγιστον ἡγεῖσθαι
 liberis, ἔσθ' ἰστοὶ πῖς πασι, καὶ βα-
 missimas divitias tra- βασιότατον πλεῖστον πα-
 dere, si ipsis ρηθῶσιν, εἰ μὴ αὐτοῖς
 possitis nostram διωθήσεται τὴν ἡμετέραν
 benevolentiā relinquere. εὐνοίαν καταλιπεῖν.
 Miserrimos putate, ἀθλιωτάτους ἡγεῖσθαι
 ἔσθ' infelicissimos, καὶ δυστυχέστατους, ὅσοι
 circa credentes περὶ τῶν πιστευομένων
 infideles existunt. Ne- ἀπίστοι γέγονασιν. ἀ-
 cesse enim τα- ναύτη γὰρ τῶν τοιού-
 les trepidè affectos, τῶν ἀθύμως ἔχοντας,
 ἔσθ' timentes ὅ- καὶ φοβημένους ἀπαν-
 nnes, ἔσθ' nihil magis τας, καὶ μηδὲν μᾶλλον
 cre- πι-

ORAT. III. ISOC. AD NIC.

<i>credentes</i>	<i>ami-</i>	<i>πιστόντας</i>	<i>τίς</i>	<i>Φί-</i>
<i>cis,</i>	<i>quàm</i>	<i>λοις,</i>	<i>ἢ</i>	<i>τίς</i>
<i>reliquum</i>	<i>inimicis</i>	<i>τὴν</i>	<i>ἑχθροῖς,</i>	<i>ἐπιλοιπον</i>
<i>trans-</i>	<i>figere.</i>	<i>χρόνον</i>	<i>ἀγάγειν.</i>	<i>Ζηλῶτε</i>
<i>plurima</i>	<i>possiden-</i>	<i>τὰς</i>	<i>πλείστα</i>	<i>κεκτημέ-</i>
<i>tes,</i>	<i>sed</i>	<i>nihil</i>	<i>νευς,</i>	<i>ἀλλὰ</i>
<i>mali</i>	<i>sibi</i>	<i>ipsis</i>	<i>κακόν</i>	<i>σοφισιν</i>
<i>conscios.</i>	<i>Cum enim,</i>	<i>συνειδότης.</i>	<i>μὲν</i>	<i>γὰρ</i>
<i>tali</i>	<i>anima</i>	<i>suavius</i>	<i>τοιαύτης</i>	<i>ψυχῆς</i>
<i>quis</i>	<i>vitam</i>	<i>poterit</i>	<i>ἢ</i>	<i>διον</i>
<i>transfigere.</i>	<i>Non maliti-</i>	<i>ἀν</i>	<i>τις</i>	<i>τὴν</i>
<i>am</i>	<i>posse</i>	<i>plus</i>	<i>ἀγάγειν.</i>	<i>μὴ</i>
<i>virtute</i>	<i>prodesse</i>	<i>ον</i>	<i>τῆς</i>	<i>δρατῆς</i>
<i>putate,</i>	<i>nomen</i>	<i>verò</i>	<i>ὠφελεῖν</i>	<i>νομίζετε,</i>
<i>terius</i>	<i>habere,</i>	<i>δου-</i>	<i>χερέστερον</i>	<i>ἔχειν,</i>
<i>sed</i>	<i>qualia</i>	<i>nomina</i>	<i>ἀλλ'</i>	<i>οἶων</i>
<i>singula</i>	<i>re-</i>	<i>ἐκαστα</i>	<i>τῶν</i>	<i>πραγμα-</i>
<i>rum consecuta sunt,</i>	<i>ta-</i>	<i>των</i>	<i>τετύχηκε,</i>	<i>τοιαύ-</i>
<i>les</i>	<i>putate</i>	<i>ἔσ</i>	<i>πο-</i>	<i>τας</i>
<i>tentias</i>	<i>eorum</i>	<i>esse.</i>	<i>νά</i>	<i>μεις</i>
<i>Non</i>	<i>invidete</i>	<i>apud</i>	<i>ἀπὸ</i>	<i>τῶν</i>
<i>me principibus,</i>	<i>sed</i>	<i>ἐμῶν</i>	<i>πρωτόβυσιν,</i>	<i>ἀλλ'</i>
<i>contendite,</i>	<i>ἔσ</i>	<i>ἀμιλλᾶ</i>	<i>θε καὶ</i>	<i>πειρά-</i>
<i>mini bonos</i>	<i>vos</i>	<i>ἰ-</i>	<i>θε</i>	<i>χρηστῶς</i>
<i>psos præbentes,</i>	<i>assi-</i>	<i>τὰς</i>	<i>παρέχοντας</i>	<i>ἀξι-</i>
<i>milari</i>	<i>præstantibus.</i>	<i>ἔσθαι</i>	<i>τίς</i>	<i>πρόχρησι.</i>
	<i>Αμα.</i>	<i>Η 3</i>	<i>Φι-</i>	

ORAT. III. ISOC. AD NIC.

Amare putate decere, & honorare, quos sanè Rex: ut & apud me consequamini eadem. Qualia presente me dicitis, talia & absente sapite. Benevolentiam erga nos, in operibus demonstrate magis, quàm sermonib9. Quæ patientes ab aliis irascimini, hæc aliis non facite. De quibus in orationib9 accusatis, nihil horum in operibus exercete. Talia expectate facere, qualia de nobis consideratis. Non solum laudate bonos, sed & imitamini. Orationes meas leges esse putate: & tentate hisce im-

Φιλῆιν οἶεσθε δεῖν, καὶ τιμᾶν, ὡς αὐτὸν καὶ ὁ βασιλεὺς. ἵνα καὶ παρ' ἐμῶν τυγχάνητε τῶν αὐτῶν τέτων. οἷά τῳ παρ' ἐμῶν λέγετε, τοιαῦτα καὶ ἀπόντῳ φρονεῖτε. τὴν εὐνοίαν τὴν πρὸς ἡμᾶς, ἐν τοῖς ἔργοις ἐνδείκνυσθε μᾶλλον, ἢ πῆρ λόγοις. ἀπάχοντες ὑφ' ἑτέρων οὐκ ἐργίζεσθε, ταῦτα τοῖς ἄλλοις μὴ ποιεῖτε. πρὸς ὧν ἐν τοῖς λόγοις κατηγορεῖτε, μηδὲν τέτων ἐν τοῖς ἔργοις ἀπιτηδέετε. τοιαῦτα προσδοκεῖτε πρᾶξαι, οἷα αὐτὸς πρὸς ἡμῶν ἀγνοῆσθε. μὴ μόνον ἐπαμνεῖτε τῶν ἀγαθῶν, ἀλλὰ καὶ μιμεῖσθε τῶν λόγων τῶν ἐμῶν, ὡς νόμους εἶναι νομίζετε. καὶ πειράσθε τῶν τοῖς ἐμῶν

ORAT. III. ISOC. AD NIC.

immannere, sciētes, quod	ἐμμεύειν, εἰδότες, ὅτι
maximè faciētib. vestrū,	μάλιστα ποιῶσιν ὑμῶν,
que volo	ἢ βέλομαι, τέτις
vivere	ἐξέσαι ζῆν, ὡς αὐτοὶ
volunt.	βέλονται. Κεφάλαιον
verò dictorum:	ἢ τῶν εἰρημνίων. οἷ-
les à vo-	δάπερ αὐτὰς ὑφ' ὑ-
bis rectos putatis	μῶν δεχομένους οἷεσθε,
decere erga vos esse,	δεῖν πρὸς ὑμᾶς εἶναι,
tales decet circa im-	τοιότας χεῖρ πρὸς τὴν
perium meum vos	δεχθῆναι τὴν ἐμὴν ὑμᾶς
fieri.	γίνεσθαι. καὶ ταῦτ'
si feceritis, quid opus est	ἐκὼν ποιῆτε, τί δεῖ πρὸς
de accidentibus plu-	τῶν συμβησομένων
ra dicere? Si enim,	μακρολογεῖν; ἦν γὰρ
ego præbeo talem,	ἐγώ τε παρέχω τριῶν
meipsum, qualem in	ἐμαυτῶν, οἷον πρὸς ἐν τῷ
præterito tempore,	παρελθόντι χρόνῳ καὶ
ea à vobis similiter	τὰ παρ' ὑμῶν ὁμοίως
administrātur: celeriter	ὑπερηετήται. ταχέως
videbitis	ὄψεσθε καὶ τὴν βίον τῆν
vestram ipsorum cre-	ὑμέτερον αὐτῶν ὀπι-
visse,	δεδοκότα, καὶ τὴν δε-
perium meum au-	χθῆναι τὴν ἐμὴν ἠυξημέ-
ctum,	νην, ἢ τὴν πόλιν δ' ὀδαι-
cem	μονα γεγηρημένην.
factam.	
Dignum	ἢ ἄξιον

ORAT. III. ISOC. AD NIC.

<p><i>Dignū quidē igitur tāto- rum bonorum gratiā ni- hil omittere , sed ἔ- labores , ἔ pericula quævis suffer- re. Vobis verò licet ni- hil miserè factis, sed fidelibus solum ἔ justis existentibꝫ, omni- a hac effice- re.</i></p>	<p>ἀξιον μὴ ἔν τιλικῶ- των ἀγαθῶν ἕνεκα μη- δὲν ἐλλείπειν, ἀλλὰ καὶ πόνος , καὶ κινδύος ἔστινας ἔν ὑπενεγο- κεῖν. ὑμῖν δὲ ἔξεστι μη- δὲν ταλαιπωρηθεῖσιν, ἀλλὰ πιστοῖς μόνον καὶ δικαίοις ἔσιν, ἀπαν- τα ταῦτα διαπρα- ξαῖται.</p>
---	--

PLU.

PLUTAR. ΠΛΟΥΤΑΡ-

CHICHÆRONEN. ΧΟΤ ΧΑΙΡΟΝΕ-

*sis de puerorum in-
stitutione.*

*ως πρὸς παιδων
ἀγωγῆς.*

Quid quis habeat
dicere de in-
genuorū puerorū
educatione, & quò usi
boni mori-
bus evadant, agè
considerabimus. Melius
verò fortasse à gene-
ratione incipere pri-
mum. Igitur volen-
tibus clarorū liberorum
fieri patres,
præceperim ego,
non quibuslibet mu-
lieribus cohabitare; dico
v. sicut meretricibus aut
pellicibus. Nam à ma-
tre aut patre nō benè na-
tis, indelebilia se-
quuntur

Τί τις αὐ ἔχοι εἰ-
πεῖν πρὸς τῆς τῶν
ἐλαθέρων παιδων ἀ-
γωγῆς, καὶ ἰνιχρώμενοι
σχεδαῖοι αὐ τῆς τρό-
ποις ἀποβαῖεν, φέρε
σκεψόμεθα. βέλτιον
δὲ ἴσως ἀπὸ τῆς γυέ-
σεως ἀρξάσθαι πρῶ-
τον. τοῖς τοίνυν Ἰπιδυ-
μῶσιν ἐνδόξων τέκνων
γυεῖσθαι πατράσιν,
ὑποθείμην αὐ ἔγωγε,
μη ταῖς τυχεύσασιν γυ-
ναιξὶ συνοικεῖν. λέγω ἢ
οἶον ἐτάρας ἢ παλλα-
κῆς. τοῖς γὰρ μητέρεσσι ἢ
πατέρεσσι ἐκ ἐδὲ γεγονό-
σιν, ἀνεξάλειπτα πα-
ρα-

εἶ-

PLUTARCHUS DE

quuntur
 bilitatis opprobria in
 omni vita, & quae in pro-
 ptu sunt arguere &
 conuitiari volenti-
 bus. Et sapiens erat sanè
 poëta, qui dicit:
 Quando u. fundamētū nō
 ponitur generis rectè,
 necesse infelices esse po-
 steros. Bonū igitur liber-
 tatis thesaurū, nobilitas,
 cuius sanè plurima ratio
 habenda, legitimam
 productionē puerorū ex-
 petentibus. Et quidē sanè
 sensus
 dititium & spu-
 rium habentium ge-
 nus,
 humiliari
 errare &
 solet.
 Et valdè rectè dicens po-
 ëta inquit: In seruitutē
 redigeret n. virum, licet
 valdè audax sit,
 quando cōscius est Patris
 aut

ρακολαθῆι τὰ τῆς δυσ-
 γκείας οὐκ εἶδη πᾶσα
 πάντα τὸν βίον, καὶ πρὸς
 χεῖρα τοῖς ἐλέγχῃ καὶ
 λοιδορεῖσθαι βελομέ-
 νοις. καὶ σοφὸς ἦν ἄρα
 ὁ ποιητῆς, ὃς φησιν·
 ὅταν ἴ κρηπίς μὴ κατὰ
 βληθῆ γῆρας ὀρθῶς, ἀ-
 νάλκη δυστυχίῃ τῶς ἐκ-
 γόνους. καλὸς δὲ παρρη-
 σίας θησαυρὸς εὐγνώμων,
 ἧς δὴ πλείστον λόγον
 ποιητέον, τοῖς νομίμοις
 παιδοποιίας γλιχνο-
 μένοις. καὶ μὲν δὲ καὶ
 τὰ φρονηματα τῶν
 ὑποχαλκίων καὶ κίβ-
 δηλον ἐχόντων τὸ γέ-
 νος, σφάλλεσθαι καὶ
 ταπεινῶσθαι πέφυκε.
 καὶ μάλα ὀρθῶς ὁ λέγων
 ποιητῆς φησι. ὁδλοὶ
 γὰρ ἄνθρωποι, καὶν θρα-
 σύπλαγχνός τις ἢ,
 ὅταν σιωπῶν πατρός
 ἢ

PUERORUM INSTIT.

aut matris malorū. Sic
 ut verbi gratia e contra
 elatione im-
 plentur, Et fa-
 stu, parentum clari-
 rum. Diophantum igi-
 tur Themistoclis sa-
 pē dicunt dixisse
 e ad multos, quod
 quod ipse velit,
 hoc Et populo, u-
 nā videri Atheniensium.
 Qua enim ipse vult,
 Et mater; qua verò ma-
 ter, Et Themistocles; qua
 v. Themistocles, Et om-
 nes Athenienses. Omnino
 v. dipnum laudare Lace-
 demonios magnitudi-
 nis animi, qui
 Archidamum Re-
 gem suum multarunt
 opibus, quod parvam
 quoad statutā mulierem
 nuptiis accipere susti-
 nuit: Subjungentes,
 quod

ἢ μητρὸς κακὰ. ὡς-
 πρὸς ἀμέλει τὸναντίον
 μεγαλαυχίας ἐμπύ-
 πλανται καὶ Φρυάγ-
 μαῖες, οἱ γονέων Διασή-
 μων. Διόφαντον γάρ
 τὸν Θεμιστοκλέους πολ-
 λάκις λέγουσι Φάσαι
 καὶ πρὸς πολλὰς, ὡς
 ὅ,τι κ' αὐτὸς βέληται,
 τὸτο καὶ τὸ σήμα σω-
 δοκεῖν πᾶσι ἀθλιωαίων.
 ἀ γὰρ μὲν αὐτὸς ἐθέλει,
 καὶ ἡ μήτηρ ἀδ' αὖ ἡ μή-
 τηρ, καὶ Θεμιστοκλῆς. ἀδ'
 αὖ Θεμιστοκλῆς, καὶ πάν-
 τες ἀθλιωαῖοι. πάντες
 ἤ ἀξιον ἐπαυεῖν Λακε-
 δαιμονίους τῆς μεγα-
 λοφροσύνης, οἵτινες
 Ἀρχίδαμου τὸν βασι-
 λέα εἰαυτὸ ἐζημίωσαν
 χρημασιν, ὅτι μικρὰν
 πὲ μέγιστον γυναικα
 γάμω λαβεῖν ἐπέ-
 μεινον: ὑπεριπόντες,
 ὡς

PLUTARCHUS DE.

quòd non Reges , sed ὡς ἔ βασιλέας , ἀλλὰ
 regunculos parare βασιλίους ὡς ἀρχεῖν
 ipsis vellet. Ἡαὶ αὐτῖς Διανοοῖ π. ἐχό-
 bitum autem sit eorum, μῆρον δ' αὖ εἴη τέτων
 dicere, quòd neq; ab iis εἰπεῖν , ὅπως ἔδὲ τοῖς
 antè nos despectum est. περὶ ἡμῶν παρεωραῖτο.
 Quodnam? quòd gratiā Ποῖον ; ὅτι τὰς ἔνεκα
 puerorū productionis ap παιδοποιίας πλησιά-
 propinquantes mulieri- ζουλας ταῖς γυναιξίν,
 bus , aut omninò so- ἥτιι τὸ ὡδράπαν αἰοί-
 brios, aut mediocri vinò υς, ἢ μερίως γὰρ οἶνο-
 usos facere de- μίως ποιείσθαι περὶ σ-
 cet consuetudinem. ἡκὲ πὺ συωσιασμόν.
 Vinosi enim ἔ ebrio- Φίλοιμι γὰρ καὶ μεθυ-
 si fieri so- σικοὶ γίνεσθαι Φιλῶ-
 lent, quorum principium σιν , ὧν αὖ τιμὴ δὲ χλιῶ
 feminis Patres τῆς σωφροῦ οἱ πατέρες
 in ebrietate facientes ex- ἐν μέθῃ ποιησάμενοι
 titerunt. Etiā Diogenes τύχωσιν. ἢ καὶ Διογῆνης
 puerū extra se constitutū μερῶκιον ἐκστατικὸν
 videns ἔ dementem, ἰδὼν, καὶ ὡδραφρογνῶν,
 Juvenis , inquit, Νεανίσκε , ἔφησεν ,
 Pater te ebrius se- ὁ πατήρ σε μεθύων ἔ-
 minavit. Et de σπειρε. καὶ περὶ μὲν
 generatione hac dicta τῆς γνέσεως πτωδῆτα
 sint mibi. De verò εἰρηάτω μοι. περὶ δὲ
 in τῆς

PUERORUM INSTIT.

institutione ἔσ' *sanè* τῆς ἀγωγῆς καὶ δὴ
dicendum. *Universim* λεκτέον. καθόλου μὲν
igitur dicendo, quod de ἔν εἰπεῖν, ὃ καὶ τῶν
artibus ἔσ' *scienti-* τεχνῶν καὶ τῶν ὀπισθη-
is dicere consuevimus, μων λέγειν εἰώθαμεν,
idem ἔσ' *de virtu-* ταῦτο καὶ καὶ τῆς δεξ-
te dicendum est. *Quare* τῆς φατέον ἵσιν, ὡς εἰς
ad *perfe-* τὴν παντελῆ δικαιο-
ctā justitiā tria oportet πραγίαν τρία δεῖ συν-
concurrere: Naturam, et ὀραμεῖν. Φύσιν, καὶ
rationē, ἔσ' assuetionē. λόγον, ἔθ' ἔθ'. καλῶ
Voco v. rationem doctri- ἢ λόγον μὲν ἢ μάθη-
nam: Mores v. exercitiū. σιν ἔθος ἢ τὴν ἀσκησιν.
Sunt v. illa quidem prin- εἰσὶ δὲ αἱ μὲν δεξαι
cipia doctrinae, hi verò τῆς μαθήσεως, αἱ δὲ
usus curæ, hac χρήσεις τῆς μελέτης,
v. extremitates omniū. αἱ δὲ ἀκρότητες πάν-
Secundum quod v. defe- των. καθ' ὅδ' αὖ λει-
cerit quid horū, secundū φθῆναι τῶν, καὶ
boc necessum claudam τὸτ' ἀνάγκη χωλῶ
fieri *virtutem,* γίνεσθαι τὴν δεξτην.
Etenim natura absq; ἢ μὲν γὰρ φύσις αἰθε-
doctrina *cæcum,* μαθήσεως τυφλόν,
sed doctrina absq; ἢ ἢ μάθησις δίχα
naturā *deficiens.* φύσεως ἐλλειπές.
Verūm exercitiū absq; ἢ ἢ ἀσκησις χωρὶς
ἀμ-

PLUTARCHUS DE

ambobus imperfectū. Si-
cut autem ad agricultu-
ram primū quidem bo-
nam existere decet ter-
ram, insuper agricolam
scientem, præterea
semina bona.
Ad eundem modū terra
quidē assimilatur natu-
ra, agricola v. instituens,
semini verò ratio-
num præcepta
instituta,
omnia
dicens dicerē, quòd conve-
nerunt & conspirarunt
in apud omnes
deceptorū animos, Py-
thagora, & Socra-
tis, & Platonis,
& horum, qui gloriam
sempiternam consecuti
sunt. Felix igitur & Deo
charus, si cui hæc
omnia Deorum quis tri-
buit. Si verò quis putat,

ἀμφοῖν ἀτελές. ὡς
ὅτι ἢ ἐπὶ τῆς γεωρ-
γίας πρῶτον μὲν ἀγα-
θὴν ὑπαρξαι οἷε τὴν
γῆν, εἶτα ἢ Φυλακὸν
Ἰπισήμονα, εἶτα τὰ
σπέρματα ἀδάμια.
τὴν αὐτὸν τρόπον γῆ
μὲν ἔοικεν ἡ φύσις, γε-
ωργῶ δὲ παιδοῦσαν,
σπέρματι ἢ αἰ τῶν λό-
γων ὑποθήκαι καὶ τὰ
ἐπιταγήματα. Ταῦ-
τα πάντα Διοτρήταμε-
νος εἶπομι, οἳ συνήλ-
θε ἢ συνέπειδυσεν εἰς
τὰς τῶν παρ' ἀπίων
ἀδομύων ψυχὰς, Πυ-
θαγόρας, καὶ Σωκρά-
της, καὶ Πλάτωνος,
καὶ τῶν, ὅσοι οὐδὲν
ἀφρονήσας εὐχρήκασιν
εὐδαίμων μὲν ἐν κέρσο-
φιλίᾳ, εἰ τὰ ταῦτα
πάντα γεῶν τις ἀπέω-
κεν. εἰ δὲ τις οἴεται,

2018

68

PUERORUM INSTIT.

non bene natos & τὰς ἐδ' πεφυκότας
doctrinam & curam μαθήσεως καὶ μελέτης
consequentes rectam ad τυχόντας ὀρθῆς πρὸς
virtutem, non sanè δρετὴν, σὺν αὐτὴν τῆς
natura minutionem in φύσεως ἐλάττωσιν εἰς
recipientem recurrere, sciat, multum, ἢ δεχόμενον ἀναδρα-
mo omnino pec- μείνῃσω, πάλ᾽, μάλ-
cans. Natura λον ἢ τὸ παντὸς Δια-
enim virtutem cor- μαρτάνων. φύσεως
rumpit socordia, mali- μὲν γὰρ δρετὴν Δια-
tiam verò corrigit do- φθείρη, ῥαθυμία, φαι-
ctrina. Et quidem fa- λότητα δὲ ἐπανορθοῦ
cialia negligentès διδαχὴ. ἢ τὰ μὲν ῥα-
fugiunt, sed diffici- Δια τὰς ἀμελεῦντας
lia curis capi- Φύγη, τὰ δὲ χαλε-
piuntur. Disceres πάλ᾽ αἰς ἐμμελείας ἀ-
v. sanè quàm expediens λίσκει). Καταμάθοις
res & effectrix ope- δι' αὐτὸν, ὡς ἀνύσιμον
rum cura & la- πρᾶγμα ἔτελεσι βρ-
bor est, multa γὼν ἰπιμέλεια καὶ πό-
fientium respici- νθη ὄσιν, ἰπὶ πολλὰ ἔ
ens. Gutte enim γιγνωσκύων ἰπιελέ-
aque lapides ψας. Σταγόνες μὲν
cavant. Ferrum γὰρ ὕδατι πετρας
verò & as ἢ καὶ κοιλαίνουσι, σίδηρο
at- χαλκὸς
ταῖς

PLUTARCHUS DE

attrectationibus ma-
 nuum conteruntur,
 verum curules ro-
 ta labore inflexa, neque,
 quicquid etiam fiat, quā
 à principio habuerunt,
 possent capere rectitudi-
 nem. Etenim curvos
 Histrionum bacu-
 los dirigere impossi-
 bile (est) sed quod præter
 naturam est, labore, qui
 secundum naturam est,
 fit melius. Et num sola
 hæc cura ro-
 bur demonstrant? Non.
 Sed est infinita super in-
 finita. Bona terra fit
 natura, sed neglecta,
 sterile scit, et quantò
 naturâ melior est,
 tantò magis non
 culta per incuriam
 perditur. Sed est
 quedam dura et aspe-
 rior quàm decet,
 sed

ταῖς ἐπαφαῖς τῶν
 χειρῶν ἐκτρέφονται,
 οἱ ἢ ἀρμάτριοι τρε-
 χοὶ πόνῳ καμφθέντες,
 εἰδ' αὖ εἴτι γύοιτο τὴν
 ἐξ ἀρχῆς οὐσίαν αὖ
 λαβεῖν εὐθυρίαν.
 Τάσγε μὴν καμπύλας
 τῆ ὑποκριτῶν βακτη-
 ρίας ἀπευθύνειν ἀμή-
 χανον, ἀλλὰ τὸ ὡσαύ-
 τῳ φύσιν τῷ πόνῳ τῶν
 κατὰ φύσιν ἐγγύεσθαι
 κρείττων. καὶ μόνον
 ταῦτα τῆς ἐπιμελείας
 ἰχὺν ἀγαδείνυσιν; ἐκ-
 ἀλλὰ καὶ μύρια ὄπι μυ-
 ρίοις. ἰαγαθὴ γῆ πέφυ-
 κεν, ἀλλὰ ἀμεληθεῖσα
 χερσὶ βέεται, καὶ ὅσα τῆ
 φύσιν βελτίων ὄψι,
 τὸσάτω μᾶλλον ἐξα-
 γηθεῖσα δι' ἀμέλειαν
 ἐξαπόλλυται. ἀλλ' ὅτι
 τις ἀπὸ κροῦτος καὶ τρα-
 χυτέρῳ τῷ ὄροντι,
 ἀλλὰ

PVERORVM INSTIT.

sed *culta* *sta-*
tim *generosos* *fru-*
ctus protulit. Quales
v. arbores? Nonne negle-
ctae quidem tortuose fi-
unt, & infructiferae costi-
tuuntur? cosequentes v.
rectam institutionem,
fructuose fiunt &
mattiros fructo feretes.
Quae v. corporis vis, non-
ne hebescit et corrumpitur
propter incuriam & luxum
& malum habitum? Quae
v. infirma natura, nonne
exercitantibus pugi-
libus plurimum ad
robur addidit? Qui vero
equi bene in Juventute
domiti? Nonne obaedien-
tes extiterunt assesso-
ribus? qui vero indomiti
manentes, nonne dura
cervicis, & feroces eva-
serunt? Et quid decet a-
lia admirari? quia
ani-

ἀλλὰ γεωργηθεῖσα πα-
 ραυλικά φρούρα καρ-
 πὺς ἐξωύεγκε. Ποῖα
 ἢ δένδρα; ἢ ὀλιγορη-
 θέντα μὲν σρεβλά φύ-
 ε), καὶ ἀκαρπα κα-
 θίσανται; τυχόντα δὲ
 ὀρθῆς παιδαγωγίας,
 ἔγκαρπα γίνονται ἢ
 τελεσφόρα. Ποῖα δὲ
 σώματος ἰχὺς, ἢ ἐξαμ-
 βλᾶται καὶ καταφθίνῃ
 οἱ ἀμέλειαν καὶ τρυ-
 φῶν καὶ καχεξίαν; τίς
 ἢ ἀσθενῆς φύσις, ἢ τοῖς
 γυμνασμίαις κα-
 ταθλήσασι πλεῖστον εἰς
 ἰσχυρὸν ἐπέδωκε; τίνες δ'
 ἵπποιοι καλῶς πωλοδα-
 μνηθέντες; ἢ εὐπείθεῖς
 ἐχθρόντο τοῖς ἀναβά-
 ταις; τίνες δὲ ἀδάμαστοι
 μείναντες, ἢ σκληραύ-
 χενες ἢ θυμοφθοεῖς ἀπέ-
 θησαν; καὶ τί δεῖ ἄλ-
 λα θαυμάζειν; ὅπως
 τῶν
 I

PLUTARCHUS DE

animalium ferocissimo-
rum videmus multa esse
mansuefacta, et ma-
nibus adsueta existentia
laboribus. Bene etiam Thes-
salus, interrogatus, quod sint
mansuetissimi Thessalorum?
dixit: cessantes bel-
la gerere. Et quid decet
multa dicere: Etenim
mos est multi temporis et
morales virtutes consue-
tudinarias si quis dicat,
non plus justo dicere vide-
retur. Uno vero de hisce
ad huc exemplo u-
sus etiam de ipsis
producere. Lycurgus
enim Lacedaemoni-
orum legislator duos ca-
nes eorundem parentum
sumens nihil similes sibi
in vicem adduxit, sed hunc
quidem demonstravit lu-
xui debitum, et gulosum,
hunc vero indagari et ve-

των θηρίων τῶν ἀγριό-
τάτων ὀρώμενον πολλά καὶ
πιθαστόμενον, καὶ χει-
ροῦ γινόμενον τοῖς
πόνουσι. ἐδὲ καὶ ὁ θεσσαλὸς
ἐρωτηθεὶς, τίνες εἰσὶν οἱ
ἠπιώτατοι θεσσαλῶν;
ἔφη. οἱ παυόμενοι πο-
λεμεῖν. καὶ τί δεῖ τὰ πολ-
λά λέγειν. καὶ γὰρ τὸ
ἔθος ἐστὶ πολυχρόνιον καὶ
τὰς ἠθικὰς ἀρετὰς οἰ-
κείας ἕντις λέγει, ὅτι
ἀνὴρ πλημελεῖν ὀφεί-
λει. ἐνὶ ᾧ περὶ τούτων
ἐπιπέσει δαδείματι χρη-
στάμενος, ἀπαλάξο-
μαι ἔτι περὶ αὐτῶν
μηκυῶν. Λυκῦργος
γὰρ ὁ τῶν λακεδαιμο-
νίων νομοθέτης δύο σκύ-
λακας τῶν αὐτῶν γονέων
λαβὼν, ἕδεν ὁμοίους
ἀλλήλοις ἤταγεν, ἀλλὰ
τὸν μὲν ἀπέψλωε λί-
χνον, καὶ σινάμωρον,
τὸ δὲ ἐξιχνύειν καὶ θη-

PUERORUM INSTIT.

uari valentē. Insuper ali-
quādo Lacedæmoniis in
unum congregatis,
magnum momentum ad
virtutis cōceptum sunt,
viri, inquit, Lacedæ-
monij, ἔσ mores, et infor-
mationes, ἔσ doctrina, et
vitæ institutiones. Et ego
hec vobis statim
sanè faciam manifesta.
Postea adducens
duos canes dimi-
sit, ponens in medium
patinam ἔσ leporem con-
trὰ catulos,
ἔσ hic quidem ad lepo-
rē cucurrit, hic verò ad
patinam commotus est.
Sed Lacedæmoniis non-
dū conijcere valentibus,
quid ipsi hoc pos-
set, ἔσ quid volens
canes monstraret;
Hi parentum, dixit,
eorundem utriq, di-
versam v. consequentes

ῥᾶν διωατὸν. Εἶτά ποτε
τῶν λακεδαμονίων εἰς
ταύτῃ συνειλεγμένων,
μεγάλη τοι ῥοπή πρὸς
δρετῆς κύησιν ἔστιν, αὐ-
δρες, ἔφησε, λακεδα-
μόνιοι, ἔσ ἔθνη, καὶ παι-
δεία, καὶ διδασκαλία ἔσ
βίων ἀγωγὰ. καὶ ἐγὼ
παῖδα ὑμῶν αὐτίκα οὐ
μάλα ποιήσω φανερά.
εἶτα πρὸς αὐτῶν τὰς
δύο σκύλακας ἀλάφη-
κε, καταθείς εἰς μέσον
λοπάδα, ἔσ λαγῶν κα-
τὰ τῶν σκυλάκων,
καὶ ὁ μὲν ἐπὶ τὴν λα-
γῶν ἤϊξεν, ὁ δὲ ἐπὶ τῇ
λοπάδῃ ὤρμησε. Τῶν
ἢ λακεδαμονίων εὐδέ-
πρσ συμβαλεῖν ἐχόντων
τί ποτε αὐτῶν ἔσ διώα-
ται, καὶ ἵβηλόμενος τὰς
σκύλακας ὀπιεῖ κνυεν;
ἔτοι γονέων, ἔφη, τῶν
αὐτῶν ἀμφοτέροισι, ἀλα-
φόρσ ῥὲ τυχόντες

PLUTARCHVS DE

educationē, ille quidē luxuriosus, hic v. sectator ferarū evasit. Et de quidē moribus ἔσ' vita sufficiāt hac, de verō nutritione cōbārēs sanē esset dicere. Decet verō, ut ego dicerem, ipsas matres liberos nutrire, hisce præbere mamas. Majore cum affectu enim nutriunt, ἔσ' per majorem curam, tanquam intrinsecus, ἔσ' quod dicitur, ab unguiculis teneris ἀμαρτες liberos. Nutrices verō ἔσ' altrices benevolentiam subditivam ἔσ' ascriptiam habent, tanquam mercedis ἀμᾶτες. Manifestat v. ἔσ' natura, quod decet matres, quæ genuerunt, ipsas nutrire ἔσ' alere. Propterea enim

ἀγωγῆς, ὁ μὲν λίχνος ὁ δὲ θηροπότης ἀποβέβηκε. καὶ αὖτις μὲν ἐθῶν καὶ βίων ἀρεκίτωτα δὲτα, αὖτις δὲ τροφῆς ἐχόμενον αὖτις λέγειν. Δεῖ δὲ, ὡς ἐγὼ αὖτις φαίνην, αὖτις τὰς μητέρας ἔσ' τὰ τέκνα τρέφειν, καὶ τῶν ὑπέχειν τὸς μασθῆς. συμπαθέστερον τὸ γὰρ θρέψαι, καὶ ἀγαπλεῖον δὲ ἀπιδμελείας, ὡς ἐνδοθεν, καὶ τὸ δὲ λέγειν γόμενον, ἐξ ὀνύχων ἀπαλῶν ἀγαπᾶσαι τὰ τέκνα. αὖτις τίθει δὲ καὶ αὖτις τροφὴν τὴν εὐνοίαν ὑποβολιμαίαν καὶ παρέγχεσθον ἔχει, ἄτε μισθὸς φιλεῖσαι. Δηλοῖ δὲ καὶ ἡ φύσις, ὅτι δεῖ τὰς μητέρας, ἀ γεγηθήκασιν, αὖτις πειθεῖν καὶ τρέφειν. Ἀλλὰ γὰρ τὸ

ομνι

PVERORVM INSTIT.

*Omni animali parienti ex lacte nutritionem prae-
 buit. Sapienter verò sanè & prudentia dupli-
 ces indidit mulieribus mammas, ut & si gemel-
 los parerent, duplices haberent nutritionis
 fontes. Absq; verò his benevolentiores & a-
 mantiores liberis fierent sanè. Et per Jovem
 non immeritò. Con-
 victus enim tāquam in-
 tentio est benevolentia.
 Etenim animalia à simul nutritis, a-
 vulsa hac desi-
 derantia videntur. Ma-
 ximè quidem igitur, ut
 dixi, ut ipsa, tentandum
 est, liberos nutriant
 matres. Si v. prorsus im-
 potèter haberēt, aut per
 corporis imbecillitatē (fi-
 eret enim quid etiam ta-
 le,*

*το πάντι ζώω τεκόνι τ
 ἐκ γάλακτος τροφήν
 ἐχορήγησε. Τοφόν δι
 ἄρα καὶ πρόνοια διπλῆς
 ἐπέθηκε αἰς γυναῖξί τῶς
 μαστῶς, ἵνα καὶ εἰ δίδυ-
 μα τέκοιεν, διπλῆς ἔ-
 χοιεν τὰς τῆς τροφῆς
 πηγᾶς. χωρὶς ἰδέτων
 δυνάμεται καὶ φιλητι-
 κώτεται πῆς τέκνοις
 γίγνοιν ἂν. καὶ μᾶλλον Δί,
 ὅτι ἀπεικίως. ἡ σω-
 τροφία γὰρ ὡσπερ ἰπι-
 τόνιον ἐστὶ τῆς ἐνοίας.
 καὶ γὰρ τὰ θηρία τῶν
 σωτροφομένων ἀπο-
 σπώμενα ταῦτα πο-
 θέντα φαίνονται. μά-
 λιστα μὲν ἐν, ὡσπερ ἔ-
 φημι, αὐτὰς περιεργάζου-
 ντα τέκνα τρέφειν τὰς
 μητέρας. εἰ δὲ ἄρ' ἀ-
 δυνατῶς ἔχοιεν, ἢ ἀπὸ
 σώματος οἰσθέντων (γέ-
 νοιτο γὰρ αὖτε καὶ τι εἶ-
 λε,*

PLUTARCHUS DE

le,) aut aliorum li-
berorū festinantes gene-
rationem, sed nutrices,
& altrices non quas-
libet, sed quāmaximē
bonestas probandum
est. Primum quidem mo-
ribus græcas. Quemad-
modū enim membra cor-
poris statim à generatio-
ne fingere liberorum
necesse est, ut
hec recta & inflexa
fiant. Ad eundem mo-
dum à principio libe-
rorum mores componere
convenit. Facile formatu
n. & humidū juvenus,
& eorum animis
mollibus adhuc doctri-
na instillantur. Omne
verò durum difficul-
ter mollitur. Quem-
admodum enim sigilla
mollibus impri-
muntur eris, sic
doctrina inflexa

τον) ἢ πρὸς ἑτέρων τέ-
κνων ἀδύναται γυέ-
σιν, ἀλλὰ τὰς γε ἕτθας,
ἑτροφὸς δὲ τὰς τυχε-
σας, ἀλλ' ὡς ἐνι μάλιστα
ἀσθενείας δοκιμασέον
ἴσσι. Πρῶτον μὲν τοῖς ἡ-
γεσι ἐκλιπιδας, ὡς πρὸς
γὰρ τὰ μέλη τὰ σώμα-
τος ὁ θεὸς ἀπὸ γυέσεως
ἀλάττειν τῶν τέκνων
ἀναγκαῖόν ἴσιν, ἵνα
τὰ δὲ ὄρθα ἑ ἀσφαφῆ
φύηται, τὴν αὐτὸν ἰεθ-
πον ἐξ ἀρχῆς τὰ τῶν
τέκνων ἡθὴ ροθμίζειν
προσημῆ. εὐπλαστον
γὰρ καὶ ὑγρὸν ἡ νεότης,
ἢ γαῖς τέτων ψυχῆς
ἀπαλαῖς ἐπὶ τὰ μαθή-
ματα ἐντήκεται. Παν-
δὲ τὸ σκληρὸν χαλε-
πῶς μαλάττεται. Κα-
θάπερ γὰρ σφραγίδες
τοῖς ἀπαλοῖς ἐναπο-
μάτηον ἰκνηθῆς, ἕτως
αἱ μαθήσεως ἐναποτυ-

PUERORUM INSTIT.

guntur, adhuc juvenum animabus. Et mihi videtur Plato divinus diligenter adhortari nutrices, ne quaslibet fabulas pueris dicerent, ne horum animas à principio stultitiæ & corruptione impleri accidat. Videtur verò & Phocylides poeta bene admonere dicens: decet puerum existentem bona docere opera. Non igitur neq; hoc relinquare dignum est, quòd & pueri futuri alumnis inservire, & hisce convictores fieri, querendi sint: primum quidem honesti moribus, insuper græca, & plana loqui, ut non unà

πᾶν) ταῖς τ' ἐπι παιδίων ψυχαῖς. καὶ μοὶ δοκεῖ Πλάτων ὁ δαιμόνιος ἐμμελῶς ἀδαινεῖν ταῖς τιθῆαις, μὴ τὰς τυχόντας μύθους πῖς παιδίοις λέγειν, ἵνα μὴ τὰς τῶν ψυχῶν ἐξ ἀρχῆς ἀνοίας καὶ ἀφροσύνης ἀναπιμπλάσῃ συμβαίνῃ. κινδυνώδ' ὁ καὶ Φωκυλίδης ὁ ποιητὴς καλῶς ἀδαινεῖν λέγων: χρὴ παῖδι ἔτ' εὐνοῦσα καλὰ οὐδ' ἀσκεμεν ἔργα. Οὐ τοίνυν ἔδ' ἔστο παλιπέω ἀξιόν ὄσιν. ὅτι καὶ τὰ παλαιὰ τὰ μέλλοντα πῖς τροφίμοις ὑποηρετέειν, καὶ τέτοις σύνθετα γίνεσθαι ζητητέον. πρῶτα μὲν ἀσθεαῖα τὰς τρέφους, ἔτι μὲν τοὶ ἐκλιωικά καὶ ἀπὸ θανάτου λαλεῖν, ἵνα μὴ

PLUTARCHUS DE

una infecti cum barbaris, Et quoad mores improbis, referant quid eorum malitiae. Et proverbio loquentes dicunt non absurdè loquentes quod, si cum claudo habites, subclaudicare discas. Postquam igitur aetatem sumpserunt, sub pedagogis ordinandi, tunc sanè cura habenda horum constitutionis, ne lateant mancipiis aut barbaris, aut ventosis liberos tradentes. Insuper nunc siens multis valdè ridiculum est. Nam servorum bonorū hos quidem agricolas designant, hos verò nautas, hos mercatores, illos œconomos,

συμβαλλωννυμίοι βαρβάροις, ἔτι ἡθὸς μοχθηροῖς, ἀποφέρωνταί τι τῆς ἐκείνων φαυλοτητῶ. καὶ οἱ παρρημαζόμενοι δὲ φασιν ὅτι ἀπὸ τρέπε λέγοντες, ὅτι, ἀνὴρ χολῶ παρρηκίης, ὑποσκάζει μαθήσει. ἐπειδὴ ἀνὴρ πίνω ἡλικίαν λάβωσιν, ὑπὸ παιδαγωγοῖς τεταχθαι, ἐν ταῖς δὴ ὀπιμέλειαι ἐκτέον τῆς τρέτων κατὰ φύσεως, ὡς μὴ λάθωσιν ἀνδραπόδοις ἢ βαρβάροις, ἢ παλιμβόλοις τὰ τέκνα ὄφθαδόντες. ἐπεὶ νῦν γε τὸ γινόμενον πολλοῖς ὑπερκαταγέλαστον ἔστι. τῶν γὰρ ὀσίων τῶν ἀσθεαίων μὴ γεωργὸς ἀποδεικνύσαι, τὸς δὲ ναυκλήρους, τὸς δὲ ἐμποροῦς, τὸς δὲ οἰκονόμους,

PUERORUM INSTIT.

mos, alios v. lucratores,
 Quod si v. invenerunt
 mancipium vinosum,
 & gulosum ad omnem
 operationem inuti-
 le, huic ferentes
 subjiciunt filios.
 Decet verò probum
 Pedagogum talem esse
 quoad naturam, qualis
 erat Phoenix Achil-
 lis Pedagogus.
 Omnium v. maximū, &
 praestantissimum di-
 ctorum venio dictu-
 rus. Praeceptores enim
 quarendi sunt liberis,
 qui & vita sint nullā ca-
 lumnia digni, & mo-
 ribus irreprehensibiles, &
 peritiis optimi.
 Fons enim & radix ho-
 nestatis legitimam
 consequi institutionē. Et
 quēadmodum pedamēta
 agricolae plantis

μυς, τὰς δὲ δανεισάς.
 ὅτι εἰ ἂν εὐρωσιν αἰ-
 δράπουον, οἰνόληπτον
 ἢ λίχνον πρὸς πᾶσαν
 πραγματοεῖαν ἀχρη-
 σον, τὰ τῶ φέροντες
 ὑποβάλλουσι τὰς ἡές.
 δεῖ δὲ τὴν ἀσθεναῖον
 παιδαγωγὸν τοιοῦτον εἶ-
 ναι τὴν φύσιν, οἷός τις
 ἦν ὁ φοῖνιξ ὁ τὸ Ἀχιλ-
 λέως παιδαγωγός.
 τὸ δὲ πάντων μέγιστον ἢ
 κυριώτατον τῶν εἰρη-
 μῶν ἔρχομαι φρά-
 σων. Διδασκάλους γὰρ
 ζητητέον τοῖς τέκνοις,
 οἳ ἢ τῆς βίους εἰσὶν ἀ-
 δάβλητοι, ἢ τοῖς τέχ-
 ποῖς ἀνεπίληπτοι, καὶ
 τοῖς εὐπρεπῆσιν ἀριστοι-
 ποιῶν γὰρ ἢ ῥίζα καλο-
 καγαθίας τὸ νομίμως,
 τυχεῖν παιδείας. καὶ
 κατὰ τὴν ἑτέραν χάρακας
 οἱ γεωργοὶ τοῖς φυτοῖς

PLUTARCHUS DE

apponunt, ita legitimi praeceptorum diligentia praecepta et instituta adjungunt juvenibus, ut justorum germinant mores. Nunc v. quis et conspuit Patres singulos, qui antequam probent futuros docere, per inscientiam, aliquando etiam per imperitiam, hominibus non probatis, et obscuris tradunt liberos. Et nondum hoc est ridiculum, si et per inscientiam illud faciunt. Hoc vero extreme absurdum. Quodnam? aliquando n. scientes (sentientibus magis ipsis hoc dicentibus) singulorum instituentium imperitiam simul et malitiam.

ὁδρατιθέασιν, ὅπως οἱ νόμιμοι τῶν διδασκάλων ἐμμελεῖς τὰς ἐπισημασθῆναι καὶ ὁδραίνεσθαι παρὰ πηγύσσι τοῖς νέοις, ἵν' ὄρθα τέτων βλασύνουσι τὰ ἤθη. Νῦν δὲ τίς καὶ καταπύσει τῶν πατέρων ἐνίων, οἵτινες πρὶν δοκιμάσαι τὸς μέλλοντας διδάσκουσιν, οἱ ἀγνοῖαν, ἔσθ', ὅτε καὶ οἱ ἀπειρίαν, ἀνθρώποις ἀδοκίμοις καὶ ὁδρασίμοις ἐγχειρίζουσι τὸς παῖδας. καὶ ἔπω τὸ τ' ὅτι κατὰ γέλασον, εἰ καὶ οἱ ἀπειρίαν αὐτὸ πρᾶτθουσιν. Ἐκεῖνο δὲ ἐχάτως ἀτοπον. τὸ ποῖον; ἐνίετε γὰρ εἰδότες (αἰδομένοις μᾶλλον αὐτοῖς τὸ λεγόντων) τῶν ἐνίων τῶν παιδούντων ἀπειρίαν ἅμα καὶ μοχθη-

χθη-

PUERORUM INSTIT.

litiam, tamen iis χθρῆσαν, ὁμῶς τῆτοις
committunt pue- ὀπιτρεπτοι τῶ παῖ-
ros. Siquidem ὁας. οἱ μὲ τὰις τῶ
placentium victi δεσοκομῶων ἠπῶμῶροι
assentationibus. Sūt v. bi κολακείαις. εἰσὶ ὁεοἱ
petentibus gratificantes, δεομῶοις χαριζόμεροι
amicis similiter fa- φίλοις παρῶμοιον ποι
cientes, ac si quis ἔντεσ, ὡσπῆ ἀν εἴλις τῶ
corpore laborans cum σῶματι κάμνων, ἔ σὺν
scientia potentem ὀπισήμη δυνηθέντα ἀν
servare relinquens, ami- σῶσαι πῶδαλιπῶν φι-
co gratificatus per in- λῶ χαριζόμεροι δι ἀ-
scitiam perdentem, πῆριαν ἀπολέσονται ἀν
ipsum praeligeret; aut αἰτῆ πωρέλοἱτῶ, ἠ ναύα
nautam optimum re- κληθῶν τὸν ἀριστον ἀ-
linquens pessimū appro- φεἰς τὸν χείριστον δοκι-
baret, amico petente. μάσῆ, φίλῶ δεηθέντῶ.
Jupiter & Dii omnes, ζεῶ ἠ θεοἱ πάντεσ, πα-
Pater quis vocatus τῆσ πῆσ καλέμῶθ
pluris re- πωλείῶ λόγον τῆσ τῶν
tentium facit gra- ὁεομῶῶων ποιεί) χά-
tiam, quam liberorum ραιτῶ, ἠ τῆσ ἔ τέκνων
institutionem. Insuper παιδῶσῶσῶσ. εἰτ ὁκ
non verisimilia. sepè εἰκότα πολλακῆσ ὁ
Crates ille ve- κρῶτῆσ ἐκείνῶ ὁ πα-
tus dixit, quòd λαοῶσ ἔλεγον, ὁπ
se εἰτῶ

si possibile esset eiως ἀρα δυνατὸν αὐτῷ
ascendentem ad celsis- ἀναβαίντα ὅπρὶ τὸ μέγε-
simam urbis ωρῶτατον τῆς πόλεως
partem: O homines μέρθη. Ὡς ἄνθρωποι,
quò ferimini? qui ποῖ φέρεσθε; οἵτινες
pecuniarū quidē posses- χρημάτων μὲν κλήσεως
sionem circa omnem fa- ὡς πᾶσαν ποιῶ-
citis diligentiam, filio- δεσποδίων, τῶν δὲ ὑ-
rū v. quibus has relictu- ων, οἷς ταῦτα καταλεί-
ri estis, parūm curam ge- ψετε, μικρὰ φροντίζε-
ritis. His verò sanè ego τε, τέτις δὲ αὐτῶν ἔγωγε
apponerem, quòd ta- προθεσίω, ὅτι οἱ ποιῶ-
les Patres simi- τει πατέρες ὁρᾶ πλῆ-
liter faciunt, ac si quis σιον ποιῶσιν, οἷον εἰ τις
quidem calcei curam τὸ μὲν ὑποδήματῳ
gerat, sed pedem φροντίζῃ, ἔξ ἧ πόδῳ
parvi faciat. Multi ὀλιγώρως ἔχοι. πολλοὶ
verò eò pa- ἢ εἰς πῶτον τῶν πα-
trum perveniunt ava- τέρων προβαίνουσι φι-
ritia simul, ἔξ ο- λαργυρίας ἅμα, καὶ μι-
dij liberorum, ut, ne σορκενίας, ὡς, ἵνα μὴ
maiores mercedem fa- πλείονα μισθὸν τελέ-
ciant, homines nullā σειαν, ἀνθρώπους τῆς
re dignos eli- μηδενὸς τιμῆς αἰρῶν-
gant liberis institu- ται τοῖς τέκνοις παι-
tores, vilem ignorantia ὀευτῶς, ἔυωνον ἀμάθιαν
se- διώ-

PVERORVM INSTIT.

sequentes. Verè etiã Ari-
stippus non insulse,
sed & valdè eleganter
eludit voce Pa-
trem mente & sensibus
vacuum. Interrogante n.
quodã ipsum, quantum
peteret mercedis pro pue-
ri institutione: mil-
le, inquit, drachmas,
eò verò, Hercules, dicen-
te, quàm valdè magnum
postulatum, possum enim
mancipiũ mille emere
(drachmis.) Igitur, dixit,
duo habebis mancipia,
& Filium, & quem e-
meris. Univerſum verò
quomodo nõ absurdum?
dextrã quidem adsueſa-
cere liberos accipere ci-
bos, & si protenderit
sinistram reprehendere,
nullam verò facere
providentiam orationes
dexteras & legitimas

διώκοντες. ἢ ἔστιν ἄριστος
πῶς ὅτι ἀκόμψως,
ἀλλὰ ἔτι πάνυ ἀσειώς
ἐπέσκηψε τῷ λόγῳ
πατέρου, καὶ φρενῶν
κενόν. ἐρωτίσαντο γάρ
τινὲς αὐτὸν, ποσὸν αἰ-
τήσῃ μισθὸν ὑπὲρ τῆς ἔ-
ργων παιδείας. χι-
λίας, ἔφη, δραχμῶν, &
ἢ ἡράκλους, εἰπόντο,
ὡς ὑπερπολυτὸ αἴτη-
μα, δύναμαι γὰρ ἀν-
δράποδον χιλίων πεί-
ρασθαι. τοιγαρῶν, εἶπε,
δύο ἔξεις ἀνδράποδα,
καὶ τὸν υἱόν, καὶ ὃν ἀν-
τιπρῆξῃ. τὸ ἵδιον πῶς
ὅτι ἀποπῶν; τῇ μὲν δε-
ξιᾷ συνεθίζῃν τὰ παι-
διά δεχέσθαι τὰς τρο-
φὰς, καὶ αὐτὴν προτείνειν
τὴν δεξιέραν ὀπιμῶν,
μηδεμίαν δὲ ποιείσθαι
προνοσίαν τῶν λόγων
ἰπιδεξίων καὶ νομίμων

αἰ-

ἀκ-

PLUTARCHUS DE

audiendi	Quid igitur ac-	ἀκρίειν, τί δὲν συμβαίνει
cidit mirabilibus Patri-	bus, postquā malè quidem	τοῖς θαυμαστοῖς πατρῶ-
nutriverint, malè verò	instituerint	σιν, ἐπεὶ κακῶς μὲν
liberos,		θρέψωσι, κακῶς δὲ
Ego dicam: Quando n.	ad viros	ἀδελφῶσι τὰς ἕδρας.
adscri-	pti	Εἰς ἀνδρας ἐγγραφ-
saluta-	rem ἔ	φθέντες τὰ μὲν ὑγιαί-
ordinatam vitam	negligunt.	νοντες καὶ τεταγμένως βίβ-
Ad	verò inordinatas ἔ	καταφρονήσωσιν. ὅτι
fer-	viles	ἢ τὰς ἀτάκτους καὶ ἀν-
voluptates	seipsos	δοξαποδώσει ἑαυτὰς
præcipitant.	Tum demum pœnitent eos	ἐαυτὰς κρημνήσωσι.
puerorum	pro-	τί οὐ δὴ μεταμελῶσιν
dentes institutionem, ἧ	nullam utilitatem illo-	τινὸν τῶν τέκνων προδε-
rum peccatis agrè feren-	tes. Hi quidē enim ipso-	δωκότες παιδείαν, ὅτι
rum assentatores ἔ	parasitos	ἔστιν ὄφελος τοῖς ἐκεί-
assumunt	homines obscurus ἔ	νων ἀδικήμασιν ἀδημο-
execrabiles,	ἔ	νῆντες. οἱ μὲν γὰρ ἀν-
juventutis	everfores	τὴν κόλακας καὶ ὄρασι-
ἔ	corruptores, hi v. qui-	τας ἀναλαμβάνουσιν
dem scorta ἔ	humili-	ἀνθρώπους ἀσήμους καὶ
re-		καταράτας, καὶ τὴν
		νεότητι ἔ
		καὶ λυμεῶνας, οἱ δὲ π-
		νες ἑταίρας καὶ χαμαι-
		τυ-

PUERORUM INSTIT.

recubentes redimunt pro-
terva, et sumptuosas;
hi vero absument, alij
v. ad commessationes et
aleam deflectunt. Jam
vero quidam et adole-
scentium tanguntur ma-
lis scortantes et
ad bacchum euntes, et
unam voluptatem morte
honorantes. Philosopho
autem conversantes, non
similibus negotiis sei-
psos obaedientes pra-
buerunt. Et hoc
praeceptum
Dio-
genis didicit, qui
insolenter quidem ver-
bis, verè verò
rebus adhortatur,
et dicit: ingredi in
lupanar aliquò, ut discas
quòd indignis honorata
nihil differat. Copreben-
dens igitur ego dico, et
vaticinari magis quàm
ad-

τύπας λυτρεῖν) σοβα-
ράς καὶ πολυτελείς;
οἱ δὲ καποψοφαγῶσιν,
οἱ δὲ εἰς κύβους καὶ κώ-
μους ἐξοκέλευσιν. ἤδη
δέ τινες καὶ τῶν νεανι-
κωτέρων ἀπλοντα κα-
κῶν μοιχδύοντες καὶ
κιτροφορεῖντες, καὶ
μίαν ἡδονὴν θανάτου
τιμώμενοι. Φιλοσόφῳ
δὲ ὁμιλήσαντες, ὅτις
ἴσοις πράγμασιν ἑαυ-
τὸς ἀναπαθεῖς πα-
ρέχοντο. καὶ τότε
ᾠδάγγελμα ἔξ Διο-
γύους ἔμαθον ἀν', ὅς
φοβικῶς μὲν πῖς ῥή-
μασιν, ἀληθῶς ἢ τοῖς
πράγμασι! ᾠδαινεῖν
καὶ φῆσιν. εἰσελθε εἰς
πορνεῖον πῶ, ἵνα μάθης
ὅτι τ' ἀναξίων τῆ τιμῆς
ἔδεν διαφέρει. Συνελθὼν
πίνω ἐγὼ φημι καὶ
χρησιμολοεῖν μάλλον ἢ

ωλ-

adhortari videor sanè	ᾠδαινεῖν δόξαιμ' αὐ
merito, & unū primum,	εἰκότως, ὅτι ἐν πρῶτον
ἔς mediam ἔς ulimum	ἑμέσον ἔς τελευταῖον
in hisce caput educatio	ἐν τρίτοις κεφάλαιον
honesta	ἀγωγή σωδαῖα καὶ
institutio legitima est,	παιδεία νόμιμός ἐστι.
ἔς hac ferentia,	καὶ τὰτα Φορὰ καὶ
cooperantia ad virtutem	συεργὰ πρὸς ἀρετῶν
ἔς ad felicitatem	καὶ πρὸς εὐδαιμονίαν
dico, ἔς quidem alia,	φημὶ, ἔτα μὴ ἄλλα
bonorum humana,	ἢ ἀγαθῶν ἀνθρώπινα
ἔς parva, ἔς non digna	ἢ μικρὰ ἢ ὅσα ἀξιο
studio constituta sunt.	σώδασα καθέστηκεν.
Nobilitas bonū quidem	εὐγένεια καλὸν μὲν, ἀλ
sed majorū bonum. Di	λά προγόνων ἀγαθόν.
vitia v. honorandū qui	πλῆστ' ἢ τίμιον μὴ,
dē, sed fortunæ possessio.	ἀλλὰ τυχῆς κτῆμα.
Quoniā quidem haben	ἐπειδὴ ἢ μὴ ἔχόντων
tibus sapè abstulit,	πολλὰκις ἀφείλετο,
verūm non sperantibus	τοῖς ἢ ὅσα ἐλπίσαι
ferens attulit,	φέρουσα προσήνεγκε,
ἔς multa divitiæ	καὶ ὁ πολὺς πλῆστ'
quasi scopus jacent	σκοπὸς ἐκκείτα πῖς
volentibus marsupia	βυλομένοις βαλάντια
spoliare, malis ser	ἔξέουεν, κακῆργοις οἰ
vis ἔς Sycophantis.	κέτασις ἔς συκοφαντίας.
Et	καὶ

PVERORVM INSTIT.

Et quòd maximū, quod
 et pessimis adsunt. Gloria
 quidē venerabile (quid,)
 sed instabile. Pulchritudo
 v. expetenda quidē, sed
 parvi tēporis. Sanitas v.
 honorādū (quid,) sed fa-
 cilè mutabile. Robur v.
 laudabile quidē, sed mor-
 bo facile corruptibile
 (qd) ἔσενεκτήτε. Uni-
 versim v. si quis sup cor-
 poris robore confidit, di-
 scat à sententia aberrās.
 Quantò enim est robur
 hominum minor aliorū
 animantiū potentiā, dico
 verò, ut Elephantorum
 ἔσ ταυρων, et leonum.
 Institutio v. eorum in
 nobis solum est immor-
 tale (quid) ἔσ divinum.
 Et duo hæc omnium sunt
 præstantissima in
 humana natura, mens
 ἔσ oratio. Et quidem
 mens

ἔσ τὸ μέγιστον, ὅτι ἔσ τοῖς
 πονηροτάτοις μέτεσι.
 Δόξα γε μὴ σερμνόν
 ἀλλ' ἀβέβαιον. κάλ-
 λῶ ἢ φειμάχητον.
 μὴ, ἀλλ' ὀλιγοχρόνιον.
 ὑγία δὲ τίμιον, ἀλλ'
 ἔμετάστατον. ἰχὺς δὲ
 ζηλωτὸν μὴ, ἀλλ' ἀνόσ-
 σω εὐάλωτον καὶ γήρα-
 τὸ δὲ ὅλον, εἴ τις ἐπιλή-
 ἔσ σώματι ῥώμη
 φρονεῖ, μαθήτω
 γνώμης ἀμαρτάνων.
 πόσον γάρ, ὅστιν ἰχὺς
 ἀνθρωπίνη, ἤτιων τῆς
 τῶν ἀλλων ζώων δυνα-
 μεως, λέγω δὲ, οἷον ἐ-
 λεφαντῶν, καὶ ταύ-
 ρων, καὶ λεόντων. παι-
 δεῖα ἢ τῶν ἐν ἡμῖν μό-
 νον ὅστιν ἀθάνατον καὶ
 θεῖον· καὶ δύο τὰ παν-
 τῶν ὅστιν κυριώτατα ἐν τῇ
 ἀνθρωπίνῃ φύσει, νῆς
 καὶ λόγῳ. καὶ ὁ μὴ
 Κ νδ-

PLUTARCHUS DE

mens princeps est oratio-
 nis, oratio verò servus
 mentis, fortunâ quidem
 non consumptibilis, calu-
 mnia v. non aufertibilis,
 morbo a, incorruptibilis,
 senectute v. nō consum-
 ptibilis. Sola n. mens se-
 nescens juvenescit. Et
 tempus alia omnia
 auferens, senectuti
 addit scientiam. Equidem bellum
 fluvij instar omnia
 vastans & omnia au-
 ferens, solum non pot-
 est institutionem aufer-
 re. Et mihi videtur
 Stilpon Megarensis
 Philosophus dignam
 memoriâ fecisse respon-
 sionem, quando Deme-
 trius viris privans
 urbem ad solum
 dejecit, & Stil-

νῆς δεχικός ἵτι & λό-
 γος, ὃ ἵ λόγῳ ὑπηρε-
 τικός & νῆς, τύχη μὲν
 ἀνάλωτῳ, συκοφαν-
 τεία ἢ ἀναφαίρετῳ,
 νόσῳ δὲ ἀυιάφθορῳ,
 γήρα δὲ ἀλύμαντῳ.
 μόνῳ γὰρ ὁ νῆς πα-
 λαιέμενῳ ἀνηβᾶ. καὶ
 ὁ χερόνῳ ἄλλα πάντα
 ἀφαιρῶν, τῷ γήρα
 προσίθησι τὴν ἄπιστή-
 μιν. ὅ γε μὴν πόλεμῳ
 χημάριος δίκην, πάντα
 σύρων καὶ πάντα πα-
 ραφέρειων, μόνῳ δὲ δύ-
 νατὶ παιδείαν παρέ-
 λεσθῆ. καὶ μοι δοκεῖ
 Στίλπων ὁ μεγαρέσις
 φιλόσοφῳ ἀξιομνη-
 μόνῳ ποιῆσαι ἀπό-
 κρισιν, ὅτε Δημήτριῳ
 ἐξ ἀνδραποδισάμενῳ
 τὴν πόλιν εἰς ἕδαφῳ
 κατέβαλε, καὶ τὸν
 Σίλ-

Stil-

Σίλ-

PUERORUM INSTIT.

Stilponem interrogaret, numquid amisisset? Et ille, non sanè dixit, bellum enim non spoliatur virtutem. Consona v. Et conveniens etiã Socratis responsio huic apparet. Etenim hic interrogante ipsũ (ut mihi videtur) Gorgia, quam habeat de magno rege sententiam, Et num putet eum felicem esse. Nescio, dixit, quomodo virtute Et institutione affectus sit, tanquam felicitate in his non in fortuitis bonis posita. Quemadmodum v. admoneo institutionis liberorum nihil haberi antiquius: sic rursum dico oportet.

Σίλπωνα ἤρετο, μήτε ἀπολωλεκώς εἶη; καὶ ὅς, ὃ δῆτα, εἶπε, πόλεμος γὰρ ἔλαφυρα γυγείδρετην. Σύμφωνον δὲ ἢ καὶ σωωτός καὶ ἡ Σωκράτης ἀπόκρισις ταύτη φαίνεται. καὶ γὰρ ἔτι αὐτὸν (μοι δοκεῖ) Γοργίᾳ, ἣν ἔχουσι περὶ τοῦ μεγάλου βασιλέως ὑπόληψιν, καὶ εἰ νομίζῃ τὸν εὐδαίμονα εἶναι. ὅσα οἶδα, εἶπε, πῶς δρετῆς καὶ παιδείας ἔχει. ὡς τῆς εὐδαιμονίας ἐν τέττις, ὅσα ἐν τοῖς τυχερίαις ἀγαθαῖς κημένης. ὡς περὶ τῆς παιδείας τῶν τέκνων μηδὲν ποιῆσαι περὶ γαίτερον ἔτι ἄλλο φημι δεῖν

PLUTARCHUS DE

oportere incorruptam δὲν τῆς ἀλαφροῦς
 ἔσσαν ἰανὰν ἡαβὲ- καὶ ὑγιαίνουσης ἔχε-
 ρι, A verò popu- θαί. Τῶν ἧ πανη-
 laribus nugis quàm lon- γερικῶν λήρων ὡς πορ-
 gissimè filios abdu- ρωτάτω τὰς ὑδὲ ἀπά-
 cere. Etenim vul- γειν. τὸ γὰρ τοῖς πολ-
 go placere, sapientibus λοῖς ἀρέσκειν, σοφοῖς
 est displicere. Testa- ἴσιν ἀπαρέσκειν. Μαρ-
 tur verò meæ orationi τυρεῖ δὲ μὲ τῷ λόγῳ.
 ἔσσαν Euripides dicens; καὶ Εὐριπίδης, λέγων
 Ego verò imperitus ad Ἐγὼ δὲ ἀκουψθῆ εἰς
 populū facere verba, ad ὄχλον δὲναί λόγον, εἰς
 aequales verò ἔσσαν paucos ἡλικας δὲ πάλιγας
 sapientior. Habet verò ἔσσαν σοφώτερο. ἔχθῃ καὶ
 locum hoc. Etenim, μοῖραν τούδε. Οἱ γὰρ
 in sapientibus inepti ἐν σοφοῖς φαδλοῖς
 apud populum elegantio- παρ' ὄχλῳ μεσικώτε-
 res in dicendo. Video ve- ρθι λέγειν. Ὀρῶ δὲ ἐ-
 rò ego vili- γωγε τὰς πῖς συρφε-
 bus plebeculis pla- τώδεσιν ὄχλοις ἀρε-
 cidè ἔσσαν gratio- σῶς ἔσσαν κεχαρισμένως
 sè studentes, ἔσσαν quo- ἴπιτηδόντας λέγειν,
 ad vitam tanquam mul- καὶ τὴν βίον ὡς τὰ
 tum intemperantes ἔσσαν πολλαῖ ἀσώτης καὶ φι-
 voluptarios evadentes, ληδόντας ἀποβαίνον-
 ἔσσαν per Jovem meritò. τας, ἔσσαν νῆ Δι' εἰκότως
 Si εἰ

PVERORVM INSTIT.

*S*ienim aliis voluptates ei γδ ἄλλοις ἠδονὰς
preparantes, negli- ὀδρασκευάζοντες, ἀμε-
gant honestum forsane λθοι τὸ καλὸν, χολῆ γ'
propriam volupta- αὐτῆς ἰδίας ἠδου παθε-
tem atq; luxum plu- ας καὶ τρυφῆς ὑπε-
ris quàm rectum ἔσ σα- ράνω τὸ ὀρθὸν καὶ ὑγι-
nū facturi sunt, αὐτὸν σα- ἐς ποιήσαντες, ἢ τὸ σῶ-
piens pro delectabili φερῶν αὐτὶ ἔ τερπνῶ
sequerentur. *Insuper* διώξαιεν, πρὸς ἧ τὸ
quid sanè pueros τις τί αὐτὸς τὸ παιδα-
utile aliud doce- χησὸν ἕτερον διδά-
bimus, ἔ quibus bo- ξαίμεν, καὶ τίσιν ἀγα-
nis assuesieri in- θοῖς ὀπιφύεσθαι πα-
citabimus? *Bonum enim* ραινεσμεν; καλὸν γδ
nihil frustra neq; τι μηδὲν εἰκῆ, μήτε
dicere neq; λέγειν, μήτε
agere, ἔ *secundum pro-* πρᾶττειν, καὶ κτ' τινῶ
verbium: *Difficilia quæ* παρημίαν. Καλεπα
pulchra. *Extemporanei* τὰ καλὰ. οἱ δ' αὐτ-
v. sermonum mul- χεδιοὶ τῶν λόγων πολ-
ta facilitatis ἔ le- λῆς ὀχερείας καὶ ρά-
vitatis sunt plena, neq; διαργίας εἰσι πλήρεις,
unde incipiendum, neq; ἔθ' ὀθεν δεκτέον, ἔθ'
ubi quiescendū sit scien- ὀπρ παυτέον ὀβιν εἰδό-
tium. *Absq; verò a-* των. Χωρὶς ἧτ' ἄλλων
liis peccatis ὀλημμελημάτων
qui- Κ 3 οἱ

PLUTARCHUS DE

qui ex tempore dicunt, in immoderationem gravem incidunt, & multiloquentiam. Consideratio v. non sinit convenienti moderatione orationem excidere. Pericles, ut nobis audire traditum est, vocatus à populo sepe non optemperavit dicens, inordinatum se esse. Similiter v. & Demosthenes emulatore talis politicae existens, vocantibus ipsum Atheniensibus consiliarium, recusavit, non ordinatus sum, dicens. Et haec quidem, fortasse absq. autore est, & ficta traditio. In verò de Media oratione considerationis utilitatem evidenter apponit.

οὐκ ἀν' ἐκ τῶν ἀμετρίων λέγουσιν, εἰς ἀμετρίαν δεινὴν ἐπιπίπτουσι, καὶ πολυλογίαν. Σκέψις δὲ οὐκ ἔσθ' ἡ ἰσότης μίσης συμμετρίας τὸν λόγον ἐκπίπτειν. Ὁ περικλῆς, ὡς ἡμῶν ἀκούειν παραδέδοται, καλέμενος ὑπὸ τῶν δήμου πολλῶν ἐχ' ὑπέκασε, λέγων, ἀσιωτάτην εἶναι, ὡσαύτως ἢ καὶ δημοφάνης ζηλωτῆς τῆς τῆς τέττα πολιτείας γρόμμου, καλέμενον αὐτὸν τῶν Ἀθηναίων σύμβουλον, αἰτέσασθαι, ἵνα σιωτήταί μοι λέγων. καὶ ταῦτα μὲν ἴσως ἀθέατος ὄντι, καὶ πεπλασμένοι παρὰ ῥαδοσισ. ἐν ᾧ τῶν κατὰ Μειδίας λόγων τὴν σκέψιν ὡφέλξαν ἐναργῶς παρίησι.

Φη-

PUERORUM INSTIT.

dicit igitur: Ego vero me
 premeditatū quidē, ô A-
 thenienses, dico, ε̄ non
 inficias irem, me curam
 adhibuisse, quātum ine-
 rat in me. Etenim,
 sanè miser essem, si ta-
 lia passus ε̄ perferens
 negligerem (ea) quæ de i-
 is dicere futurus eram.
 Sed omninò
 improbare oratio-
 num promptitudinem,
 aut rursus eam non
 indignis exercere, non
 dicerem. Ego. Sed
 tanquā in medicina offi-
 cio hoc faciendum est.
 Ante verò viri-
 lem etatem nihil ex
 tempore pu-
 to dicendum, sed quando
 quis confirmavit poten-
 tiam, tum temporibus
 vocantibus
 liberè loqui

Φησὶ γὰρ. Ἐγὼ δὲ ἐ-
 σκέφθαι μὲν, ὡς Ἀθη-
 ναῖοι, Φημι, κ' ἔσχατ' αὐ-
 δρηθείῳ καταμεμε-
 λετηκέναι γε, ὡς ἐνὶ
 μάλιστ' ἐμοί. καὶ γὰρ
 αὐτὸ ἀθλιότ' ἦν, εἰ τῶν
 παθῶν καὶ πόνων
 ἡμέλαν, ὧν περὶ τῶ-
 νων ἔρεϊν ἐμελλον.
 Τὸ δὲ πάντ' ἀποδοκιμάζειν τῶν
 λόγων τὴν ἐτοιμότητα,
 ἢ πάλιν αὐτὴν ὅσοι
 ἐπ' ἀξίοις ἀσκεῖν, ε̄
 φαίλω αὐτὸ εἶναι. ἀλλ'
 ὡς ἐν Φαρμάκῳ μοίρα
 τῶν ποιητέων. Ἰσὶ.
 Μέχρι δὲ τῆς τῶν ἀν-
 δρῶν ἡλικίας, ε̄δεν ἐκ
 ε̄ πῶς τυχόντ' αὐ-
 ξιῶ λέγειν, ἀλλ' ὅταν
 τις ριζώσῃ τὴν δυνά-
 μιν, τότε τῶν κα-
 ρῶν καλῶντων,
 ἐλθέτω μαρτυρεῖν.

οἷα K 4 πῆς

PLUTARCHVS DE

orationibus convenit. *τῶν λόγων προσήκεν.*
 Quemadmodum n. longum tempus vincēti, et si *ὥσπερ γὰρ οἱ πολὺν*
 soluti sunt deinde, sub *χρόνον δεθέντες, καὶ*
 diuturnā vinculorum, *λυθεῖεν ὑστερον, ὑπὸ*
 consuetudine non va- *τῆς πολυχρονίας τῶν δε-*
 lentes ambulare sub- *σμῶν σωηθείας ἔδυ-*
 claudicant. Ad eundem *νάμφοι βαδίζου ὑπο-*
 modum longo tempore *σκάζονται. πὺν αὐτὸν*
 orationem stringentes, *τρέπον πολεῖν χρόνον*
 etiā si aliquando ex tem- *πὺν λόγου σφίγγαντες,*
 pore oportet dicere, *καὶ εἶποτε ἐκ τῶν ὁμο-*
 nihil minus ad eundem *χρημάτων δεήσαντες εἰπεῖν*
 modum interpretationis *ἔδεν ἡπτόν τὸν αὐτὸν*
 characterem custo- *τρέπον τῆς ἐρμηνείας*
 diunt. Adhuc v. pueros *χαρμητῆρα φυλάσ-*
 existentes sinere ex tem- *σσαι, τὸ δὲ ἐπι παιδας*
 pore dicere vaniloquen- *ὄντας εἶν ὅτι κατὰ*
 tia extrema causa *λέγειν, ματαιολογίας*
 est. *τῆς ἐσχάτης αἰτίου*
 Pictor *καθίσταται. ζώγρα-*
 dicunt miser Apelli *φῶ φασὶν ἀθλι-*
 monstrans imaginem, *ἄπειλῆ ὁείξας εἰκόνας*
 hanc inquit, modò pin- *ταύτῳ, ἔφη, νῦν γέ-*
 xi, *γραφα, ὃ δὲ, καὶ ἡ*
 hic verò licet *μὴ λέγῃς, εἶπεν, οἶδα,*
 non dixeris, inquit, scio, *ὅτι ταχὺ γέγραπται.*
 quòd celeriter picta est. *Ἰου-*

Ad.

Ἰου-

PVERORVM INSTIT.

Admiror v. quomodo nō
tales plures scri-
pseris. Sicut igi-
tur (revertor enim
ad à principio
orationis propositum)
theatricam, & tra-
gicam, sic
rursus & parvilo-
quentiam dictionis
& humilitatem adhor-
tor vitare &
fugere. Illa enim
fastuosa, non civilis est,
hæc v. gracilis nimis ine-
pta ad percellendū. Sicut
verò corpus non solūm
validum, sed etiam benè
cōstitutum esse decet, &
orationem similiter non
absq; morbo tantum, sed
etiam firmam esse decet,
Etenim firmum lauda-
tur solūm, sed periculo-
sum etiam in admiratio-
ne est. Hanc verò existo
senz

θαυμάζω ἢ, πῶς ἔχῃ
ποιάυτας πλείους γέ-
γραφας. ὡς πῶς τοί-
νυν (ἐπανάγω γὰρ
πρὸς τὴν ἐξ ἀρχῆς
τῆς λόγου ἐπιθέσειν)
τὴν θεατρικὴν, & πα-
ρατραγῶδον, ἕταρ αὖ
πάλιν καὶ τὴν σμικρο-
λογίαν τῆς λέξεως,
καὶ ταπεινώσειν ὁρῶσι-
νῶ διαλαβεῖσθαι καὶ
φεύγειν. ἢ μὲν γὰρ
ὑπέρογκον, ἀπολίτευ-
τός ἐστιν, ἢ ἰσχυρὴ λίσαν,
ἀνέπληκτον. Καθάρ-
τως ἢ τὸ σῶμα ἔ μόνον
ὑγιεινόν, ἀλλὰ καὶ ἁ-
κτικόν εἶναι χρῆ, καὶ
τὸν λόγον ὡσαύτως ὡς
ἀνοσον μόνον, ἀλλὰ καὶ
ἑυρωσον εἶναι δεῖ. τὸ
μὲν γὰρ ἀσφαλές ἐπι-
ανείη μόνον, τὸ δὲ ὄπι-
κίνδυνον καὶ θαυμά-
ζεται. Τὴν ἢ τυγχάνω
K. 5 γνώ-

sententiam habens, & de γνώμῳ ἔχων, καὶ περὶ
in anima dispositio- τῆς ἐν τῇ ψυχῇ διαθε-
ne. neq; enim ferocem, σεως· ἰδὲ γὰρ θρασύν,
neq; timidum & abje- ἔτ' ἀτόλμου, καὶ κατὰ
ctum decet esse: πλῆγα προσῆκεν εἶναι·
illud enim ad impuden- τὸ μὲν γὰρ εἰς ἀναί-
tiam, hoc verò in ser- χνωτίαν, τὸ δ' εἰς ἀν-
vitium evadit. Arti- δραποδωδίαν περὶ
ficiosum verò mediam, σαταὶ ἐν τεχνῶν ἢ τὸ
(viam) in omnibus ser- τὸ μέσῳ ἐν ἀπασὶ τέ-
vare accuratissime. μνειν ἐμμελέστατα,
Volo a. dum adhuc me- βέλομαι δ' ἕως ἔτι μέ-
mini institutionis, quā μνημαι τῆς παιδείας,
baheo sententiam, ὡς ἔχω δόξης περὶ αὐ-
de ea dicere, quòd uni- τῆς, εἰπεῖν, ὅτι τοῦ μο-
formem orationem pri- νόκωλον λόγον πρῶτον
mū quidē imperitiæ non μὲν ἀμυστίας ἔμικρον
parvum facio signum. ποιῆσαι τεκμήριον.
Postea verò etiam ad ἔπειτα ἢ καὶ περὶ τὴν
exercitium fastidiosum, ἀσκησιν ἀψίκορον,
& omninò nō diu manēs καὶ πάντα ἀνεπίμονον
esse existimo. Unifonus εἶναι νομίζω, μονωδία
enim cantus in omnibus γὰρ ἐν ἀπασίν ὅτι
est satietatē ferens & of- πλητμιόντε καὶ προσ-
fendens: Varietas verò σάντες· ἡ δὲ ποικιλία
de- τεγ-

PUERORUM INSTITUTE.

delectans, quemadmodum τερπνόν, καθάπερ καὶ
et alius omnibus, τοῖς ἄλλοις ἅπασιν,
scil. auditionibus ac spe- οἷον ἀκρόμασιν, ἢ θεά-
ctaculis. Decet igitur μασι. Δεῖ πίνυται τὴν
puerum liberalem παιδα τὴν ἐλευθερίαν
nullius neque alia- μηδενὸς μηδὲ τῶν ἄλλ-
rum vocatarum, λων τῶν καλεσθῆναι
circularem doctrina- ἐγκυκλίων παιδαγωγί-
rum neque inauditum, ne- των μηδὲ ἀήκοον, μη-
que inadspectum esse, οὐδὲ ἀθεάτην αὐτὴν εἶναι,
sed hæc quidem ex ἀλλὰ ταῦτα μὴ ἐκ
transcursu discere, περιόρουμῆς μαθεῖν,
tanquam gustus gra- ὡσπερ γεύματος ἐνε-
tiâ (in omnibus enim, κεν (ἐν ἅπασιν γὰρ
perfectum impossibile) τὸ τέλειον ἀδύνατον)
Philosophiâ v. ceu anti- τὴν ἢ φιλοσοφίαν
quam colere. Habeo verò προσέδειξεν. ἔχω δὲ
per similitudinem illu- δι' εἰκόντος ὡρασησάμην
strare meam sententiâ. τὴν ἐμαυτῶς γνώμην
Quæamodum n. circumna- ὡσπερ γὰρ περιπαλεῖ-
vigare quidẽ multas ur- σαι μὲν πόλεις πόλεις
bes honestũ, inhabitare καλὰν, ἐνοικῆσαι δὲ
verò fortissimam, utile. τῇ κερταίῃ κερταίῃ
Urbanè verò et Bion di- ἀσείως ἢ κερταίῃ ἐλε-
xiv Philosophus γὰρ ὁ φιλόσοφος,
quod ὅτι

quòd veluti proci ὅτι ὡσπερ οἱ μνηστῆρες
 Penelope appropinqua- Ἡ Πηνελοπῆ πλησιάζου-
 re non valentet, e- ζῆ μὴ θυγάτηρ, Ἰάνου
 jus commixti sunt τῆς ἐμίγνυτο θε-
 ancillis; sic ἔ- ρεπείαις. ἔτω καὶ οἱ
 Philosophiam non po- Φιλοσοφίας μὴ θυγά-
 tentes consequi, in- τῆροι κατατυχεῖν, ἐν
 aliis doctri- τοῖς ἄλλοις παιδύμα-
 nis nullius momenti σι τοῖς ἕθενος ἀξίης
 seipsos mace- ἑαυτῶν κατασκελεθεύ-
 rant. Itaq; oportet alius σοι. Διὸ δεῖ τῆς ἄλλοις
 institutionis tanquam παιδείας ὡσπερ κε-
 caput facere φάλαγον ποιεῖν τὴν
 Philosophiam. Circa e- Φιλοσοφίαν. πρὸ μὲν
 nim corporis γὰρ τὴν τῶ σώματι
 curam duplices invene- ἰπιμέλειαν διττῆς ἐδ-
 runt scientias homi- ρον ἰπισήμας ἀνθρω-
 nes, medicinam ἔ- ποι, ἰατρικὴν ἔ τὴν
 gymnasticā, quorum illa γυμνασικὴν, ὧν ἡ μὲν
 qdem sanitatē, hæc v. bo- τὴν ὑγίειαν, ἡ ἰ τῆ δ-
 nū habitū imponit? ve- εξίαν ἐντίθησι. τῶν δὲ
 rùm animæ imbecillita- τῆ ψυχῆς ἀρρώσημά-
 tum ἔ- affectuum Philo- των καὶ παθῶν ἡ Φιλο-
 sophia sola remedium σοφία μόνη φάρμακόν
 est. Per enim hanc ἔ- σι. Διὰ γὰρ ταύτων
 est, ἔ- cum hæc, ἔ- σι, καὶ μὲν τῆς,
 60. γνῶ-

PUERORUM INSTIT.

cognoscere, quid honestū.
 quid turpe, quid ju-
 stum, quid injustum,
 quid summam eligēdū,
 aut fugiendū, quomodo
 Diis, quomodo parentib.
 quomodo senioribus,
 quom. legibus, quomodo
 alienis, quom. principib.
 quom. amicis, quomodo
 mulierib., quom. liberis,
 quom. servis utendū sit.
 Quòd decet Deos quidē
 colere parētes v. honora-
 re, seniores revere-
 ri, legibus obtempera-
 re, imperantibus obcædi-
 re, amicos diligere,
 Erga mulieres tempe-
 rantem esse puerorum a-
 mantes esse, servos non
 nimis contumeliari, Et
 q̄ maximum, neq̄ in bo-
 nis rebus nimium letos,
 neq̄ in malis nimi-
 um tristes exi-
 stere,

γνώσκειν, τί τὸ καλόν,
 τί τὸ αἰσχρόν, τί τὸ δί-
 καιον, τί τὸ ἀδίκον,
 τί τὸ συλλήβδην αἰρε-
 τὸν, ἢ φασκίον, πῶς
 θεοῖς, πῶς γονεῦσι,
 πῶς πρεσβυτέροις,
 πῶς νόμοις, πῶς ἀλ-
 λοτρίοις, πῶς ἀρχασι,
 πῶς φίλοις, πῶς γυ-
 ναξί, πῶς τέκνοις, πῶς
 οἰκέταις χρησέον ἴσιν.
 ὅτι δεῖ θεὸς μὲν σέβε-
 σθαι, γονέας ἢ τιμᾶν,
 πρεσβυτέρους αἰδέει-
 σθαι, νόμοις πειθαρχ-
 εῖν, ἀρχασιν ὑπακού-
 κειν, φίλους ἀγαπᾶν,
 πρὸς γυναῖκας σω-
 φρονεῖν, τέκνων σεβ-
 κλικῶς εἶναι, δούλους μὴ
 ἀπειθεῖν, τὸ ἡμέ-
 γιστον, μήτ' ἐν ταῖς δι-
 πτυχαῖς ἀειχαρῆς,
 μήτ' ἐν ταῖς συμφο-
 ραῖς ἀειλύπτος ὑπάρ-
 χειν,

PLUTARCHUS DE

stere, neq; in volupta- χειν, μήτ' ἐν ταῖς ἡδοναῖς
tibus dissolutos esse, ναῖς ἐκλύτεις εἶναι,
neq; in ira μήτ' ἐν ταῖς ὀργαῖς ἐκ-
affectuosus & beluinos. παθεῖς καὶ θηριώδεις.
Qua Ego omnium ἄπὸς ἐγὼ πάντων τῶν
ex Philosophia contin- ἐκ Φιλοσοφίας πλεονε-
gentium bonorum anti- νομῶν ἀγαθῶν πρῶτα
quissima judico. Etenim εὐτατα κέρνω. Τὸ μὲν
ingenuè bonā fortuna u- γὰρ εὐχρῶς εὐτυχεῖν,
ti, viri: Sed absq; in vi- ἀνδρῶς. τὸ δ' ἀνεπιφρο-
dia obœdientis hominis νως, εὐλαίης ἀνθρώπου.
est: Sed rationibus Τὸ δὲ τοῖς λογισμοῖς
superare voluptates, sa- πείνειν αἱ ἡδονῶν, σο-
pientū: Sed iram mode- φῶν· τὸ δ' ὀργῆς κατα-
rari viri non κρατεῖν, ἀνδρῶς ἔξ
cujuslibet est. Perfectos τυχόντες ὄντι. Τελείους
vero homines arbitror δὲ ἀνθρώπους ἡγεῖσθαι
valentes πολι- τῶς δυναμίους τὴν πο-
ticam potentiam miscere λιτικὴν δύναμιν μίξαι
& conjungere Phi- καὶ κερᾶσαι τῇ Φι-
losophia: & duobus λοσοφίᾳ· καὶ δυοῖν
existentibus maximis ὄντων μεγίστων ἀγα-
bonis, eminentes exi- θῶν, ἐπιβόλους ὑπάρ-
stere χειν ὑπολαμβάνω,
universim utilis vite τῶν κοινωφελῶς βίης
subditos, ἔς πολιτομορφῶς, τῶν
tran- αἰκῶν

PUERORUM INSTIT.

tranquilla ἔστι *pacifica* αἰκύνουσι καὶ γαλη-
ca conterentes circa νῆ Διατρέβοντας πρὸς
Philosophiam. Τριβὺς Φιλοσοφίαν. Τριῶν
enim existentibus vitis, γὰρ ὄντων βίων,
quarū hac quidē est pra- ὧν ὁ μὲν ἔστι πρακτι-
ctica, hac v. cōtēplativa, κός, ὁ δὲ θεωρητικός,
hac verò voluptuosa, ὁ δὲ ἀπολαυστικός,
Hac quidem dissoluta ὁ μὲν ἔκλυται καὶ ὀδ-
serua voluptatum, be- λῶται τῶν ἠδονῶν, ζω-
luina, ἔστι *parum de-* ῶσης καὶ μικροπρε-
cens est: contemplativa πῆς ἔστιν ὁ δὲ θεωρη-
verò ab ἀδινὰ τικός ἔστι πρακτικῆ
aberrans, *inu-* Διαμαρτάνων, αἰω-
tilis: *Verum adti-* φελῆς ὁ δὲ πρακτι-
va carens Phi- κός ἀμοιρήσας τῆς Φι-
losophia, inconcinna, λοσοφίας, ἀμυστοῦ
ἔστι peccans. καὶ πλημμελῆς.
Tentandum ergo pro vi- Πειρατέον οὖν εἰς δύ-
ribus ἔστι *communia,* ναμιν καὶ τὰ κοινὰ
facere, ἔστι *πραττεῖν,* καὶ τῆς
Philosophiā se Φιλοσοφίας ἀντι-
debere, *secundum* λαμβάνεσθαι, καὶ
rationem *tempo-* τὸ παρῆκον τῶν κα-
rum. Sic versatus in Re- ρῶν. Οὕτως ἐπολι-
publica *Pericles,* τίσασατο πεικλῆς,
ita ἔτως

PLUTARCHUS DE.

ita Dion Syracusanus, sic Epaminondas ille Thebanus, quorū uterq; Platonis fuit familiaris. Et de institutione nescio, quòd decet plura dicentem conterere. Præter verò dicta utilis, imò verò necessum est, veterum scriptorum possessionem negligere, sed ex horum facere collectionem secundum agriculturã. Ad eundem modum instrumentum institutionis non possessio, sed usus liberorum est. Ex fonte scientiam custodire contigit. Non igitur dignum neque corporum certamen aspicere, sed mittere.

ἕτως Δίων ὁ Συρακῶσις, ἕτως Ἐπαμινώνδας ὁ Θηβαῖος, ὧν ἑκάτερος Πλάτωνος ἐγένετο συμμαχίας, καὶ περὶ μὲν παιδείας ὅσα οἶδ' ὅτι δεῖ πλείονα λέγοντα διατρέβειν. πρὸς δὲ τοῖς εἰρηματικοῖς χρῆσιμον, μᾶλλον δὲ ἀναγκαῖόν ἐστι, μηδὲ τῆς τῶν παλαιῶν συγγραμμάτων κτήσεως ὀλιγώρως ἔχειν, ἀλλὰ καὶ τούτων ποιεῖσθαι συλλογὴν καὶ τὸ γεωργῶδες. Τὸν αὐτὸν γὰρ τρόπον ὄργανον τῆς παιδείας ἐκτῆσις, ἀλλ' ἢ χρῆσις τῶν βιβλίων ἐστι. καὶ ἀπὸ πηγῆς τὴν ὀπισθὴ μὲν τηρεῖν συμβέβηκεν. οὐ τοίνυν ἀξίου, ἔδδ' ἐπὶ τῶν σωμάτων ἀγωνίαν παρερᾶν, ἀλλὰ πέμ-

πον.

PVERORVM INSTIT.

entes in preceptoris
 (domum) liberos legiti-
 mè hæc efficere, simul
 quidem corporum con-
 cinnitatis gratiâ, simul
 verò εἰς ad robur,
 Bona n. senectutis fun-
 damentum in pueris
 corporum bono habitus.
 Sicut ergò in serenitate
 ad hyemem (necessaria)
 decet præparare; sic
 in iuventute bonum or-
 dinem εἰς temperanti-
 am viaticum ad sene-
 ctutem deponere. Sic
 decet condire
 corporis laborem, ut
 non aridi fien-
 tes ad insti-
 tutionis curam defi-
 ciant: Secundum enim
 Platonem, somni εἰς
 defatigationes discipli-
 nis hostes. Et quid hæc?
 Sed quod omnium est præ-
 stan-

πονίας εἰς παιδοδείξιν
 τὰς παῖδας, ἰκανῶς
 ταῦτα διαπονεῖν, ἅμα
 μὲν τῆς τῶν σωμάτων
 ὀρθότητος ἕνεκεν, ἅμα
 δὲ καὶ πρὸς ῥώμην,
 καλῶς γὰρ γῆρας θε-
 μέλιον ἐν παισὶ ἢ τῶν
 σωμάτων ὀξεία. Κα-
 τὰ τοῦ εἶν ἐν ὁδία τὰ
 πρὸς τὸν χειμῶνα προ-
 σῆκε πρὸς ἀσκήσασθαι.
 ἕτως ἐν νεότητι τὴν ὀ-
 ρθαξίαν εἰς τὴν σωφροσύ-
 νην ἐφοδίων εἰς τὸ γῆ-
 ρας ἀποτίθεσθαι. ἕτω
 δεῖ ταμιεύεσθαι τὴν
 τῶ σώματι πόνον, ὡς
 μὴ κατὰ ξήρας γινόμε-
 νος πρὸς τὴν τῆς παι-
 δείας ἐπιμέλειαν ἀπα-
 γορεύειν. Κατὰ γὰρ
 Πλάτωνα, ὕπνοι καὶ
 κόποι μαθήμασι πο-
 λέμιοι. Καὶ τί ταῦτα;
 ἀλλ' ὁ πάντων ἐστὶ κυ-
 ερώ-

PLUTARCHUS DE

stantissimum dictorum,
 festino dicere. Ad
 enim militaria
 certamina pueri exer-
 cendi sunt, in jaculatio-
 nibus ipsos de fatigan-
 tia, & in arcubus, & ve-
 nationibus. Etenim vi-
 ctorum in pugnis bona
 vincentibus premia pro-
 posita sunt. Bellum verò
 in umbrâ educatum cor-
 porũ habitum nõ recipit.
 Humilis verò miles bel-
 licis certaminib. assuetas
 athletarum & hostium
 phalangas dejicit.
 Quid igitur, quis dice-
 ret? Tu verò de in-
 genuorum puerorum in-
 stitutine promittens E-
 xempla daturum esse,
 postea appares quidem
 pauperum & ple-
 bejorum negligens
 institutionem, solis verò
 divi-

ριώτατον τ̄ εἰρημίων
 πῶδω λέγειν. πρὸς
 γὰρ τὰς στρατιωτικὰς
 ἀγῶνας τὰς παιδῶν
 ἀσκητέον, ἐν ἀκοντι-
 σμοῖς αὐτὰς καθ' ἀθλῶν
 τας, ἢ πεζίαις, καὶ θή-
 ραις. τὰ γὰρ τῶν ἡττω-
 μίων ἐν ταῖς μάχαις
 ἀγαθὰ νικῶσιν ἀθλα
 πρὸς κείναι πόλεμοι δ'
 ἐσκιασθῶ. φημὶ δὲ σω-
 μάτων ἔξιν ἢ δέχεται
 ἰχνὸς ἢ στρατιώτης πο-
 λεμικῶν ἀγῶνων ἔθας,
 ἀθλητῶν ἢ πολεμίων
 φάλαγγας διωθεῖ.
 τί οὖν, ἀν' τις εἴποι; σὺ
 δὲ δὴ τῆς πρὸς τῶν ἐ-
 λευθέρων παιδῶν ἀγω-
 γῆς ὑποχόμενος πα-
 ραδείγματα δώσειν,
 ἔπειτα φαίνη τῆς μὲν
 τῶν πενήτων καὶ δη-
 ματικῶν ἀμελειῶν
 ἀγωγῆς, μόνοις δὲ τοῖς
 πλε-

PUERORUM INSTIT.

divitibus concordēs in-
stitutiones dare, erga
quos non difficile occur-
rere. Ego enim ma-
ximè vellem omnibus
in commune utilem esse
institutionē: Si verò qui-
dam indigē in propriis
laborantes impossibi-
les sunt meis u-
ti
præce-
ptis, fortunam ac-
cusanto, non hæc
consulentem. Tentandū
quidem igitur pro viri-
quis optimam institutio-
nem
facere
puerorum etiam paupe-
ribus, si verò non, possi-
bili utendum est. Et
hæc quidem oratio-
ne
attuli,
ut deinceps Ἔσ α-
λλια conducentia ad
rectam
iudenum
institutionem conjungā.

Et

πλοῦσι οἰκονομῶν ὑ-
ποθήκας διδόναι, πρὸς
ὅς ἔχαιλεπὸν ἀπαν-
τῆσαι. ἐγὼ γὰρ μά-
λιστα ἀνὲς βελούμιω πα-
σι κοινῇ χρῆσιμον εἶναι
τιλὼ ἀγωγῶν. εἰ δέ τι-
νες ἐνδεῶς τοῖς ἰδίοις
πράττοντες ἀδυνατή-
σαι τοῖς ἐμοῖς χρῆ-
σαι τὰ ἀγγέλια
σι, τὴν τύχην αἰτιά-
θωσαν, ἔτὸν ταῦτα
συμβελλόντα. πει-
ραλέον μὲν ἔν εἰς δύνα-
μιν τιλὼ κρείσσην ἀγω-
γῶν ποιῆσαι τῶν
παίδων καὶ τῆς πένη-
σιν, εἰ δέ μή, τῆ γε δυ-
νατῆ χρῆσεον. καὶ
ταῦτα μὲν δὴ τῷ λό-
γῳ παρεφορμισάμιω,
ἵν' ἐφεξῆς καὶ τ' ἄλλ-
λα τὰ φέροντα πρὸς
τιλὼ ὀρθὴν τῶν νέων
ἀγωγὴν συνάψω.

L 2

κά-

PLUTARCHVS DE

Et hoc dico, decere pueros ad honesta studiorum adducere adhortationibus, orationibus, non, per Jovem, plagis, neq; contumeliis. Videntur enim haec magis, quam liberis convenire. Obdurescunt enim, et abhorrent à laboribus, partim quidem ob dolores plagarum, partim v. etiam propter contumelias. Laudes v. et vituperationes omni sunt verberatione utiliores liberis: illae quidem ad honesta commendantes, haec vero à turpibus arcentes. Decet vero invicem et variè uti reprehensionibus, et laudibus. Et postquam ali-

κακείνῳ φημι, δεῖν τὰς παῖδας ὑπὲρ τὰ καλὰ τῆς ὑπὸ τῆς ἀγαθῆς ἐσέσεσι, καὶ λόγοις, μὴ, μὰ Δία, πληγαῖς, μηδὲ αἰκισμοῖς. δοκεῖ γὰρ τῶν ταῦτα τοῖς δούλοις μάλλον, ἢ τοῖς ἐλευθέροις πρέπειν. ἀποναρκῶσι γὰρ καὶ φείθησι πρὸς τὰς πόνους, τὰ μὲν ἄλλὰ τὰς ἀλγηδύνας τῶν πληγῶν, τὰ δὲ καὶ ἄλλὰ τὰς ὑβρεῖς. Ἐπαινοὶ δὲ, καὶ ψόγοι πάσης εἰσὶν αἰκίας ὠφελιμώτεροι τοῖς ἐλευθέροις· οἱ μὲν ὑπὲρ τὰ καλὰ παρρημῶντες, οἱ δὲ ἀπὸ τῶν αἰχρῶν ἀπέειργοντες. δεῖ δὲ ἑναλλάξ καὶ ποικίλως χρῆσθαι ταῖς ὑπὸ πλῆξεσι, καὶ τοῖς ἐπαῖνοις. Καπεδαῖ

πο-

PVERORVM INSTIT.

aliquando gaudeant, ποτε Ἐφραωνῶν, ταῖς
 reprehensionibus pu- Ἰπιπλήξεσιν ἐν αἰχύ-
 defacere, Ἐ rursus νη προεῖδαι, καὶ πάλιν
 advocare lau- ἀνακλείδαι τοῖς ἐ-
 dibus, Ἐ imitari παίνοις, καὶ μιμεῖσθαι
 nutrices, quæ, τὰς τίθας, αἵτινες,
 postquam pueros ad ἐπειδὴ τὰ παιδία
 flendum incitârunt, ad κλαυθμυρίσῳσι, εἰς
 consolationem iterum, παρηγορίαν πάλιν
 mammam præbent. τὸν μαστὸν ὑπέχουσι.
 Decet verò ipsos neque Δεῖ δὲ αὐτὰς μηδὲ πῖς
 laudibus extollere, ἐγκωμίοις ἐπαίρειν
 Ἐ inflare. Insolē- καὶ φυσᾶν. χαυνῶν-
 scunt enim superabun- ται γὰρ ταῖς ὑπερβο-
 dantiis laudum, Ἐ λαις τῶν ἐπαίνων, καὶ
 deliciantur. Jam verò θρύπτουται. Ἢδη δὲ
 quosdam ego vidi Pa- τινὰς ἐγὼ εἶδον πατέ-
 tres, quibus nimium a- ρος, οἷς τὸ λίαν φι-
 mare non amandi cau- λεῖν τῷ μὴ φιλεῖν αἰ-
 sa fuit. Quid igitur est, πρὸν κατέση. τί ἔν ἴσιν,
 quod volo dicere, ut ὁ βέλομαι λέγειν, ἵνα
 exemplo cla- τῷ ᾧ ἔσθαι δείγματι φω-
 riorem faciam, τεινότερον ποιήσω
 orationem? Festinantes τὸν λόγον; ὡς ἔδοντες
 enim ut pueri in omnib; γὰρ τὰς παῖδας ἐν πα-
 celeriq; primatū teneant, σι τάχα πρῶτευσαι,
 labo- L 3 πό-

PLUTARCHUS DE

labores ipsis immen- πόνους αὐτοῖς ὑπερμέ-
fos imponunt, τρεῖς ὑπερβάλλουσιν,
quibus deficientes inci- οἷς ἀπαυδῶτες ἐμπί-
dunt, Et alioqui gra- πησοί, καὶ ἀλλῶς βα-
vati aru- ρυωόμενοι ταῖς κακο-
mnis non accipiunt παθείαις ἢ δέχονται
doctrinam obœdienter. τὴν μάθησιν ὀνείως.
Sicut enim plantæ qui- ὥσπερ γὰρ τὰ φυτὰ
dem mediocribus aquis τοῖς μὲν μετρίοις ὕδασι
nutriuntur, plurimis ve- τρέχεται, πῆρ ἢ πολ-
rò suffocantur: Ad eun- λοῖς πνίγεται· τὸν αὐ-
dem modum anima qui- τὸν ἰσθμὸν ψυχὴ πῆρ
dem mediocribus auge- μὲν συμμετρεῖς αὐ-
tur laboribus; Sed ζεται πόνοις· τοῖς δὲ
immoderatis submergi- ὑπερβάλλουσι βαπλί-
tur. ζεται. Δοτέον ἔν τοις
pueris recreatio à conti- πασιὶν ἀναπνοὴ τῶν
nentibus laboribus con- σιωχῶν πόνων, ἡνθυ-
siderādo, quòd omnis vi- μαζιδύς, ὅτι πᾶς ὁ βί-
ta nostra in requiem Et οἱ ἡμῶν εἰς αὐτοῖν καὶ
diligentiam dividatur. ἀποδιδῶν διήρηται
Et propterea non solum καὶ διὰ τούτο ἢ μόνον
vigilantia, sed Et so- ἐγρηγοροῖς, ἀλλὰ καὶ
mnus inventus est, neq; ὑπνοῖς ἐνρέθη, ἢ ἢ πό-
bellum (solum) sed Et λεμοῖς, ἀλλὰ καὶ εἰ-
pax: neq; (solum) hyems, ρεῖνη, ἢ δὲ χειμῶν,
sed αἰ.

PUERORUM INSTIT.

sed & bona tēpestas: neq; a *ἀλλὰ καὶ ὁδία, ἔδὲ*
seria (solū) operationes, ἐνεργοὶ *πράξεις,*
sed & feria, (Ut) v. ἀλλὰ καὶ ἑορταί.
comprehendens dicam, Συμμελόντι δὲ εἰπεῖν,
requies laborum condi- *ἢ ἀνάπαυσις τῶν πό-*
mentum est, neq; in *νων ἄρτυμά ἐστι, καὶ σὺν*
animalibus solis *ἑπι τῶν ζώων μόνου*
hoc viderit quis fieri, τῶ ἴδοι τις γινόμενον,
sed & in inani- *ἀλλὰ καὶ ἐπι τῶν ἀψύ-*
matis. Etenim ar- *χων. καὶ γὰρ τὰ τό-*
cus & lyras memitti- *ξα, καὶ τὰς λύρας ἀνίε-*
mus, ut intendere pos- *μεν, ἵνα ἑπιτεῖναι ὕ-*
simus. In universum v. *νηθῶμεν. καθόλου δὲ*
servatur corpus qd̄ indi- *σώζεσθαι σῶμα μὲν ἐν-*
gētia & impletione, ani- *δεία ἔπληρώσθαι, ψυ-*
ma v. remissione & labo- *χή δὲ ἀνέσθαι καὶ πόνοι.*
re. Dignū v. reprehēdere *ἄξιον δὲ ἑπιτιμᾶν τῶν*
Patrum quosdam, qui *πατέρων ἐπίλοιποι, οἵτινες*
paedagogis & praece- *παιδαγωγοῖς ἔδιδά-*
ptoribus committentes *σκάλοις ἑπιτρέψαντες*
filios, ipsi eo- *τῶς ἑεῖς, αὐτοὶ τῶν τῶ-*
rum doctrinae neq; spe- *των μαθησεως ἔτ' αὐ-*
ctatores sunt ο- *τόπῃ γίνουσι τὸ πᾶσι*
mninò, neq; auditores *πασι, ἔτ' αὐτῆκοι πλεί-*
plurimum à justo ab- *στον τῶ δέοντες ἁμαρ-*
errantes. Ipsos enim, *τάνοντες. αὐτῶς γὰρ*
post L 4 παρ

PLUTARCHUS DE

post paucos dies παρ' ὀλίγας ἡμέρας
 decet explorationem su- δεῖ δοκιμασίαν λαμ-
 mere puerorum, βαίνει τῶν παιδῶν
 sed non spem, ἀλλὰ μὴ τὰς ἐλπίδας
 habere in mercenarij di- ἔχειν ἐν μισθῷ Δια-
 spositione. Etenim illi θέσι. καὶ γὰρ ἐκείνοι
 majorem habent πλείονα ποιήσουσιν τὴν
 curam puero- ἑπιμέλειαν τῶν παι-
 rum volentes undiq; δων μέλλουτες ἕκαστότε
 dare rationes: διδόναι τὰς ὀφθιάς:
 Et hoc sanè dictum, καὶ ταῦτα δὴ τὸ ῥηθὲν
 ab Equisone ὑπὸ τῆς ἰπποκόμου
 elegans, quòd nihil ita χαρίεν, ὡς ἔδεν ἔτω
 pinguefacit equum ac παινῆ τὸν ἵππον, ὡς
 regis oculus. βασιλέως ὀφθαλμός.
 Omnium vero maximè Πάντων ἤ μάλιστα τῶν
 memoriam puerorum, μνήμων τῶν παιδῶν
 exercere ἔσ' αἰσθεῖσθαι. ἀσκεῖν καὶ συνηθίζειν.
 Ea enim tanquã institu- αὕτη γὰρ ὡσπερ τῆς
 tionis est promptuariũ. παιδείας ἔστι ταμεῖον.
 Et propterea matrem, καὶ Δια τὸ μητέρα
 musarum fabula- τῶν μισῶν ἐμυθολό-
 ti sunt esse memo- γησαν εἶναι τὴν μνημο-
 riam, innuentes ἔσ' σῶμα, ἀνιπτόμοροι ἔ-
 manifestantes, ita, ὡς ἀσηλῆντες, ἔτως
 nihil gignere, ἔσ' α- ἔδεν γυνᾶν καὶ τρέ-
 lere, φειν,

PUERORUM INSTIT.

lere, ut memoria fo-
 let. Et ideo
 hac secundum utrunq;
 exercenda, sive ex na-
 tura memores sint
 pueri, sive etiam con-
 tra obliuiosi.
 Etenim copiam
 natura confirmabi-
 mus; defectum verò re-
 plebimus. Et illi
 quidem aliis erunt meli-
 ores, bi verò sibiipsis.
 Hesiodum enim be-
 nè dictum: Si enim
 εἰς paruum ad par-
 uum apposueris, εἰς σε-
 πὲ hoc feceris, cele-
 riter magnum fiet.
 Non lateat igitur
 neq; hoc Pa-
 tres, quod memorativa
 doctrina pars
 non solum ad institu-
 tionem, sed etiam ad
 vitæ operationes
 non

φειν, ὡς ἡ μνήμη πέ-
 φυκε. καὶ πίνω
 ταῦτα καὶ ἀμφοτέρω.
 ἀσκητέον, εἴτε ἐκ φύ-
 σεως μνήμονες εἴεν οἱ
 παῖδες, εἴτε ἐκ τῶν αν-
 θρώπων ὑπὸ πειρήσεων.
 τὴν γὰρ πλεονεξίαν
 τῆ φύσεως ὑπερβύσσου-
 μιν· τὴν δὲ ἐλλείψιν ἀ-
 ναπληρώσομεν. καὶ οἱ
 μὲν τῶν ἄλλων ἔσονται
 βελτίους, οἱ δὲ ἑαυτῶν.
 τὸ γὰρ Ἡσιόδειον κα-
 λῶς εἴρηται· εἰ γὰρ κεν
 καὶ μικρὸν ἐπὶ σμι-
 κρῶ καταθείῃς, καὶ θα-
 ματὸν ἔρδοις, τάχα
 κεν μέγα καὶ τὸ γένοιτο.
 μὴ λανθανέτω τοίνυν
 μηδὲ ἔτι τῶν πατέ-
 ρων, ὅτι τὸ μνημονικὸν
 τῆς μαθήσεως μέρος
 εἰ μόνον πρὸς τὴν παι-
 δείαν, ἀλλὰ καὶ πρὸς
 τὰς εἰς βίαν πράξεις
 ὅτι

PLUTARCHUS DE

non minimam ad- σὸν ἐλαχίστην συμβάλ-
jicit partem. Nam, λεται μοῖραν. ἢ γὰρ
factorum οpe- τὴ γεφυρομένων πρᾶ-
rum memoria de ξεων μνήμη, τῆς αὐτῆς
futuris boni consi- τῶν μελλόντων ὁβελ-
lij fit exemplum. λίας γίνεσθαι ἀδείγμα.
Et quidem sanè etiam, καὶ μὲν τοὶ καὶ τῆς
à turpiloquentia arcen- αἰχρολογίας ἀπα-
di pueri. Ora- κτέον τὰς ἕεις.
tio enim operis umbra, λόγῳ γὰρ ἔργα σκιῆ.
secundum Democritum. καὶ Δημοκρίτου
Insuper quidem ut affa- εἰτὰ γὰρ μὲν ἐν Ὀδύσει
biles ipsi sint, prapa- αὐτὰς εἶναι ἀδρα-
randum est, εἰ co- σκιδαστέον, καὶ φιλο-
mes. Nihil e- πρῶτον γόργος. ἔθεν
nim adeò ut difficiles γὰρ ὡς τὰ ἀνέντακτα
moribus, dignum τῶν ἡθῶν εἶναι ἀξιόμιο-
odio. Insuper igitur σητον. ἔτι τοίνυν οἱ
pueri non odiosi fue- παῖδες ἀμισεῖς γί-
runt sanè familiaribus, γνοῦνθ' ἀπὸ πῆς σωθῆσθαι
non omninò in μὴ παντελῶς ἐν ταῖς
questionibus invincibi- ζητήσεσιν ἀμαραχῶ-
les existentes. Non enim ρητεὶ γιγνόμενοι. ἔγδ
vincere solùm, sed τὸ νικᾶν μόνον, ἀλλὰ
etiam vinci scire καὶ τὸ ἠπλάσθαι ἐπι-
putchrum, in quibus σταθαι καλὸν, ἐν οἷς
vini τὸ

PUERORUM INSTIT.

vincere perniciosum. τὸ νικᾶν βλαβερόν
 Est enim verè etiam, ἔστι γὰρ ὡς ἀληθῶς καὶ
 victoria Cadmea. νίκη καὶ οὐκ εἰς.
 Habeo verò testem ho- Ἐχω δὲ μάρτυρα τέ-
 rum Euripidem sapien- των Εὐριπίδου τὴν σο-
 tem adducere φὸν ἀπαγάγεσθαι
 dicentem: Duobus alter- λέγονται. Δυοῖν λέ-
 cantibus, altero irā- γόντων, πατέρες θυμῶ-
 to, non repugnans μῶν, ὁ μὴ ἀντιτίκτων
 sermonibus sapientior τοῖς λόγοις, σοφώτε-
 (est.) Quæ igitur δι- ρθ. Ἀποίνων τῶν εἰ-
 ctis nihil minora sunt, ρημῶν εὐενὸς ἤτιόν
 verum etiam magis ἴσιν, ἀλλὰ καὶ μάλλον
 exercenda juvenibus, Ἰππιδότεια τοῖς νέοις,
 etiam dicenda sunt. Hæc καὶ δὴ λεκτέον. ταῦτα
 verò sunt: Vitam sine δι' ἴσιν τὸν βίον ἀτρέ-
 luxu exercere, φητοῦν ἀσκεῖν, τὸ τιλὴ
 linguam tenere, γλώτταν κατέχειν,
 ira superiorem, τὴ τῆς ὀργῆς ὑπεράνω
 existere, manibus γίνεσθαι, τὸ τῶν χει-
 imperare, horum quod- ρῶν κρατεῖν, τέτων ἕ-
 libet quantum est, consi- κασόν, ἡλικόν ἴσιν, σκε-
 derandum. Erunt enim πλέον. Ἔσται γὰρ Ἰππ-
 Exemplis cla- τῶν δειγμάτων γνω-
 riora, sicuti, ut à ριμώτερα, οἷον, ἵνα ἀπὸ
 sine primum, τῶν τελευταῖα πρῶτον
 in- ἀρ-

PLUTARCHUS DE.

incipiam, manus ἄρξομαι, τὰς χεῖρας
quidam admoventes ca- ἴνες ὑποχόντας λήμ-
ptionibus injustis, glo- μασι ἀδίκοις, τὴν δό-
riam prioris vi- ξαν τῶν περβεβιωμέ-
tae effuderunt, sicut Gy- νων ἐξέχεαν, ὡς Γύ-
lippus ille Lacedemo- λιπῶ τοῦ Λακεδαιμό-
niius νι τοῦ τὰ σακκία τῶν
pecuniarum dissol- χρημάτων πρῶταλύ-
vens, fugiens expulsus σας, Φυγὰς ἀπηλάθη
est Sparta. Equidem non τῆς Σπάρτης. τί γε
iracundum (esse) Viri μὴ ἀόργητον ἀνδρὸς
est Sapiensis. Socrates Ἰσσοφοῦ. Σωκράτης.
quidem enim calcitrante μὴ γὰρ λακίσαντο
ipsum juvene audaci αὐτὸν νεανίσκου θρασέο
valdè ἔξ execrabili circa μάλα ἔβδελυρῶ τὰς
eum (existentes) videns ἀμφ' αὐτὸν ὄρων ἀτα-
indignantēs, ἔξ agrè fe- νακλήστας, ἔσφαδά-
rentes, ut ἔξ persequi ζονταί, ὡς καὶ διώκει
ipsum vellent; Sanè in- αὐτὸν ἐθέλειν· ἄρ' ἔφη-
quit, ἔξ si me asinus cal- σε, ἢ εἰ με οὐκ ἐλάκλι-
citret, recalcitrare ip- σεν, ἀντιλακτίσαι τῶ-
sum velletis sanè, non v. πν ἀξιώσαιτε αὐτὸν, ἢ μὴν
ille omninò tulit im- ἐκείνο τοῦ παντὸς κα-
punè. Omnibus verò i- τε πρῶτα τοῦ πάντων δι-
psum calumniantibus ἔξ αὐτὸν ὀνειδίζόντων, καὶ
calcitronem vocantibus, λακίσην ἀποκαλέστων
ἀπήγ.

Stran-

PVERORVM INSTIT.

Stragulatq̄ est. Aristopha-
 ne verò, quando nubes
 extulit, omninò o-
 mnem contumelium dis-
 pergente, & quodam
 presentium ta-
 lia in comedia recitante:
 Non agrè fers, dicen-
 te, ò Socrates? Per
 Jovem, non Ego, dixit:
 tanquam n. in convivio
 magno in theatro
 illudor. Germana
 his, & conjuncta
 videbuntur facientes,
 Archytas ille Tarentinus
 & Plato. Hic quidem
 enim adveniens ex
 bello (exercitum ducens
 autem erat) terram as-
 sumens vasta-
 tam, procuratorem vo-
 cans ejus: Plorares
 sanè dixit, si non valdè
 irascerer. Plato
 verò seruo guloso, & exe-
 cran-

ἀπήγξατε. Ἀριστοφά-
 νης δὲ ὅτε τὰς νεφέλας
 ἐξέφερε παντοῦως πα-
 σαν ὕβριν αὐτὰ κατα-
 σκεδαννύτης, καὶ ἴνος
 τῶν παρθένων τὰ τοι-
 αῦτα ἀνακωμωδῶντος·
 ὅκ' ἄλλα κηλῆς, εἰπόν-
 τος, ὦ Σώκρατες; μά-
 δι, ὅκ' ἔγωγ', εἶπεν·
 ὡς γὰρ ἐν συμποσίῳ
 μεγάλῳ, τῷ θεάτρῳ
 σκόπῳ. Ἀδελφὰ
 τέτοις, καὶ σύζυγα φα-
 νήσονται πεποιητότες,
 Ἀρχύτας ὁ ταραντῖνος
 καὶ Πλάτων. Ὁ μὲν
 γὰρ ἐπανελθὼν ἀπὸ
 τοῦ πολέμου (στρατηγῶν
 δὲ ἐτύγχανε) γλῶκα-
 ταλαβῶν κεχερσμέ-
 νῳ, τὸ ὀπίτροπον κα-
 λίσας αὐτῆς ὠμαξας
 αὐτῆς, εἶπεν, εἰ μὴ λίαν
 ὠργίζομαι. Πλάτων
 ἦ δὲ ἄλλῳ λίχνῳ ἔβδε-
 λυ-

PLUTARCHUS DE

orando	iratus,	λυρῶ θυμωθεὶς, πὲν τῆς
sororis filium Speu-		ἀδελφῆς υἱὸν Σπυρί-
sippum	vocans:	σιππον καλέσας· τῶ-
Hunc, dixit, abiens		τεν, ἔφησεν, ἀπελθὼν
percutere, Ego enim omni-		κρότησον, ἐγὼ γὰρ πά-
nò irascor. Difficilia		νυ θυμῶμαι, χαλεπὰ
verò hæc, ἔστιν inimitabi-		ἢ ταῦτα, καὶ δυσμίμη-
lia, ἀδέρηται quis. Scio		τα, φαίνεται τις ἀνὸς οἶδα
ἔστιν ego. Tentandū igitur		καὶ γὰρ· πειρατέον ἔνι εἰς
quantum possibile est, his		ὅσον οἰοῦν ἴσθι, τέτοις
exemplis	utentibus	παραδείγμασι χρωμέ-
ut multitudinem intem-		νυς τὸ πολὺ τῆς ἀκρα-
perantis ἔστιν insanientis		τῆς καὶ μαινομένης ὑ-
auferant ira.	Neg,	φαρῆν ὀργῆς· εἰδὲ
enim ad alia si-		γὰρ εἰς τὰ ἄλλα ἐνά-
miles illorum su-		μιλλοὶ τῶν ἐκείνων ἐ-
mus, neg,	experientis	σμῶν, ἔτι ἐμπειρίαις,
neg,	honestatibus.	ἔτε καλοκαγαθίαις.
Sed nihil minus illis,		ἀλλ' εἰδὲν ἠπλοὺς ἐκεί-
tanquam Deorum sacer-		νων, ὡσπερ θεῶν ἱεργ-
dotes, ἔστιν facigeri		φύται, καὶ ἀδελχοὶ τῆς
Sapientis	existentes	σοφίας ὄντες, ὅταν πέρ
quantum fieri potest hæc		ἴσθιν ἐν δυνατῶ ταῦτα
imitari,	ἔστιν secta-	μιμῆσθαι, καὶ περικνί-
ri	suscipimus.	ζειν περικνεῖσθαι.
Igitur	linguam,	τὸ πίνω τῆς γλώττης
tenere	(de hoc	κροτεῖν, (ὡς ἔστι

PUERORUM INSTIT.

enim, ut proposui, dicere reliquum) si quis parvum & malum putavit, plurimum peccat ab officio. Sapiens n. tempestivum silentiū, & omni oratione melius. Et propterea mihi videtur arcanas religiones veteres demonstrarunt, ut in his tacere assuefacti ad humanorum mysteriorum fidem à Diis transferamus metum. Etenim qui tacuit neminem poenituit; Sed qui locuti sunt quamplurimos & quidem tacitū loqui facile; dictum verò recipere impossibile. Infinitos verò scio me audivisse in maximas calamitates incidisse propter linguæ incontinentiam,

γδ, ὡς πρὶ ἐπεθύμην, εἰπεῖν λοιπὸν) εἴ τις μικρὸν καὶ φαδλὸν ὑπέκλειψε πλείστον Διὰ μαρτυρίης & δέοντος σοφὸν γδ εὐκαίρως σιγή, καὶ πάντως λόγος κρείττωνος καὶ Διὰ τὸ τοι δοκεῖ τὰς μυστηριώδεις τελετάς οἱ παλαιοὶ κατέκειραν, ἵν' ἐν ταῖς σιωπαῖς ἐπιθέεντες, ἐπὶ τῷ τ' ἀνθρώπινων μυστηρίων πίστιν ἀπὸ τῶν θεῶν μεταφέρωμεν φόβον. καὶ γδ αὖ σιωπήσας μὲν ἔδεις μετενόησε λαλήσαντες παμπληθεῖς, Ἐπὶ μὲν σιγηθέν, ἐξείπειν ῥαδίον· τὸ δὲ ῥηθέν ἀναλαβεῖν ἀδύνατον. μύρις δ' ἔγωγ' οἶδα ἀκέρσας ταῖς μεγίσταις συμφοραῖς περὶ εἰπεσόντας Διὰ τῷ τ' γλώττης ἀνεργσίαν,

PLUTARCHVS DE

quorum alios relin- ὧν τὰς ἄλλας ᾧδῶν
 quens unius aut duorum πῶν, ἑνὸς ἢ δυοῖν,
 speciei gratia recor- ᾧδῶν ἔνεκεν ἐμιμνησθή-
 dabor. σομαι. τὸ γὰρ Φι-
 ladelpho ducēte uxorem λαδέλφου γήμαντο
 sororem ἢ ἀδελφῶν Ἀρσινόω,
 Sotades dicens: in non- Σωτάδης εἰπὼν. εἰς ἔχ-
 sanctum foramen οσίω πρυμαλίαν
 aculeum impellis, in car- τὸ κέντρον ὠθεῖς, ἐν δε-
 cere multo con- σμῶν ἡρώ πλάγος κα-
 tabuit tempore, τεσῦπι χροῦνος, καὶ τῆς
 intēpestivæ locutionis nō ἀκαίρου λαλίας ἔμεμ-
 indignam dedit pœnam. πλῶ ἔδωκε δίκην.
 Ut verò risum moveret ἵνα ἡ γέλωτα ᾧδῶν
 aliis, ipse mul- τῆς ἄλλοις, αὐτὸς πο-
 tum tempus ploravit. λυὼ χροῖνον ἔκαυσεν.
 Similia verò his, ἐνάμιλλα ἢ τῆτοις καὶ
 junctæ etiam Theocritus σύζυγα ἢ θεόκριτο
 ille Sophista dixit ἄ, ὁ σοφιστὴς εἶπέτε καὶ
 passus est, ἔπαθε, ἔ πολλὸ ὑεινό-
 viora. τερος. Ἀλεξάνδρου
 enim purpureas ve- γὰρ πορφυρᾶς ἐδῆτας
 stes jubente præ- κελεύσαντο κατα-
 parare σπιδιάζειν τὰς ἑλλη-
 cos, νας, ἵν' ἐπαυελθῶν
 epulas victorales belli τὰ Πηνίκια ἔ πολέμου
con. τῶ

PVERORVM INSTIT.

contra barbaros sacrificaret, ἔστι καὶ τῶν βαρβάρων θύσεως, καὶ τῶν
 gentibus secundum caput ἔθνων καὶ κεφαλὴν
 afferentibus argentum, εἰσφερόντων ἄργυρον,
 primum quidem, dixit, πρῶτερον μὲν, ἔφη-
 xit, dubitabam, σεν, ἠμφισβήτην,
 nunc verò sentio perspicuè, νῦν δὲ ἠσθημα σα-
 quod purpurea Homeri mors φῶς, ὅτι ὁ πορφύ-
 hæc est. Ex quibus ρεῖ Ομήρου θάνατος
 inimicum possedit ἔτος ἴστω. ἐξ ὧν
 Alexandrum. Antigονον ἔχθρον ἐκτήσατο τὸν
 gonum verò Regem Ἀλέξανδρον. Ἀντι-
 Macedonum unoculou ἡ βασιλέα
 culum existentem; τῶν μακεδόνων ἑτε-
 cæcitatem (ipsi) expro- ρόφθαλμον ὄντα,
 brans, in non mediocrem τὴν πῆρωσιν προφέ-
 iram constituit. Nam ρων, εἰς ἃ μετρίαν ὀρ-
 principem coquorum γὲν κατέστησε. Τὸν
 Eutropionem exi- γέ δεξιμάγειρον
 stentem in ordine, e- Εὐτροπίωνα γεγνη-
 mittens ades, μίον ἐν τάξει, ἐκ-
 se apud ipsum voluit, πέμψας πρὸς αὐτὸν ἠξίαν,
 ἔστι rationem dare ἔστι καὶ λόγον δέσσειν καὶ λα-
 cipere. Hæc verò annun- βεῖν. Ταῦτα δὲ ἀπαγ-
 cian. M γέλ-

PLUTARCHUS DE

eiante illo erga γέλλον] ὁ ἑκείνους πρὸς
ipsum, ἔς saepe αὐτὸν, καὶ πολλάκις
accedente: Benè scio, πρὸσιόντῳ· εὖ οἶδα,
inquit, quòd crudum me ἔφησεν, ὅτι ὠμόν με
vis cyclopi θέλεις τῷ κύκλωπι
apponere, exprobrans πρὸς θεῶν, ὀνειδίζων,
illi quidem, quòd cæcus, τῷ μὲν, ὅτι πηρὸς,
huic verò, quid cocus es- τῷ δὲ ὅτι μάγῳ ἦν.
set. Et ille: Igi- κάκειν] τί γὰρ
tur, dicens, κα- ὄω, εἰπὼν, τί ἡ κε-
put non habebis, φαλήν ἔχῃ ἔξεις,
sed loquacita- ἀλλὰ τῆς ἀθυροστομί-
tis illius ἔς insania- ας ταύτης καὶ μανίας
dabis poenam. Annun- δώσεις δίκην. ἀπέγ-
ciavit dicta γείλε τὰ εἰρημύα
Regi, ἔς hic quidem, τῷ βασιλεῖ, καὶ ὁ μὲν
mittens occidit πέμψας ἀνείλε πῦν
Theocritum. Præter ο- θεόκριτου. πρὸς πᾶν
mnia verò hæc (quod est τὰ δὲ ταῦτα (ὅπερ ἔστιν
sacrosanctissimum) ἱεροπρεπέστατον)
assuefaciendi sunt pueri σιωπεθιστέον] ἔς παῖδας
ad vera dicendum. Ete- τ' ἀληθῆ λέγειν. τὸ
nim mentiri ser- γὰρ ψεύδεσθαι ὀδλο-
vile est, ἔς ut omnibus πρεπές, καὶ πᾶσιν ἀν-
hominibus odio habeatur θρώποισ μισεῖσθαι
di- α-

PUERORUM INSTIT.

dignū, & neq; mediocri-
 bus servis ignoscendum.
 Hæc quidem igitur non
 dubitans neq; cuncta-
 tus de
 puerorum munditie
 & temperantia dis-
 serui. De vero di-
 cendo futuro
 anceps sum, & du-
 bius, atq; huc &
 illuc inclinans tanquam
 in libra ad
 neutrum inclinare pos-
 sum. Multa vero cessatio
 habet me, & aggres-
 sionis, & aversio-
 nis hujus rei.
 Audendum igitur ta-
 men dicere id
 quid igitur hoc est? U-
 trum decet amantes
 puerorum sinere his-
 ce conuersari, & unâ
 conterere? aut contra
 pel-

ἄξιον, & ἔδὲ μετρίοις
 δούλοις συγγνωστόν.
 Ταῦτα μὲν ἐν σοκ ἐν-
 δειάσας ἔδὲ ἀμελή-
 σας, περὶ τῆς τῶν
 παιδῶν εὐκοσμίας
 καὶ σωφροσύνης διεί-
 λεγμαί. περὶ τῶν δὲ ῥη-
 θήσεαζ μέλλοντο
 ἀμφίδοξός εἰμι, & δι-
 χογνώμων, καὶ τῆ δὲ
 κἀκεῖ ὁ ἐκκλίνων ὡς
 ἐπὶ πλάσειοι πρὸς
 ἑδέτερον ῥέψαι διῶα-
 μαί πολὺς δὲ ὄκνητο
 ἔχθμε, καὶ τῆς εἰση-
 γήσεως & τῆς ἀποτρο-
 πῆς & πράγματο.
 ἀποτολμητέον οὐκ ὀ-
 μως εἰπεῖν αὐτό.
 τί οὐκ τῶν τοῦ ἴσι; ποτέ-
 ρα δεῖ τὰς ἐρῶντας
 τῶν παιδῶν εἶναι τῶ-
 ποις συνέιναι, καὶ συ-
 ἀγατρίβειν; ἢ τὸ ναυλίον
 εἰρ-

PLUTARCHUS DE

pellere ipsos ἔσ' ἀρ- εἶργειν αὐτὰς καὶ ἀπο-
 cere ab inter σοφείν τῆς πρὸς τῶ-
 eos conversatione δε- τὸς ὀμιλίας πρὸς ἡ-
 cet? Quandoquidem n. κεν; ὅταν μὲν γὰρ
 respexero ad patres ἀποβλέψω πρὸς τὸς
 suum cuiq; tribuentes πατέρας αὐθιγὰς,
 ἔσ' more cru- καὶ τὴν τρέπον ὀμφα-
 dos ἔσ' rigidos, qui κίας καὶ στεφνῶς, οἱ
 propter liberorum con- ἀγ. τὴν τῶν τέκνων
 tumeliam non tolerabi- ὑβρὸν ὅκ' ἀνεκτὴν νο-
 lem arbitrantur aman- μίζουσι τὴν ἐρών-
 tium conversationem. των ὀμιλίαν. Ὀλα-
 Timeo hujus autor εἶμα ταύτης εἰσηγή-
 fieri, ἔσ' consilia- τῆς γυέας καὶ σύμ-
 rius. Quando vero ite- ἐσλθ. ὅταν δὲ αὖ
 rum considero πάλιν ἐνθυμηθῶ τὴν
 Socratem, Plato- Σωκράτην, τὴν Πλά-
 nem, Xenophontem, τωνα, τὴν Ξενοφῶντα,
 Æschinem, Cebes- τὸ Διχμύλιον, τὴν Κέβη-
 tem, totum cœtum illo- τα, τὸ πάντα χορὸν ἐ-
 rum virorum, qui κείνων τῶν ἀνδρῶν, οἱ
 masculos probârunt τὰς ἀρρενας ἐδοκίμασαν
 amores, ἔσ' pue- ἔρωτας, καὶ τὰ μειρά-
 ros adduxerunt ἔσ' ad κια πρὸς ἡγάγον ὅτιτε
 institutionem, ἔσ' popu- παιδείαν; καὶ δημα-
 la- γω-

PVERORVM INSTIT.

larem dactionem, et vir-
tutem morum, iterum,
alius fio, *Εἶ*
ἄλλο flector *ad*
illorum virorum emu-
lationem. Testatur verò
hec Euripides ita
dicens: Sed est quidam
alius in mortalib. amor,
Anima justa tempe-
rantisq; *Εἶ* honesta.
Illud verò Platonis
diligentia *Εἶ* urbani-
tate *commistum*,
non relinquendum.
Licere enim, dicit, decere
principibus, quem
sanè velint bono-
rum amare. *Igi-*
tur pulchritudinem ex-
petentes *expellere*
decet, anima verò
amatores *appro-*
bare secundum univer-
sum. Et quidem Thebis

Εἶ

γωγίαν, Ἐπιὼ δὲ ἐπιὼ
τῶν τρέπων, πάλιν
ἕτερο γίνομαι καὶ
κάμπτομαι πρὸς τὸν
ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν
ζῆλον. μαρτυρεῖ δὲ
τέτοις Εὐριπίδης ἕτω
λέγων· Ἀλλ' ἐστὶ δῆτις
ἄλλο ἐν βραχίσι ἔρως,
ψυχῆς δικαίας σώ-
φρονόσε καγαθῆς.
Τὸ ἣ ἔ Platon *ἔ*
σπυδῆ καὶ χαριεντι-
σμῶ μεμιγμένον,
ἔ ὡσαυτεπιπέον.
ἐξείνα γάρ, φησι, δεῖν
τοῖς ἀριστοῦσασιν, ὄν
αὐ βέλονται τῶν κα-
λῶν φιλήσαι. Τὰς
μὲν ἐν τῆς ὥρας ὅπι-
θυμῶντας ἀπελάσειν
προσηκεῖ, τὰς δὲ τῆς
ψυχῆς ἐραστὰς ἐγ-
κρίνειν καὶ τὸ σώσοι
λον. καὶ ταῖς μὲν, φησὶ ἔτι

M 3

καὶ

PLUTARCHUS DE

Ἔ Helidi (qui sunt) fu- καὶ τὰς Ἡλίδι φασκτέ-
 giendi amores, Ἔ ex ον ἔρωτας, καὶ τὸν ἐκ
 Creta vocata Κρήτης καλέμενον
 raptio; Athe- ἄρπαγμόν. τὰς δὲ
 nienses verò Ἔ Αθωαίους καὶ τὰς ἐν
 Lacedaemonii emulan- λακεδαίμονι ζηλω-
 di Ἔ pueris τέον, καὶ τῶν παίδων
 imitandi. De igi- μιμητέον. ὡς μὲν
 tur his, quomodo quis- ἐν τέτων, ὅπως ἕκα-
 que ipse sibi per- 5 ἑαυτὸς ἑαυτὸν πέ-
 suadeat, ita arbi- πεικεν, ἔτω ὑπὸ
 tretur. Ego verò λαμβανέτω. Ἐγὼ δὲ
 postquam de ἐπειρὴ ὡς τῆς τῶν
 puerorum bo- παιδῶν ὅτα-
 no ordine dixi Ἔ mun- ξίας εἶρηκα καὶ κοσμιό-
 ditie, Ἔ in ado- τητῶ, καὶ ὅτι τῶν
 lescentium aetatem jam μεираκίων ἡλικίαν ἦον
 transgrediar, pau- μεταλήσομαι, μι-
 ca omninò κρα παντάπασιν
 dicturus. Saepe εἰπὼν. πολλάκις
 enim vituperandi γὰρ κατεμεμφάμην
 malorum morum, τὰς μοχθηρῶν ἔθων
 factos autores, γεγονότας εἰσηγητὰς,
 qui quidem pue- οἵτινες πῖς μὲν πα-
 ris pedagogos Ἔ pra- οὐ παιδαγωγὸς ἔδιδ-
 ceptores constituerunt, δασκάλους ἐπέστησαν,
 sed τὴν

PUERORUM INSTIT.

sed juvenum impunitum sine τιῶν δὲ τῶν μερμηκείων ὄρμητιν ἀέτου εἶα-
runt πασείσαν νέμεσθ.
Decet contra morem facere Δέον αὖ τρυαντίου
eorum curam εἶπω πλείω ποιείσθαι τέ-
custodiam, quàm puerorum. Φυλακίαν, ἢ τῶν παίδων.
Quis enim non novit, τίς γὰρ οὐκ οἶ-
quòd quidem δέν, ὅτι τὰ μὲν τῶν
puerorum παίδων πηλομελή-
est parva εἶσ' ὀμνίματα μικρὰ καὶ παν-
non sunt sanabilia, τελέως εἰσὶν ἰάσιμα,
dagogorum fortasse ne- παιδαγωγῶν ἴσως ὀλι-
gligentiâ εἶσ' ἡγεσιῶν καὶ διδασκάλων
deductionis inobediētia. ἀπειθαρχίας ἀνεκαστίας.
Sed jam juvenescen- τὰ δ' ἤδη νεανισκώ-
tium peccata σέμειων ἀδικήματα πολ-
pe immensa sunt, λάκις ὑπερφυᾶ γί-
est improba, immodera- νετα, καὶ χέτλια, ἀμε-
tio ventris, furta pater- τεία γαστροῦ, κλοπαί-
narum pecuniarum, εἶσ' πατέρων χρημάτων
alta, καὶ κύβοι, καὶ κῶμοι,
est potationes, καὶ πότοι, καὶ παρθένων
est virginū ἔρωτες, καὶ γυναικῶν
amores, εἶσ' ἡρώτων
est mulierum οἰκοφθορία γαμετῶν.
corruptiones nubentiū.
Non igitur eorum οὐκ οὕτω τὰς τῶν
ἰπ
Μ
ὀρ

PLUTARCHVS DE

impetus *vincere* *tenere* *Inconclusum* *voluptatum vigor,* *saltatorium,* *no indigens,* *non* *istius (curam) fortiter* *suscipientes,* *menti* *libertatem ad injusti-* *tias* *Decem igitur* *patres* *circum hoc* *tempus* *re,* *sapientes reddere,* *ado-* *lescentes,* *docen-* *tes,* *minantes,* *ro-* *gantes,* *consu-* *lentes,* *promittentes,* *exempla* *monstran-* *tes eorum quidem propter*

cu- *ορμίας* *ταῖς* *ἰππε-* *ἔ* *λείαις* *δεσμῶν* *καὶ* *κατέχειν* *προσηκεν.* *ἀταμίωτον* *γὰρ* *τῶν* *ἡδονῶν* *ἢ* *ἀκμῆ,* *καὶ* *ἄταμίωτον,* *καὶ* *χα-* *λιπῆ* *δεόμηνον,* *ὡς* *οἱ* *μὴ* *τῆς* *ἡλικίας* *ταύτης* *ἐρρωμένως* *ἀντιλαμβάνομενοι,* *τῇ* *ἀνοίᾳ* *διδόντες* *ἐξουσίαν* *ἑπὶ* *τὰ* *ἀδική-* *ματα* *λαίψανθαι.* *δεῖ* *τοίνυν* *τῆς* *ἐμ-* *περίας* *πατέρας* *ὡς* *ταῦτα* *μαλιστα* *τοῦ* *καρῶν* *φυλάτ-* *τειν,* *ἐξηγορέναι,* *σωφρονίζειν,* *τῆς* *με-* *ρακίσκας,* *διδάσκον-* *τας,* *ἀπειλεῖν,* *δεο-* *μίας,* *συμβουλεύον-* *τας,* *ἐπιχειρήσεις,* *ὡς* *δείγματα* *δει-* *κνυίας* *τῶν* *μὴ* *ἀφ-* *φι-*

PVERORVM INSTIT.

voluptatem calamitati- Φιληδουίαν συμφο-
bus incidentium, ραῖς ὀνειπεσόντων,
per verò tolerantiam, Διὰ δὲ καρτερίαν
laudem & gloriam bo- ἔπαινον ἑδόξαν ἀγα-
nam comparantium. θῆν ὀνειποισαμένων.
Duo enim hæc tan- δύο γὰρ ταῦτα, ὡς-
quam Elementa, ὡς στοιχεῖα τῆς
virtutis sunt, ἄρετῆς εἰσὶν, ἐλπίς τε
honoris, ἔστι τιμῆς, καὶ φόβος τιμω-
ne. Ἡὰν ἐνίμω- ρίας. ἢ μὲν γὰρ ὀρ-
citatiores ἀδμητικωτέρους πρὸς
optima σπουδαῖα καὶ κάλλιστα τῶν ὀπι-
diorum, ἡὰν ἀδμημάτων, ἢ δὲ
segniores ἀδὲ ὀκνηρῶς πρὸς τὰ
mala ὀκνηρὰ τῶν ἔργων
reddit. Ἐκτρέφεται καὶ
in univèrsam verò pro- καθόλου δὲ ἀπείργειν
hibere decet pueros πρὸς τὴν παῖδας
erga τὴν πρὸς τὴν πονη-
los homines fami- ρῶς ἀνθρώπων συνη-
liaritate: ἀφαιροῦνται
enim aliquid horum ma- γὰρ τι τῆς τούτων κα-
litie. Ἡὰν ἀν- κίας. τῶν δὲ παρ-
nunciavit & Pythago- ἠγείλε καὶ Πυθαγό-
ras enigmatibus, ἡὰν ἀνίγμωσιν, ἀπὸ
ego Μ. 5 ἐγὼ

ego apponens expli- ἐγὼ ὁρθῶς ἐξηγή-
 cabo (etenim haec σομαι (καὶ γὰρ περὶ
 ad virtutis possessionem πρὸς ἀρετῆς κτήσιν
 adjiciunt momentum, συμβάλλεται ῥοπὴν
 non minimū) quale, non σὸν ἐλαχίστω) οἶον, μὴ
 gustare nigram caudam, γεύεσθαι μελανέρον,
 hoc est, non unā conuer- τὸτ' ἔστι, μὴ σιωπῶ-
 sari nigris ho- τρεῖν μέλασιν | αὐ-
 minibus, ob mali- θρώποις, ἀγ. κακοή-
 tiam. Neq; libram θεια. μηδὲ ζυγὸν
 transgredi, quòd decet ὑπερβαίνειν, ὅτι δεῖ
 justitiae plurimam τῆς δικαιοσύνης
 rationem, ἔ non hanc πλεῖστον ποιεῖσθαι
 excedere. Neque λόγον, καὶ μὴ ταύτῃ
 in Chœnicem insidere, ὑπερβαίνειν. μηδὲ
 fugere ignaviam, ἐπὶ χοίνικα καθίσαι,
 ἔ προвидere, quomodo φύγειν ἀργίαν,
 necessariam pra- καὶ περινοεῖν, ὅπως τῷ
 paremus nutritionem. ἀναγκασίαν ὁρθῶ-
 Non cuivis injicere σκεδάσωμεν τρεφύο.
 dextram, pro illo: te- Μὴ παντὶ ἐμβαλεῖν
 mere non decet commu- δεξίαν αὐτῇ τῷ περι-
 tare. Non ferre χείρος ἔ δεῖ σιωπα-
 angustū annulum, quòd λάσσειν. καὶ φορεῖν
 decet vitam exerce- στενὸν δακτύλιον, ὅτι
 re, δεῖ πὺν βίον ἐπιτηδεύ-
 ειν,

PUERORUM INSTIT:

re, & non decere vinculo	ειν, καὶ μὴ δεῖν δεσμῶ
obstringere ipsam.	περσάπειν αὐτὸν.
Ignem ferro non scruta-	Πῦρ σιδήρῳ μὴ σκα-
tari; pro illo, non	λάειν· αἰτὶ τὸ μὴ
irritare iratum,	ἐρεθίζειν θυμὸν ἄνθρωπον,
(non enim decet)	(ὅ γὰρ περσῆκεν)
sed ceder	ἀλλ' ὑπέκειν τοῖς ὀρ-
ratis.	γισμοῖς. μὴ ἐ-
dere cor,	δίειν καρδίαν, μὴ
ledere	βλάπειν τὴν ψυχὴν
curis	τῶν φρονησίων αὐ-
psam supprimentem.	τὴν κατατρέχοντα.
Fabis abstinere,	κυσμάτων ἀπέχεσθαι,
quòd non decet admini-	ὅτι ὁ δεῖ πολιτεύε-
strare Remp. Fabis colle-	σθαι. κυμαδίται
Et enim erant antea	γὰρ ἦσαν ἐμπεροσθεν
suffragia, per qua	αἰψυφοφορεῖται, δι-
terminum proposuerunt	ῶν πέρας ἐπέτιθεσαν
imperii.	ταῖς δεχαῖς. Σιτίον
in matulam non injice-	εἰς ἀμίδα μὴ ἐμβάλ-
re. Demonstrat enim,	λεῖν. Ὀπισθημαίνε γὰρ
quòd in malam animam	ὅτι εἰς πονηρὰν ψυ-
civilem orationem in-	χλὴν ἀσεβουλόγον ἐμ-
ijicere non decet.	βάλλειν ὁ περσῆκεν.
Etenim	ὁ μὲν γὰρ λόγος
victus mentis est.	τροφή θηλοῖας ὄσι.
Hanc	τὸ

PLUTARCHVS DE

Hunc verò impuram τῆτον ἢ ἀκάθαρτον
 malitia facit ἡ πονηρία ποιῆ τῶν
 hominum. Non re- ἀνθρώπων. μὴ ὄπι-
 verti ad termi- σρέφουσι ὄπι τὰς
 nos venientes, hoc ὄρεσ ἐλθόντας, τὰς
 est, futuros mo- τέστι, μέλλοντας ἀπο-
 ri, ἔσ finem, θνήσκουσι, καὶ τὴν ὄρου
 vita propè existentem, ἔ βίη πλησίον ὄντα
 videntes, ferre fa- ὄρωντες, φέρειν ἀκό-
 cilè, ἔ non tristari. λως, καὶ μὴ ἀθυμεῖν.
 Reflectam verò ad ἀνακάμψω δὲ ὄπι
 à principio oratio- τὴν ἐξ ἀρχῆς ἔ λό-
 nis propositionem. Αβο- γὰς πρώτεσι. Ἀπάν-
 omnibus quidem (quòd τῶν μὲν γὰρ (ὡς ὅτι
 dixi) malis ἔφω) τῶν πονηρῶν
 hominibus abducere ἀνθρώπων ἀπάγειν
 decet pueros, maxi- δεῖ τὰς παῖδας, μά-
 mè verò ab adulatorib9. λιστα δὲ τῶν κολάκων.
 Quod enim sæpè ὅτι γὰρ πολλάκις
 ἔ ad multos καὶ πρὸς πολλὰς τῶν
 patrum constans πατέρων ἀγαθῶν
 dico, ἔ nunc sanè di- λέγων, καὶ νῦν ἀνεί-
 co. Genus nullum est ποιμι. γὰρ ἔδέν ὄστιν
 pestilentius neq; ma- ἐξωλέεσθον, ἔδὲ μᾶλ-
 gis ἔ citius preci- λον, καὶ θᾶπτον ὄκτρα-
 ri. χῆ-

PUERORUM INSTIT.

pitans	juventutem,	χηλίζου	τὴν νεότητα,
ut	assentatorum,	ὡς τῶν	κολάκων,
qui	Ἔ Patres	οἱ καὶ τὰς	πατέρας
Ἔ	filios	καὶ τὰς	παῖδας
radicitus evertunt,	illo-	περρρίζουσ	ἐκτρέβουσι,
rum quidem senectutem	τῶν	μὲν τὸ γῆρας	
tristem,	horū	ἐπίλυπον,	τῶν δὲ τὴν
tutem facientes (misera)	νεότητά	ποιῶντες,	
verum consiliorum e-	τῶν δὲ	συμβουλιῶν	
scam incautam praten-	των	δέλεαρ ἀφύλα-	
dentes	voluptatem.	κτον προτεινοντες	τὴν
Pueros divites patres	ἡδονῶν.	τίς παισὶ	
sobrios	esse ad-	τοῖς πλησίοις οἱ πα-	
hortantur,	hi	verò ine-	
briari: temperantes esse;	νῆσειν,	οἱ δὲ μεθύσειν	
hi v. petulantes esse: cu-	σωφρονεῖν,	οἱ δὲ ἀσελ-	
stodire; hi v. sumptum	γαίνειν	φυλάττειν,	
facere; libenter operari;	οἱ δὲ δαπανᾶν	φιλερ-	
hi verò segnes esse. Pun-	γεῖν,	οἱ δὲ ῥαθυμείν.	
ctum temporis omnis	Σπιγμὴ χρόνου	πᾶς	
vita est (dicentes) vi-	ὁ βίβω ὅτι	(λέγοντες)	
vere, Ἔ non secus vive-	ζῆν καὶ ἔ	πρᾶξιζῆν	
re decet.	προσῆκεί.	τί δὲ	
curanda	nobis	φρονησέον	ἡμῖν τῶν
Patris	minae?	ἔ	πατρὸς ἀπειλῶν;
	de-		Κε-

PLUTARCHUS DE

delirans ἔστι *sepul-* κερνύληρⓄ καὶ σαρ-
chri larva ἔστ', ἔστι *subli-* δαίμων ὅστι καὶ μετέω-
mem ipsum tollentes ρον αὐτὸν ἀράρῃνοι
celerrimè *effere-* τὴν ταχίστην ἐξοίσι-
mus. *Apposuit* ὦ, *quis* μὲν. Καθῆκε δέ τις
ἔ *meretricem,* καὶ χαμαιτύπην,
ἔ *prostituit* *nu-* καὶ προσηγόρευε γα-
ptam ἔ *pa-* μετήν, καὶ τὰ τῶν πα-
trum *viatica* *se-* τέρων ἐφόδια ἔ *γί-*
nis devastavit ἔ *ρⓄ* πεικέκοφε καὶ
assumpsit. *Scelestum* σεσύληκε. *μιαρὸν τὸ*
genus; *hypocrite ami-* φόλου· ὑποκρίται Φι-
citia; *jejuni liber-* λίας· ἀγύσοι παρ-
tatis; *Divitum* ῥησίας· πλοσίων
quidē assentatores; *rau-* μὲν κόλακες· πενή-
perum verò despectores, των δ' ὑπερέπται,
tanquam ex lyrica arte ὡς ἐκ λυρικῆς τέχνης
ad juvenes ἀ- ὅπτι τὰς νέας ἀγόμε-
ἔτι, ridentes, quòd νοι, σεσηρότες, ὅθ' οἱ
nutrientes rideant, τρέφοντες γελῶσι,
ἔ *anima subdi-* καὶ ψυχῆς ὑπεβολι-
titia ἔ *spuria membra* μαΐας, κνύθια μέρη
vita. *Ad verò* βίη. *πρὸς ἃ τὸ*
divitum nutum vi- τῶν πλοσίων νεδμα-
ventes fortunâ quidem ζῶντες τῇ τύχῃ μὲν
libe- ἐλεύ-

PUERORUM INSTIT.

liberi,	de-	ἐλαύθερι, τῇ προαι-	
creto	verò	servi	ρέσει ἢ δόλοι.
Quando v. non affici-		untur injuria, tunc affici-	ὅταν ὁὲ μὴ ὑβρίζον-
contumelia se putantes,		quod non frustra alan-	ταί τιτε ὑβρίζεσθαι
tur. Quare sicui cura est		patrum	δοκῶντες, ὅτι μὴ μά-
rorum	pue-	rorum	τικῶ ᾧδρατρέφονται.
expellenda	educatio,	rorum	ὥστε εἰ τῷ μέλει τῶν
lesta illa peccata.	sc-	expellenda	πατέρων τῆς τῶν
Expellende verò et-	ce-	lesta illa peccata.	τέκνων διαγωγίας,
iam	condiscipu-	Expellende verò et-	ἐκδιωκτέον τὰ μυστα-
lorum	pravitates.	iam	ρὰ ταῦτα θρέμματα.
Etenim hi mansuetissi-		lorum	ἐκδιωκτέον ἢ καὶ
mas naturas idonei		mas naturas idonei	τάς τῶν συμφοιτη-
corrumpere sunt.		corrumpere sunt.	τῶν μοχθηρίας.
Hac quidem ergò bona		Hac quidem ergò bona	καὶ γὰρ ἔπι ὀπικε-
est conducentia: Qua		est conducentia: Qua	στάτας φύσεις ἱκανοὺ
verò futurus sum dice-		verò futurus sum dice-	διαφθείρειν εἰσὶ.
re humana. Non enim		re humana. Non enim	ταῦτα μὲν οὖν καλὰ
iterum	Patres	iterum	καὶ συμφέροντα
ego volo	summè	ego volo	ἀδὲ μέλλω λέγειν ἀν-
duros	asperos	duros	θρώπινα. ἔ γὰρ αὖ
esse (quoad) naturam,		esse (quoad) naturam,	παλιν τὰς πατέρας
sed	sepe	sed	ἐγὼ γὰρ ἀξιώ τελέως
	etiam		σκληρὰς καὶ τραχεῖς
			εἶναι τὴν φύσιν,
			ἀλλὰ πολλαχῶ
			καὶ

PVERORVM INSTIT.

vescere. Magis Φλεγμιῶα. μάλα
n. subito irascentem ef- λον γδ ὀξύθυμον εἰ-
se decet Patrem quam, να δεῖ τὸν πατέρα, ἢ
graviter irascentem, ut βαρύθυμον, ὡς τό-
illud grave ἔσ' irre- γε δυσμερές, καὶ δυσ-
conciliabile odij adver- κατάλλακτον μισο-
sus liberos non exiguum τεχνίας ἢ μικρὸν τεκ-
signum est. Pulchrum, μήριόν ὄσι. Καλὸν
verò nonnulla peccato- δ' ἔνια ἀμαρτημάτων
rum neq; nosse videri, μήδ' εἰδέναι δοκεῖν,
sed senectutis cæcutien- ἀλλὰ τὸ τδ γήρως
tem visum, ἔσ' audien- ἀμβλυῶπτον καὶ δύσ-
di difficultatem ad ea, κωφον ὅπ' τὰ γιγνώ-
qua fiunt, transferre, μῦθα μεταφέρειν,
ut nonnulla facto- ὡς ἔνια τῶν πραγμά-
rum videntes non vi- μῶν ὁρῶντας μὴ ὁ-
dere, ἔσ' non audire ρᾶν, καὶ μὴ ἀκροῦν
audientes. Amicorum, ἀκροῦντας. Φίλων
peccata feri- ἀμαρτήματα φέρου-
mus, quid mirum, μῦ, τί θαυμάσιον,
si liberorum? servorum εἰ τέκνων; ὄσλων
sepe crapulan- πολλαίσις κραιπασ-
tium ebrietatem non re- λώντων μέθῳ ὅσῃ ἐξ-
prehendimus. Parco fu- ηλέγξαμῦ. ἐφείσω
isti aliquādo, etiam sup- ποτέ, ἀλλὰ καὶ χο-
pe. N ρή-

PLUTARCHUS DE.

perdit a. Iratus fu- ρήγησον. ἠγανακτήθῃ
isti aliquando, sed ἔσας ποτὲ ἀλλὰ καὶ
ignosce: circumvenit σύγνωθι· ἐβουκόλι
aliquando per servum, τέ ποτε δι' οἰκέτης,
iram cobibe: Ex τὴν ὀργὴν κατέχευ
agro aliquando jugum ἐξ ἀγρῶ ποτε ζεύγῳ
abstulit, venit aliquan- ἀφείλετο, ἦλθε ποτε
do besternam crapulam χθιζῆς μέθης ἀπο-
spirans, ignorato; πνέων, ἀγνόησον
unguenta olens, tace- κύρων ἀπόζων, σιγη-
to. Sic lasciviens σον. ἔτω σκιρτώσα
inventus doma- νεότης πολοδαμνεί-
tur. Tentandum verò ταμ. Πειρατέον δὲ
voluptatibus inferiores, τῶν τῶν ἡδονῶν ἤτις
ἔσ ad objurga- καὶ περὶ τὰς ὀπιπί-
tiones inobedientes μήσεις δυσηκόους
matrimonio subjugare. γάμῳ καταζεύξαι
Vinculum enim hoc δεσμὸς γὰρ ἔστι τῆς
juventutis tutissi- νεότητῳ ἀσφαλέστα-
mu. Despondere au- τῳ. ἐγγυᾶσθαι δὲ
tem oportet filiis uxores δεῖ τοῖς υἱοῖς γυναῖκας
neq; nobiliores μήτ' ὀψυεσέρας
multò, neq; di- πολλῶν, μήτε πλε-
tiores. Illud enim: σιωτέρας. Τὸ γὰρ
tibi equalem sume τὴν κτ' σαυτὴν, ἔλειν
 σα- σο-

PVERORVM INSTIT.

sapiens. Quemadmo- σοφόν. ὡς οἶγε μα-
dum longè meliores sei- κρῶ κρείττης ἑαυτῶν
psis ducentes, non λαμβάνουτες, ἔτι
uxorum. viri γυναικῶν ἀνδρες,
dotum verè ser- τῶν δὲ περικῶν δὲ-
vi latent fa- λοι λαμβάνουσι γινό-
eti. Pauca verò μύροι. Βραχέα δὲ
addens his cir- περιθεῖς αὐτοῖς περι-
umscribam præcepta. γράψω τὰς ὑποθήκας.
Ante omnia enim oportet πατέρας τῶ μη-
patres. ni- τὲς πατέρας τῶ μη-
hil peccando, δὲν ἀμαρτάνειν,
sed omnia, quæ decet, ἀλλὰ πάντα, ἀδεῖ,
faciendo, illustre πράττειν ἐναργές
semetipsos exemplum, ἑαυτὸς παράδειγμα
liberis præbe- τοῖς τέκνοις παρέ-
re, ut in χεῖν, ἵνα πρὸς
horum vitam veluti πέντε των βίων ὡσπερ
speculum intu- κατόπλεον ἀποβλέ-
entes, advertantur ποντες, ἀποτρέπονται
à turpibus τῶν αἰσχρῶν
factis ἔ- ἔργων καὶ λόγων.
Sicut qui pec- ὡς, οἵτινες τοῖς ἀμαρ-
cantes filios puni- τάνουσιν υἱοῖς ἑπιτι-
entes. iisdem μῶντες πῖς αὐτοῖς
pec- N 2 ἀ-

PLUTARCHVS DE

peccatis	in-	ἀμαρτήμασι	περί-
sidunt,	sub illo-	πῆσιν, ὅτι τῶν ἐκεί-	
rum nomine	la-	νων ὀνόματι λαυθά-	
tent sui ipsorum accu-	νισιν	ἑαυτῶν κατή-	
satores	facti.	γορι	γιγνώσκουσι.
Sed omninò	malè	οἱ δὲ ὅλως φαύλως	
viventes neque	servos	ζῶντες ἔδὲ πῖς δέλοις	
libertatem	ducunt	παρρησίαν ἄγασιν	
punire,	ne	ἴπτιμᾶν, μή τί γε	
dum	filios:	δὴ πῖς υἱοῖς.	
Sine verò bis	existe-	χωρὶς δὲ τέτων γέ-	
rent	ipsis	νοιντ' αὖ αὐτοῖς	
flagitiorum,		τῶν ἀδικημάτων	
consiliarij	ἔ	δοκτο-	
res.	Ubicunq;	enim sei-	
nes sunt	inverecun-		
di,	ibidem	necesse	
ἔ	juvenes	impudentis-	
fimos esse.	Tentan-		
dum	igitur	ad libero-	
rum	frugalitatem,		
omnia quacunq;	confe-		
runt	instituere,	emu-	
lantes	Euridicen,		
qua	Illyrica	existens,	
	ἔ		

LIBERORUM INSTIT.

Et terbarbara, καὶ τριβάραβα,
tamen super institutione ὅμως ἑπὶ τῇ μαθήσει
liberorum serò τῶν τέκνων ὅψε τῆς
etatis tetigit institu- ἡλικίας ἤψατο παι-
tionem. SuffICIENTER verò δείας. ἱκανῶς δὲ
ejus in liberos amo- αὐτῆς τὴν φιλοτε-
rem significat κνίαν σημαίνε
Epigramma, τὸ ἑπίγραμμα
quod apposuit Mu- ὅπως αὐτὸ ἔθηκε μέ-
sis: Euridice σαις. Εὐριδικῆ
Hierapolitana hoc ἱεραπολιῆτις, πόδι
apposuit. ἀνέθηκεν.
Insigne Musis ani- Εὐίσον μέσαις ψυ-
mo capiens desiderium. χῆ ἔλθοι πόθον.
Literas enim monu- Γράμματα γὰρ μνη-
menta orationum, μεία λόγων,
mater facta li- μήτηρ γεγαῖα
berorum pubescentium παίδων ἡβώντων
allaboravit discere. ἐξεπύνησε μαθεῖν.
Omnes quidem igi- τὸ μὲν οὖν πάσας
tur praedictas τὰς περιημερίας
complecti pra- συμπεριλαβεῖν πα-
ceptiones precatationis ραινέσεις, δὲ χῆς
fortasse opus est: ἴσως ἔργον ὅτι.
Sed N 3 τὸ

PLUT. DE PUER. INSTIT.

<i>Sed</i>	<i>plures</i>	τὸ δὲ τὰς	πλείους
<i>emulari</i> ,	ἔ	ζηλώσαι ,	καὶ αὐτὸ
<i>id quidem felicitatis in-</i>		μὲν ὁμοιότητος	δεό-
<i>digens</i>	<i>est</i> ;	μῦθον	ἴσθι
ἔ	<i>multa</i>	καὶ πολλῆς	ἰπιμε-
<i>re</i> ,	<i>efficibile</i>	λέϊας ,	ἀνυστὸν δὲ οὖν
<i>verò igitur</i>		ἀνθρωπίνῃ φύσῃ	
<i>humanâ natura</i>		καθῆσθηκεν .	
<i>constat.</i>			

FINIS.

ΤΕΛΟΣ.

et dicite dñs deus
Orietur in tene
bris lux tua: et tene
bre tue erunt sicut me
ridies. Et requie tibi
habebit dñs deus tuus.
Tempus: et implebit splē
dorem ossa tua et a
nimā tuā liberabit.
Et eris quasi ortus ir
riguus: et sicut fons
aquarum cuius nō desi